

Mål & Budget för Nacka kommun

Miljöpartiet de gröna i Nacka

Tänk om Nacka hade en **miljödirektör** som med tydliga styrmedel arbetade för att uppnå kommunens **miljömål**.

Tänk om Nacka byggde **blandade, integrerade** och **klimatsmarta bostadsområden för alla** oavsett plånbok och ålder.

Tänk om Nacka kunde **subventionera bostäder** istället för parkeringsplatser och skapa

mötesplatser för **människor** istället för bilar.

Tänk om Nacka planerade med hänsyn till de nyttor som **ekosystemtjänsterna** ger och på riktigt prioriterade deras värden.

Tänk om Nackas barn fick

klimatsmart och giftfri mat och **vegetariska alternativ**

var **normen** i all kommunal verksamhet.

Tänk om Nackas invånare fick vara **medborgare** och inte bara kunder på en marknad.

Tänk om vi kunde sluta effektivisera inom den egna verksamheten och ge **hjälp och stöd till de som behöver**.

Tänk om Nacka kunde erbjuda **kultur för alla åldrar**.

Tänk om Nacka hade en **rättvis skola** där skolpengen gick till **pedagogisk verksamhet** och inte lokalkostnader.

Tänk om vi **minskade kommunens ekologiska fotavtryck** och tog vår del av **ansvaret** för att nå **FN:s hållbarhetsmål**.

Mål & Budget 2016

Overture. Språkrörens intro till Miljöpartiets budget	3
Budgetförslaget i korthet	12
Särskilda beslut.....	17
Kommunstyrelsen.....	21
Arbets- och företagsnämnden	25
Fritidsnämnden	31
Kulturnämnden	37
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	45
Natur- och trafiknämnden	52
Socialnämnden	59
Utbildningsnämnden.....	64
Äldrenämnden	70
Överförmyndarnämnden.....	77

Overture

Språkrörens intro till Miljöpartiets budget

Grattis! Du har nu 79 sidor miljöpartistisk budget i din hand och står inför en spännande, inspirerande, grön läsning!

Miljöpartiet är ett parti med sju ordinarie platser i Kommunfullmäktige och vi sitter nuvarande mandatperiod i opposition. Partiets politik tas fram och drivs till största delen av våra "fritidspolitiker" med stöd från vårt politiska kansli med politisk sekreterare samt ett oppositionsråd på halvtid. Vi skulle önska att vi hade tillräckligt med resurser för att skriva en helt komplett egen budget för kommunen, men då våra möjligheter till detta är små så utgår vår budget mestadels från majoritetens förslag men med miljöpartistiska glasögon. Vi har följt den mall för budgeten som kommunen använt sig av och mycket av de siffror och underlag som finns är sådant som kommunens tjänstepersoner tagit fram till majoritetens budgetförslag och vi återanvänt, men med gröna, miljöpartistiska vinklingar och synsätt.

Budgeten går igenom alla nämnder och är för dessa uppdelad i *förslag* respektive *framåtblickar*. Förslagen är skarpa sådana för vilka vi även budgeterat. Ekonomisk möjlighet att inom denna budgetperiod genomföra dessa förslag finns med andra ord. I framåtblickarna finns mål vi strävar efter på längre sikt och vad vi skulle vilja genomföra om vi satt med i den styrande majoriteten. Där finns också vår analys av utmaningarna Nacka står inför. Vi visar i dessa delar den inriktning vi långsiktigt vill se på politiken i Nacka, inte exakt hur vi ska ta oss dit eftersom vi i all vår blygsamhet inte räknar med att få egen majoritet efter nästa val.

Trevlig läsning!

Sidney Holm, språkrör och oppositionsråd

Lisskulla Zayane, språkrör och 2:a vice ordf. i Socialnämnden

För frågor eller synpunkter är det bara att mejla oss på miljopartiet@nacka.se

(_/) (_/) (_/)
(='.'=) (='.'=) (='.'=)
(")_(") ("")_(") ("")_(")

**PS. Vi reserverar oss för tryckfelsnisse.
Henom går det aldrig att helgardera sig emot DS.**

Det är nu vi bestämmer vilket Nacka vi vill ha i framtiden

Tänk om arbetet med Nackas miljömål följdes upp och stimulerades av en miljödirektör som synliggjorde miljömålen och drev på den politiska och kommunala verksamheten med tydliga styrmedel för verkliga resultat.

Tänk om nya Nacka stad var en modern stad i framkant med klimatsmarta bostäder för alla plånböcker där även de som står utanför bostadsmarknaden fick någonstans att bo och där vi byggde i trä.

Tänk om nya Nacka stad planerades efter människor och inte bilar, slutade subventionera parkeringsplatser och började subventionera bostäder så att vi fick en levande blandad stad där vi bodde nära varandra oavsett ålder och ekonomiska förutsättningar, inte uppdelade i olika områden.

Tänk om nya Nacka stad planerade bostäder efter en flexibel parkeringsnorm, uppmuntrade och premierade fastighetsägare som erbjuder de boende andra lösningar att sig fram och planerade in laddmöjligheter för elfordon på kommunalt ägda fastigheter för att på allvar ställa om mot en fossiloberoende fordonsflotta.

Tänk om vi i nya Nacka stad byggde med hänsyn till ekosystemtjänsterna i stads- och bostadsplaneringen, hade åtminstone en central stadspark med mötesplatser och rekreativ möjligheter, lät grönområden vara kvar och tog tillvara på nyttan som dessa ger oss till rening av vatten och luft samt för fritidsaktiviteter och pedagogisk verksamhet.

Tänk om de kommunala verksamheterna visade vägen och serverade giftfri mat och investerade i bespisningspersonalen för att fortbilda sig i klimatsmart matlagning.

Det är nu vi formar, skapar och bygger det Nacka vi vill ha i framtiden och vi måste göra det med hänsyn till miljömålen och människorna för ett modernt, innovativt och framåtblickande Nacka stad!

Tänk om det var Miljöpartiet som fick bestämma i Nacka...

*”Om du tror att du inte behöver
göra någonting åt jordens problem,
då är du ett av dem” Miljöpartist*

Miljöpartiets budget för Nacka kommun 2016

Vi är ett feministiskt parti som vill värna allas lika rätt och möjligheter när vi idag bygger och skapar framtidens Nacka. Vår utgångspunkt är att olikheter berikar och att mångfald, jämlikhet och jämställdhet är grunder för ett rättvist samhällsbygge.

Satsningar och investeringar i Nacka kräver tillväxt, men en tillväxt där vi måste hålla oss inom gränserna för vad planeten klarar av. Nacka måste, oberoende av vad andra gör, bidra till att nå det av FN uppställda globala klimatmålet om endast två graders temperaturhöjning. Vi får inte glömma att det vi bygger idag är det samhälle våra barn och barnbarn ska leva med i framtiden.

Bygg ett mänskligt och hållbart Nacka

Vi alla tillsammans utgör staden – En stad byggs bara inte, en stad skapas även. Byggnader kan byggas men allt det där andra i en stad – som sammanhållning, relationer och mötesplatser – det *skapas*. Något av det som attraherar mest i en stad är andra människor. Hållbar stadsmiljö är en blandning av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser, kultur och service med ett trafiksystem där gång-, cykel-, och kollektivtrafik prioriteras. Vi behöver både tydligt avgränsade stadsparker, gröna mellanrum och trädkantade gator. Vi behöver också fler ickekommersiella mötesplatser.

I staden måste alla få plats och det ska finnas olika typer av bostäder som alla har råd med. Staden får inte delas upp i olika segregerade områden. Olika typer av bostäder ska finnas i samma kvarter för att motverka boendesegregationen. Ett samhälle präglad av mångfald byggs när vi planerar för staden och bygger bostäder, skolor och allmänna platser integrerat. Miljöpartiet vill föra en tydlig grön politik för hela Nacka med fokus på hållbart byggande och bättre framkomlighet med en mer demokratisk fördelning av gaturummet. Miljöpartiet vill uppgradera kommunens invånare från kunder till medborgare – vi är alla med och formar Nacka, vi är Nacka.

Nacka behöver fler bostäder, inte fler bilar – I Nacka finns det ett regelverk som subventionerar priset på parkeringsplatser, samtidigt som bostäder byggs helt på marknadens villkor. Detta gör att det som vi alla behöver – någonstans att bo – konkurrensutsätts medan det som långt ifrån alla behöver – privatbil – får ett lägre pris än vad marknaden skulle sätta. Alla nackabor är med andra ord med och betalar för privatbilisternas kostnader. Bilåkandet har under lång tid varit subventionerat på olika sätt och bilen som privat transportmedel är något vi alla vant oss vid, men att de som inte har bil ska vara med och betala för p-platser via högre boendekostnader är inte hållbart. Att bilister själva helt plötsligt skulle behöva betala fullt ut för sina kostnader är främmande för många. Självklart finns det ett samband mellan pris och efterfrågan och fler och billigare p-platser gör att fler tar bilen. På samma sätt skulle fler och billigare hyreslägenheter leda till att fler kan hyra en egen bostad. Nacka

måste ta sikte mot framtiden och sluta subventionera p-platser på bekostnad av bostäder. Vi vill se fler billiga hyreslägenheter – inte fler billiga p-platser.

Vi måste bygga med hänsyn till ekosystemtjänsterna – Det gröna är stadens lungor och renar både vatten och luft samtidigt som det ger oss utrymme för fritidsaktiviteter, rekreation och pedagogisk verksamhet. Det viktiga arbetet med ekosystemtjänster existerar i teorin i form av rapporter och dokument, men i praktiken är dessa av begränsad eller obefintlig betydelse. Uppföljning av särskilt miljömålen saknas helt och vi vet i dagsläget inte vad dessa lett till. Ekosystemstudier behövs för fler områden och måste få praktisk betydelse i stadsbyggnadsprocessen. Mark är hårdvara när samhällen förtätas och finns det inte en plan för grönområden så riskerar all mark att bebyggas. Vi behöver synliggöra och inkludera de nyttor naturen ger oss i stadsbyggnadsprocessen och samhällsplaneringen.

Nacka behöver en supermiljödirektör med miljö för ögonen – Mål utan medel leder sällan någon vart. Nacka kommun har sedan några år tillbaka antagit sex lokala miljömål. I arbetet med att uppnå dessa mål har konkreta mätbara delmål som ska visa hur Nacka ligger till satts upp. Det är Kommunstyrelsen som följer upp dessa och det är upp till varje nämnd att arbeta och ta fram åtgärder för att nå dit. Tanken är att miljömålen ska gälla för alla verksamheter i kommunen och beröra alla delar av samhället – från politiska nämnder till enskilda nackabor. Hur det konkret arbetas med målen är dock upp till varje enskild enhet och verksamhet. Det är helt i linje med den s.k. "Nackamodellen" att delegera och frihet under ansvar. Sedan hoppas man på att arbete görs utefter var och ens goda samvete och vilja.

Miljöpartiet ifrågasätter denna styrmodell och detta sätt att arbeta och menar att vi istället skulle behöva ta ett gemensamt ansvar. Miljöpartiet anser därför att det krävs en miljödirektör med ett övergripande ansvar för att nå upp till klimat- och miljömålen. Miljöprogrammet och miljömålen berör så många olika verksamheter och har behov av någon som koordinerar arbetet. Miljöpartiet vill se en ny "superdirektör" med både piskor och morötter i sin verktygslåda som kan leda arbetet mot en hållbar kommun och en framtida hållbar stad. Denna direktör ska även ta fram en klimatanpassningsplan för Nacka eftersom såväl global uppvärmning som klimatförändringar redan är här och Nacka är inte på något sätt undantaget från denna utveckling. Nacka behöver identifiera risker och öka beredskapen för vad ett förändrat klimat kan medföra. Miljödirektören ska också leda arbetet med att ta fram och genomföra olika strategier för att minska Nackas miljö- och klimatpåverkan. Nacka saknar exempelvis idag en strategi för att motverka matsvinn, något som det skulle behöva arbetas mot i alla kommunala verksamheter.

Många beslut som fattas i Nacka har påverkan på såväl miljö som klimat. För att arbetet mot miljömålen ska vara närvarande i allt beslutsfattande behöver vi införa miljökonsekvensbeslut. Idag redovisas i tjänsteskrivelser ekonomisk påverkan samt konsekvenser för barn och unga. Vi vill att det utöver detta redovisas för vilken påverkan enskilda beslut har för våra lokala miljömål i synnerhet och miljö- och klimat i allmänhet.

Våra kommunala bolag behöver tydligare ägardirektiv – Våra kommunala bolag skulle kunna bli ett kraftfullt verktyg i omställningen mot ett hållbart samhälle. Hur bolagen idag arbetar med detta eller med uppfyllelse av kommunens miljömål är högst oklart eftersom de inte fått några direktiv om detta. Nacka måste som ägare ge tydliga direktiv om hur miljöhänsyn ska tas i verksamheterna så att det aldrig blir någon tvekan om hur exempelvis långsiktigt hållbara investeringar ska motiveras. Menar vi allvar med de lokala miljömålen så måste vi använda även de kommunala bolagen som verktyg för att uppnå dem.

Bolagens ekonomiska kalkyler behöver ta hänsyn till livscykelkostnader. Lönsamma LCC¹-investeringar ska alltid genomföras och LCC-beräkningar ska alltid finnas med i beslutsunderlag.

Vi måste hjälpa till och ta hand om människor på flykt – Vi måste vara beredda att ta emot de som ofta förlorat allt utom sitt eget liv. När vi nu planerar och bygger stad frigörs ytor som inte kommer att bebyggas permanent förrän om några år. Möjlighet finns då att bygga temporära modulbostäder med tillfälliga bygglov för människor på flykt och andra som har svårt att slå sig in på bostadsmarknaden. Det är bra att kommunen tagit tillvara på vårt förslag om att bygga modulbostäder på stadshusets parkeringsplats. Vi vill dock att man omgående identifierar fler liknande platser i centrala Nacka.

Under 2015 tog Nacka kommun emot 301 ensamkommande barn och ungdomar. Under året tog kommunen även emot 65 barn som kommit tillsammans med sina familjer. Nacka erbjuder idag *inte* nyanlända barn och ungdomar möjlighet att få en kontaktperson eller kontaktfamilj med förankring i Nackas samhälle. Att vara kontaktperson genom kommunen skulle innebära en kontroll av dem som har kontakt med barnen och ett tydligt regelverk att hålla sig till. Det skulle även innebära ett tydligt "kontrakt" med förväntningar från båda sidor. Nacka behöver ta initiativet och erbjuda nyanlända barn och ungdomar möjlighet till kontaktperson.

- ❖ Vi vill anställa en miljödirektör som tillsammans med bl.a. Miljömålskommittén får i uppgift att se till så att kommunens miljömål får genomslag i alla verksamheter och kommunala nämnder.
- ❖ Vi vill genomföra fler ekosystemtjänststudier för andra områden i Nacka.
- ❖ Vi vill att kommunen tar ett större socialt ansvar och ser till att det byggs bostäder för alla.
- ❖ Kvalitativa grönytor för rekreation, sport och återhämtning är en självklarhet i en modern stad.
- ❖ Stränderna och närheten till vattnet och skärgården är Nackas signum och ska inte förhandlas bort.
- ❖ När vi bygger staden måste vi se till att det blir en hållbar blandning av bostäder, arbetsplatser och grönområden.

¹ Life Cycle Cost

- ❖ Vi vill skapa förutsättningar för gröna jobb och locka hit fler små och medelstora företag.
- ❖ Fler kontorshotell för att minska resor och göra det enklare att jobba på distans behövs.
- ❖ Vi vill erbjuda nyanlända barn och unga en kontaktperson via kommunen.
- ❖ Vi vill utveckla återvinningscentraler till kretsloppsparkar i linje med den cirkulära ekonomin där reparationer, renoveringar och försäljning skapar både lokala jobb och förbättrar miljön.
- ❖ På längre sikt ska Nacka vara självförsörjande inom energiförsörjning och mer resilient inom fler strategiskt viktiga samhällsfunktioner.
- ❖ Vi vill ha en högkvalitativ välfärd med mångfald inom både tjänster och utförare.

Miljövänliga och hållbara trafiklösningar

Nackas parkeringsnorm² är omodern – Vi ska verka för en hållbar livsstil utan bil. Idag planeras för mer än 16 000 nya bilar i centrala Nacka vilket vi anser är ohållbart. Detta motsvarar en parkeringsyta motsvarande 59 fullstora fotbollsplaner. Alla Nackas medborgare betalar dessutom för bilisternas kostnader, bl.a. genom subventionerade parkeringsplatser. Vi vill att bilisterna ska bära sina egna kostnader och att marknaden ska få styra priset på parkeringsplatser i garage och på kommunal mark. Ett samhälle planerat utifrån människor istället för bilar blir både trevligare och bättre för miljön. Dessutom får vi en friskare befolkning på köpet.

Slussen är en av Nackas viktigaste platser – Idag får Nacka liksom många andra kommuner allt sitt dricksvatten från Mälaren. För att skydda Mälarens vatten från saltvatteninträngning vid en höjning av havsnivån på grund av den globala uppvärmningen är det nödvändigt att Slussen byggs om.

Slussen är idag också den viktigaste trafikplatsen för många resenärer till och från Nacka. Vi kämpar för nackabornas rätt till en väl fungerande kollektivtrafik både under och efter Slussens ombyggnad. Vi vill ha en säker terminal med korta och bekväma byten till tunnelbana och stadsbussar. Bussterminalens läge måste prioriteras före kommersiella lokalers placering.

- ❖ Vi vill omgående göra stora satsningar på utbyggnad av gång- och cykelbanor.
- ❖ Komplettera kommunens cykelstrategi med en konkret cykelplan för att öka cyklandet.
- ❖ Bygga fler moderna och säkra cykelparkeringar och införa ett lånecykelsystem i Nacka.
- ❖ Via kommunens bibliotek ge nackaborna möjlighet att låna en el-cykel.

² Hädanefter p-norm,

- ❖ Utredda gondolbanor som inte enbart binder ihop Henriksdalsberget med Sickla utan även går via Kvarnholmen och Nacka strand.
- ❖ Verka för matarbusslinjer så att fler som bor utanför centrala Nacka enkelt kan ta sig till ett lokalt centrum och en större kollektivtrafiknod.
- ❖ Anpassa kommunens elnät och infrastruktur för framtidens elfordon.
- ❖ Producera egen biogas av vårt eget matavfall.
- ❖ Införa flexibel p-norm vid nybyggnation generellt och en p-norm på 0,4 i de centrala delarna av Nacka
- ❖ Uppmuntra de byggbolag som vill bygga i Nacka att erbjuda innovativa och kreativa mobilitetslösningar för att ytterligare kunna sänka p-normen.
- ❖ Sluta subventionera parkeringsplatser genom att inte ange ett maxpris för vad en parkeringsplats får kosta vid nybyggnation.
- ❖ Bygga parkeringshus som kan omvandlas till något annat när behovet av dem inte längre finns istället för gatuparkering och dyra parkeringsplatser under jord.
- ❖ Verka för att fler går över från egen bil till bilpool.

Rättvis skola

Vi vill ha en rättvis skola där lika mycket pengar per elev ska gå till pedagogisk verksamhet. Det får vi genom att skolornas lokalhyra ersätts i ett separat system vid sidan av skolpengen.

- ❖ Satsa på fler utbildade pedagoger i förskolan, en pedagog per fem barn.
- ❖ Låt lärarna vara lärare genom att lyfta bort en del administrativa uppgifter.
- ❖ Både lärare och elever måste ges mer inflytande över sin skola.
- ❖ Nackas bispisningspersonal ska få möjlighet att vidareutbilda sig i klimatsmart matlagning.
- ❖ Satsa på förskoleklassen som är ett viktigt förberedande år innan barnen börjar i skolan.
- ❖ Undervisning ska kunna erbjudas på andra språk än svenska.
- ❖ Inför stipendier på miljö- och mångfaldstema.
- ❖ Det ska finnas säkra gång- och cykelvägar som ansluter till alla skolor.

Ekologisk, närlagd och klimatsmart mat i skola och omsorg

I Nacka har kor och elefanter fått sätta prägeln på kommunens syn på ekologiskt och vegetariskt. Biffen har blivit en helig ko och valfriheten en elefant i rummet när kommunen inte sätter upp mål och styrmedel kring vegetarisk mat utan överlåter detta till de enskilda verksamheterna enligt "Nackamodellen" om frihet under ansvar. Kommunen har miljömål om 75 % ekologisk mat i *utbudet*. Miljöpartiet menar att ett sådant mål måste gälla det som *faktiskt köps in och serveras*.

Mat som är bra för klimatet är också bra för hälsan. I kommunal regi serveras mycket mat, främst till våra yngre och äldre invånare. Vi vill ersätta alla halvfabrikat och uppvärmd mat med ekologisk och mer klimatsmart mat tillagad i egna kök. Maten står för en stor del av vår klimatpåverkan och vi tror det är möjligt att på ett enkelt sätt halvera denna. Kött står för en stor del av klimatutsläppen och vår konsumtion måste ändras inte minst för miljöns skull. I förskola- och skola grundläggs mycket av goda matvanor och i dessa verksamheter ska vegetariska alternativ vara standard och animaliska undantag. Genom att äta mindre andel kött sparar vi pengar som kan användas till att förbättra matkvaliteten och servera mer ekologisk mat.

- ❖ Kommunen ska i sina upphandlingar av livsmedel ställa miljökrav som bl.a. anger nivåer av bekämpningsmedel och antibiotika som får förekomma.
- ❖ Nackas bispisningspersonal ska få möjlighet att vidareutbilda sig i klimatsmart matlagning.
- ❖ Miljömålen om andel procent ekologiska livsmedel ska inte gälla utbudet utan det som faktiskt köps in och serveras.
- ❖ En plan för att minska klimatpåverkan från mat som serveras i kommunens verksamheter ska tas fram.
- ❖ All frukt som serveras till våra barn ska vara 100 % ekologisk.
- ❖ Vegetabiliska alternativ till komjölk ska erbjudas i alla skolor och förskolor.
- ❖ Vegetarisk mat ska vara standard och kött undantag i all kommunal verksamhet. Även veganska alternativ ska erbjudas.
- ❖ Äldre som är beroende av hemtjänst ska i större utsträckning ges möjlighet att äta tillsammans med andra.
- ❖ Alla kommunala förskolor och skolor upp till årskurs 6 ska införa pedagogiska måltider där personal äter tillsammans med barnen. Lärande om skolmåltidens miljö- och hälsopåverkan ska integreras i undervisningen.

Ropen skalla – bostad till alla

Kommunalt fastighetsbolag – Nacka sålde på nittioalet ut sitt kommunala bostadsbolag med drygt 5000 hyreslägenheter efter ett misslyckat försök att omvandla dessa till bostadsrätter. I ett enda klubbslag och helt utan återvändo sålde man ut allt det som byggts upp under flera generationer av kommunalpolitiska strävanden. Detta var något ingen gjort tidigare och det skickade chockvågor genom hela kommunsverige. Efter Nackaaffären hakade även moderatstyrda Danderyd och Täby på innan regeringen till slut stoppade utförsäljningarna via ”Lex Nacka”. Totalt hann 14 kommuner sälja sina bostadsbolag. Sveriges övriga 276 kommuner som har kvar sina kommunala bostadsbolag står idag bättre rustade inför de stora utmaningar vi står inför. Med ett kommunalt bostadsbolag är det inte bara marknaden som bestämmer. Miljöpartiet tycker det är hög tid att inse misstaget och påbörja arbetet med att skapa ett nytt kommunalt bostadsbolag i Nacka.

Eftersom återkommande förslag om kommunala fastighetsbolag av någon anledning alltid röstas ner av den styrande Alliansen kommer vi också med två andra förslag.

Samägt bostadsbolag – Vi föreslår att kommunen undersöker möjligheten att tillsammans med en trygg och långsiktig partner med både kompetens och god ekonomi, starta ett samägt bostadsbolag för att tillskapa fler hyresrätter i Nacka. Kommunen äger stora delar av den mark som ska bebyggas på Västra Sicklaön och en del av den marken skulle kunna vara kommunens insats i det nya bostadsbolaget.

Socialt hänsynstagande – Någoting alla politiska partier i Nacka är överens om, är att det råder stor brist på billiga hyresrätter. Vill vi på fullt allvar skapa bostäder för alla i Nacka måste vi politiker agera, ta ansvaret för det den fria marknaden inte klarar av. Bostadsbidrag i all ära, men dessa bidrar inte till billiga bostäder. Utan politisk inblandning riskerar nya centrala Nacka att bli en väldigt segregerad stad.

Miljöpartiet föreslår att vi redan vid markanvisningar och exploateringsavtal tar fram kravställningar som gör att det byggs 1500 billiga hyreslägenheter fram till 2030.

Kommunens ekonomi har missköts under en längre tid

Under en alltför lång tid, den s.k. ”Langbyanska eran”, sålde kommunen ut nackabornas gemensamma egendomar för att kunna hålla en låg kommunalskatt. En oberoende undersökning som kommunen själv lät ta fram visar på att kommunen under en längre period inte ens levde upp till lagens krav på god ekonomisk hushållning. Om ekonomin hade skötts på ett mer långsiktigt ekonomiskt ansvarsfullt sätt tidigare, skulle vi idag haft ett betydligt bättre utgångsläge.

Framöver vill vi inte att pengar från försäljning av kommunens egendom används till att hålla en låg skattesats, för att sedan lämpa över ett allt större skuldberg på våra barn och barnbarn.

Budgetförslaget i korthet

Miljöpartiets föreslår en moderat skattehöjning med 1 öre till 18,64 kr. I Miljöpartiets budget finns alla Alliansens satsningar med och utöver det satsar vi i vår budget 43,6 Mnkr extra i nämnderna och höjer dessutom balanskravsresultatet med 6,1 Mnkr.

Nedan redovisas de ekonomiska skillnader jämfört med Alliansens budget:

- ❖ Höjd skattesats 1 öre istället för en sänkning med 10 öre vilket ger 31 mnkr mer i skatteintäkter
- ❖ Balanskravsresultatet – är 171,1 Mnkr (6,1 Mnkr högre än Alliansen)
- ❖ Kommunstyrelsen – 4,5 mnkr mer än Alliansen
- ❖ Kommunstyrelsens produktionsenheter – 11,9 Mnkr mer än Alliansen
- ❖ Arbets- och företagsnämnden – 4,8 Mnkr mer än Alliansen
- ❖ Fritidsnämnden – 1,1 Mnkr mer än Alliansen
- ❖ Kulturnämnden – 1,4 Mnkr mer än Alliansen
- ❖ Miljö- och stadsbyggnadsnämnden – 0,5 Mnkr mer än Alliansen
- ❖ Natur- och Trafiknämnden – 4,2 Mnkr mer än Alliansen
- ❖ Socialnämnden – 6 Mnkr mer än Alliansen
- ❖ *Utbildningsnämnden* – 8 Mnkr mer än Alliansen
- ❖ Äldrenämnden – 1,2 Mnkr mer än Alliansen

Den största skillnaden i vår budget jämfört med Alliansens är att vi inte sänker den redan låga skatten med 28 Mnkr motsvarande en kaffe latte i månaden för den genomsnittlige nackabon. Istället väljer vi att satsa motsvarande belopp på skolan och välfärden.

*”Varför ska jag bry mig om
kommande generationer?
De har aldrig gjort något för mig”*
Groucho Marx

Förslag till mål och budget

En moderat höjning av skattesatsen

I Miljöpartiets budget prioriteras satsningar främst på skola, äldreomsorg, miljö och kommunens egen personal. Miljöpartiet föreslår en höjning av skattesatsen med 1 öre vilket ger 2,8 mnkr extra klirr i kommunkassan och gör att kommunalskatten hamnar på 18:64 kr, den 10:e lägsta i Sverige (2016). 1 öre motsvarar mindre än 3 kr varje månad för den genomsnittlige nackabon. Det budgeterade resultatet exklusive exploateringsvinster landar på 108 miljoner kronor, vilket håller sig inom ramen för kommunens finansiella mål. De kommande åren blir resultaten ännu högre vilket också krävs för en kommun i stark tillväxt.

I Miljöpartiets budget finns alla Alliansens satsningar med och utöver det satsar vi i vår budget 43 miljoner kronor extra.

Balanskravsresultatet

Balanskravsresultatet för 2017 uppgår i Miljöpartiets budget till 171 miljoner kronor vilket är 18 miljoner kronor högre än det prognosticerade resultatet för 2016. Åren 2018 och 2019 beräknas balanskravsresultatet mer än fördubblas.

Kommunens verksamheter har under ett antal år fått erhållit ett anslag som inte motsvarar kostnadsökningen, detta har ställt stora krav på effektivisering och omprioriteringar. Den största skillnaden mellan vår och Alliansens budget är att vi stannar upp lite, tänker om, och lättar på effektiviseringskraven. Vi lyfter också i vår budget bort årets besparingskrav på välfärd skola och välfärd samhälle.

Tabellen visar resultaträkningen i miljoner kronor

Resultaträkning med balanskravsresultat (Mnkr)	2015	2016	2016	2017	2018	2019
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Nettokostnader före avskrivningar & reavinster	-4295,2	-4522,4	-4490,5	-4715,9	-4615,1	-4812,5
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisationsvinster försäljning tomträtter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga realisationsvinster	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Avskrivningar	-222,0	-224,0	-215,0	-225,0	-230,0	-245,0
Verksamhetens nettokostnader	-4517,2	-4745,4	-4704,5	-4939,9	-4844,1	-5056,5
Skattenetto	4625,0	4885,0	4876,0	5110,0	5358,0	5606,0
Finansnetto	-3,0	-25,0	-17,0	2,0	-31,4	-66,3
Resultat före extraordinära poster	104,8	114,6	154,5	172,1	482,5	483,2
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	104,8	114,6	154,5	172,1	482,5	483,2
Varav exploateringsreavinster	12,0	10,0	36,0	64,0	351,0	361,0
Årets resultat exklusive exploateringsvinster	92,8	104,6	118,5	108,1	131,5	122,2
Balanskravsresultat	104,8	113,6	153,5	171,1	481,5	482,2

Verksamhetens nettokostnader

Nämndernas nettokostnader budgeteras för 2017 till 5,1 miljarder kronor. Den finansiella verksamheten budgeteras till ett positivt netto på 386 miljoner kronor för 2017. Jämfört med prognosen för 2016 har nämndernas nettokostnader ökat med

299 miljoner kronor. Nettokostnadsökningen i Miljöpartiets budgetsatsning består till största delen av:

- ❖ Volymökningar, 181 miljoner kronor
- ❖ Checkökningar 63 miljoner kronor
- ❖ Valfärdssatsningar 44 miljoner kronor

Vid ingången av 2016 hade de kommunala produktionsområdena Valfärd skola och Valfärd samhällsservice ackumulerade underskott på sammanlagt 34,7 miljoner kronor. I Alliansens budget ska dessa gamla underskott återbetalas, under 2017 med 11,9 miljoner. Miljöpartiet anser att underskotten i Valfärd samhällsservice till största delen uppstått genom en underfinansiering av delar av verksamheten, och i Valfärd skola genom en felkonstruerad skolpeng. Hela välfärdssektorn i Nacka har under de senaste åren tvingats klara kostnadsökningar via effektiviseringar och omprioriteringar i den egna verksamheten. Självklart går det alltid att omprioritera och arbeta än mer effektivt, men förr eller senare riskerar ett alltför långt gånget sparbetning att försämra kvalitén på den egna verksamheten. Miljöpartiet väljer därför att i vår budget stanna till och avskryva årets återbetalning på 11,9 miljoner kronor för att inte riskera en försämring av välfärdstjänsterna i Nacka. Vi väljer också att utöver Alliansens välfärdssatsningar skjuta till ytterligare 15,2 miljoner kronor extra till Nackas välfärdssektor.

Tabell verksamhetens nettokostnader i tusen kronor

Verksamhetens nettokostnader (Tkr)	2015	2016	2016	2017	2018	2019
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
före avskrivningar och reavinst						
Kommunstyrelsen	-124899	-138485	-140537	-137741	-158200	-147700
Arbets- och företagsnämnden	-163996	-178577	-181087	-182536	-174700	-178000
Fritidsnämnden	-143649	-142726	-139226	-147266	-150800	-153400
Kulturnämnden	-130820	-128920	-131120	-136524	-136900	-140100
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-29934	-31475	-31475	-32432	-31900	-32300
Äldrenämnden	-648415	-717708	-715700	-776296	-805600	-844000
Socialnämnden	-667300	-685888	-667300	-723812	-740500	-760800
Natur- och trafikinämnden	-196571	-224364	-206528	-239326	-248300	-266900
Finansiering	0	0	0	0	0	0
VA-verket	0	0	0	0	0	0
RH-verket	0	0	0	0	0	0
Utbildningsnämnden	-2484856	-2584851	-2582851	-2718721	-2819600	-2937800
Överförmyndarnämnden	-7405	-7494	-7494	-7582	-7700	-7700
Summa nämnder och verksamheter	-4597845	-4840489	-4803319	-5102237	-5274200	-5468700
Finansiell verksamhet	302600	318100	312800	386300	659100	656200
Verksamhetens nettokostnader totalt	-4295245	-4522389	-4490519	-4715937	-4615100	-4812500

Finansiella verksamheten

Internräntan - Miljöpartiet gläds åt att kommunen genomfört vårt förslag om att låna upp pengar via egna obligationer istället för att som tidigare via vanliga banklån. Detta har lett till kraftigt sänkta räntekostnader och idag kan vi t.o.m. låna upp pengar till negativ ränta. Med anledning av ett lägre ränteläge sänks också internräntan med 0,3 procent.

Internhyror - Hyran för verksamhetslokaler höjs med en halv procent 2017. Miljöpartiet anser dock att hyresersättningen för skollokaler inte ska ingå i skolpengen utan ska ersättas i ett system vid sidan om denna. Det är viktigt att alla skolor via skolpengen får lika mycket pengar per elev till den pedagogiska verksamheten. Det är också viktigt att extra pengar som tilldelas för socioekonomiska skillnader inte äts upp av höga hyreskostnader. Vi tror också att en sådan förändring av skolpengen ger ett bättre incitament till lokalenheten att driva på en utveckling mot flexibla mer välutnyttjade lokaler och på sikt, lägre lokalkostnader för Nackas skolor.

Tabell finansiell verksamhet tusenkronor

Finansiell verksamhet Tkr	2015	2016	2016	2017	2018	2019
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Pensioner (utöver det som påförs nämnderna)	-110800	-94000	-93700	-81800	-89500	-116900
Statsbidrag (bostadsbidrag, maxtaxa, flykting mm)	46200	70700	60700	75800	64700	62600
Avvecklingskostnader	-5200	-5000	-5000	-5000	-5000	-5000
Återbetalning AFA	22100	0	0	0	0	0
Internränta anläggningstillgångar	97300	112100	98400	91100	96100	101600
Avskrivningar	221900	224300	215200	225000	230000	245200
"Välfärdsmiljard" flykting	0	0	0	17200	12300	7400
Pott att fördela till hösten, parkerad centralt	0	0	0	0	0	0
Exploatering, realisationsvinster	12500	10000	37200	64000	350500	361300
Upplösning garantireserv Rikshem 2015	18600	0	0	0	0	0
Summa (finansiell verksamhet)	302600	318100	312800	386300	659100	656200

Skattenetto

Miljöpartiet föreslår en skatteköjning med 1 öre till 18,64 kronor, den tionde lägsta i landet 2016 (snitt 20,75). Nacka är en av Sveriges mest segregerade kommuner och kan därför hålla en lägre skattenivå övriga 96 % av Sveriges kommuner. För att de sämst lottade kommunerna ska få bättre förutsättningar finns det ett kommunalt utjämningsystem där Nacka tillsammans med andra rika kommuner ger bidrag.

Tabellen visar kommunens skattenetto i miljoner kronor

Skattenetto Mnkr	2015	2016	2016	2017	2018	2019
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Skatteintäkter (inkl avräkning)	4692	4990	4977	5215	5467	5687
Allmän kommunalskatt	4695	4998	5013	5245	5467	5687
Avräkning	-3	-8	-36	-30	0	0
Generella stadsbidrag och avräkning	-67	-105	-101	-105	-109	-81
Inkomstutjämnning	-371	-506	-505	-515	-529	-471
Kostnadsutjämnning	257	301	291	314	370	364
Införandebidrag	17	64	64	36	10	0
Regleringsavgift/bidrag	-4	-3	-3	1	-16	-28
LSS	-111	-104	-105	-84	-87	-89
Fastighetsavgift	138	143	143	143	143	143
Ersättning för Arbetsgivaravgifter	7	0	0	0	0	0
Flyktingersättning	0	0	14	0	0	0
Summa skattenetto	4625	4885	4876	5110	5358	5606

Tabell finansnetto, miljoner kronor

Finansnetto (Mnkr)	2015	2016	2016	2017	2018	2019
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Finansiella intäkter	16,0	25,0	21,0	33,0	33,0	33,0
Ränta på lån till Nacka Stadshus AB	3,0	3,0	2,0	5,5	5,5	5,5
Utdelning från Nacka Energi AB	11,0	21,0	18,0	27,0	27,0	27,0
Ränta på utlämnade lån	1,0	1,0	1,0	0,5	0,5	0,5
Övriga finansiella intäkter	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-19,0	-50,0	-38,0	-31,0	-64,4	-99,3
Ränta långfristiga skulder	-15,0	-39,0	-32,0	-15,7	-46,8	-70,2
Finansiell pensionsskuld	-3,0	-6,0	-3,0	-9,3	-12,1	-23,6
Övriga finansiella kostnader	-1,0	-5,0	-3,0	-6,0	-5,5	-5,5
Totalt	-3,0	-25,0	-17,0	2,0	-31,4	-66,3

Investeringar

Tänk om kommunen började tänka mer logiskt - Eftersom vi har fått direktiv om att alla partier ska räkna på samma sätt för att det ska gå att jämföra våra budgetar, så lägger vi ingen egen investeringsbudget i år. Vi hoppas dock att den styrande majoriteten inser bristerna i sitt sätt att kalkylera och tar fram nya modernare mer korrekta metoder för att räkna på investeringar. Vi har vid ett flertal tillfällen föreslagit att investeringar som är direkt ekonomiskt lönsamma ska brytas loss ur den vanliga investeringsbudgeten och genomföras omgående eftersom de får en positiv inverkan på kommunens budget. Tyvärr sätter man idag först en investeringsram och prioriterar sedan olika investeringar utifrån denna. Eftersom det idag inte råder brist på kapital är detta ett förlegat sätt att planera på.

Tänk om kommunen skulle börja investera för ett bättre klimat – Solceller för lokal elproduktion och solvärme som vi föreslog i förra årets budget är idag ekonomiskt lönsamma investeringar om man ser till hela investeringens livslängd. Satsningar i solenergi är också bra för klimat och miljö. Tyvärr är denna typ av investeringar nödvändiga om vi ska klara klimatet, men de är inte lönsamma enligt kommunens något ålderdomliga sätt att räkna på. Det är viktigt att i beslutsunderlagen ger en korrekt bild av investeringarnas ekologiska, ekonomiska och sociala konsekvenser.

Tänk om vi fick vara med och bestämma - När det gäller majoritetens förslag till nya investeringar och tilläggsinvesteringar så står vi bakom förslaget. Dock skulle vi vilja tidigarelägga utredning och projektering cykelväg etapp 3 2018 – 2019 med ett år till 2017 – 2018. Samma sak med Trafiksäkerhetsarbeten 2018 – 2019 och Lekplatser 2019. Vi skulle också vilja att Utredning och projektering cykel Fisksätra-Nacka C 2017 också ska utreda en mer gen dragning längs Saltsjöbadsleden. Vi vill också tidigarelägga Reinvesteringar gatubelysning 2019 till 2017 vilket förmodligen är lönsamt rent ekonomiskt.

Om vi fick bestämma skulle vi även tidigarelägga reinvesteringarna i konstbyggnader och vägnät från 2019 till 2017. Vi lånar idag pengar till minusränta och riksbanken har flaggat för att ränteläget kan komma att sjunka ytterligare. Att då skjuta på

reinvesteringar som leder till lägre driftkostnader i ett läge där den faktiska räntekostnaden är negativ, är ett dåligt beslut där man fastnat i ett gammalt stelbent sätt att räkna.

När det gäller tilläggsinvesteringen Ny Skurubro vill vi att kommunen ska kontakta Trafikverket redan innan byggstart och omförhandla avtalet så det blir förmånligare för Nackas och Värmdös medborgare.

Särskilda beslut

Övergripande

- 1) Skattesatsen för år 2017 fastställs till 18:64, en höjning med 1 öre.
- 2) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och investeringar för Kommunstyrelsens ansvarsområden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.
- 3) Kommunfullmäktige fastställer att 50 % av den nybyggnation som planeras utgörs av hyreslägenheter
- 4) Kommunfullmäktige beslutar att investeringar som för kommunen är ekonomiskt lönsamma sett ur ett livscykelperspektiv alltid ska genomföras skyndsamt. Dessa investeringar ska för att underlätta beslutsfattandet i beslutsunderlag separeras från "olönsamma" investeringar.
- 5) Kommunfullmäktige beslutar att alla exploateringsredovisningar utöver en kostnadsbedömning även ska innehålla en bedömning av exploateringens inverkan på skatteunderlaget.
- 6) Kommunfullmäktige beslutar om att det ska tas fram riktlinjer för att vid ny och ombyggnation planera alla verksamhetslokaler utifrån större flexibilitet inför verksamhetsförändringar både vad gäller storlek och användningsområde.

Kommunstyrelsen

- 7) Kommunfullmäktige beslutar att avsätta 1,5 mnkr för att anställa en Klimat- och miljödirektör för att samordna kommunens klimat- och miljöarbete.
- 8) Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att under 2017 bevaka att det i kommande exploateringsavtal och markanvisningar säkras lägenheter för sociala kontrakt och "första bostaden" för främst ungdomar, studenter och nyanlända personer
- 9) Kommunfullmäktige fastställer att nuvarande hyresmodell för förskole- och grundskolelokaler endast skall gälla verksamhetsåret 2017. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att förbereda, att inför budgeten 2018 bryta loss hyresersättningen från skolpengen och ersätta denna separat enligt den tidigare inlämnade motionen från Miljöpartiet "Ett steg mot en rättvisare skola".
- 10) Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen ska ge Valfärd skola i uppdrag att anordna ett försök med flexibelt skolschema för högstadie- och

gymnasieelever för att undersöka hur elevers studieresultat och hälsa påverkas av senarelagda skoldagar.

- 11) Kommunfullmäktige bifaller förslagen i motionen ”Kollektivtrafik på Saltsjöbanan”.

Arbets- och företagsnämnden

- 12) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokus för 2017 enligt Miljöpartiets förslag.
- 13) Kommunfullmäktige bifaller motionen ”Samordnat mottagande av nyanlända samt asylsökande barn och elever.
- 14) Kommunfullmäktige bifaller motionen ”Föreningsdag i Nacka” och beslutar att tillföra 500 tkr till Volontär i Nacka inklusive instiftandet av en föreningsdag.
- 15) Kommunfullmäktige bifaller motionen ”Rätt till kontaktfamilj och kontaktperson även för nyanlända barn och ensamkommande barn” och beslutar att härför tillföra 120 tkr i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 16) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 1150 tkr för att skapa sommarjobb åt ungdomar i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 17) Kommunfullmäktige bifaller motionen ”Ungt inflytande som ett permanent forum” och beslutar att härför tillföra 500 tkr i enlighet med Miljöpartiets förslag.

Fritidsnämnden

- 18) Kommunfullmäktige beslutar att nämnden får i uppdrag att främja en lika och rättvis fördelning av kommunens resurser mellan flickors och pojkars fritidsaktiviteter.
- 19) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 500 tkr för kolloplatser i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 20) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 500 tkr för jämställdhet- och HBTQ-arbete i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 21) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 100 tkr för icke traditionella fritidssatsningar i enlighet med Miljöpartiets förslag.

Kulturnämnden

- 22) Kommunfullmäktige ger Kulturnämnden i särskilt uppdrag att utveckla bibliotekens roll som bildningsbärare i kommunen genom lässatsning och samverkan med skolorna.
- 23) Kommunfullmäktige ger Kulturnämnden i särskilt uppdrag att verka för att etablera fritidsbanker i Nacka.
- 24) Kommunfullmäktige beslutar att 1 % av budgeten för ny-, om- och tillbyggnader ska avsättas för att förse offentliga utrymmen med konst eller konstnärlig gestaltning.

- 25) Kommunfullmäktige beslutar att ge Kultur- respektive Fritidsnämnden i uppdrag att omfördela arbetsuppgifterna för tjänstemännen så att en person blir kultursamordnare.
- 26) Kommunfullmäktige beslutar att nämnden får i uppdrag att främja en lika och rättvis fördelning av kommunens resurser mellan flickors och pojkars kulturaktiviteter.
- 27) Kommunfullmäktige bifaller motionen ”Ge nackaborna möjlighet att låna en elcykel på biblioteket” och beslutar härtill att tillföra 250 tkr i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 28) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 250 tkr för digitalisering på kommunens bibliotek.
- 29) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 300 tkr för ett vuxenkulturprojekt i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 30) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 350 tkr för fristadsförfattare i enlighet med Miljöpartiets förslag.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

- 31) Kommunfullmäktige beslutar att sänka p-normen på Västra Sicklaön till 0,4 och införa flexibel p-norm i övriga delar av kommunen.
- 32) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 500 tkr för arbetet med ekosystemtjänster i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 33) Kommunfullmäktige beslutar att det ska fokusera på människors rörelsebehov framför bilarnas vid all samhällsplanering i Nacka.
- 34) Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska verka för att breda cykelvägar prioriteras till gena lägen och att bilar får ta omvägen.
- 35) Kommunfullmäktige beslutar att kollektivtrafiken alltid ska vara med i ett tidigt stadium av planarbetet, så att den blir snabb, punktlig bekväm och den självklara normen för dagligt resande.
- 36) Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska verka för att det statliga Miljöstyrningsrådets minimikrav tillgodoses i alla stadsbyggnadsprocesser.
- 37) Kommunfullmäktige beslutar att stadsbyggandet ska ske med en övergripande målsättning om ett helt fossilfritt Nacka år 2050. Detta ställer höga krav på byggnaders utformning, på infrastrukturens utformning och på kollektivtrafik.

Natur- och trafiknämnden

- 38) Kommunfullmäktige beslutar att nämnden kontaktar SL om att starta matarbusstrafik i Nacka som en delösning för att minska biltrafiken vid ombyggnaden av Slussen och Skurubron.
- 39) Kommunfullmäktige bifaller motionen ”Handlingsplan för att öka cyklandet”.
- 40) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 250 tkr för upprättande av en naturvårdsplan inklusive skydd av groddjur i enlighet med Miljöpartiets förslag.

- 41) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 1 mnkr för att förbättra vattenkvaliteten i Järlasjön.
- 42) Kommunfullmäktige bifaller motionen ”Kretsloppspark eller återbrukspark på Västra Sicklaön”.
- 43) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 500 tkr för projektering av gång- och cykelbana längs Saltsjöbadsleden respektive 2 mnkr för gång projektering av gång- och cykelbana vid skolvägar i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 44) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 500 tkr för arbetet med ekosystemtjänster inklusive skapande av fler marina naturreservat i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 45) Kommunfullmäktige skapar Kyrkviksparken i enlighet med Miljöpartiets förslag.

Socialnämnden

- 46) Kommunfullmäktige fastställer att vårdnadsbidraget flyttas till Socialnämnden, som avskaffar det.
- 47) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 2 mnkr i förebyggande insatser i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 48) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 4 mnkr i personalkostnader i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 49) Kommunfullmäktige beslutar att Socialnämnden tar fram en utbildningsplan för att höja personalens kompetens inom neuropsykiatriska funktionsvariationer.

Utbildningsnämnden

- 50) Kommunfullmäktige ger Utbildningsnämnden i särskilt uppdrag att utreda och föreslå en modell där skolorna kompenseras för hyran utanför skolpengen.
- 51) Kommunfullmäktige fastställer att vårdnadsbidraget flyttas till socialnämnden, som avskaffar det.
- 52) Kommunfullmäktige beslutar att p.g.a. dåligt markutnyttjande ska inga fristående förskolebyggnader i kommunen byggas i endast ett plan.
- 53) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 1140 tkr i likvärdighetsgaranti i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 54) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 2 mnkr för pedagogiska måltider i förskolan i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 55) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 150 tkr för reellt elevinflytande i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 56) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 500 tkr för stipendier i klimatsmart mat i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 57) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 120 tkr för stipendier i miljö och mångfald i enlighet med Miljöpartiets förslag.

- 58) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 3842 tkr till förskolan i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 59) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 288 tkr för förskoleklasserna i enlighet med Miljöpartiets förslag.

Äldrenämnden

- 60) Kommunfullmäktige ger Äldrenämnden i särskilt uppdrag att införa en äldreombudsman.
- 61) Kommunfullmäktige ger Äldrenämnden i särskilt uppdrag att införa kommunal hemtjänst.
- 62) Kommunfullmäktige beslutar att ge Äldrenämnden i uppdrag att organisera om hemtjänsten så att inte alla hemtjänsteföretag behöver verka och åka runt i hela kommunen.
- 63) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 500 tkr till en utvidgning av projektet Eken i enlighet med Miljöpartiets förslag.
- 64) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 700 tkr för en äldreombudsman i enlighet med Miljöpartiets förslag.

Överförmyndarnämnden

- 65) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokus för 2017 i enlighet med Miljöpartiets förslag.

Nämndernas mål och budget

Kommunstyrelsen

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen bereder ärenden och verkställer beslut åt kommunfullmäktige och har ett särskilt ansvar att leda, samordna och ha uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Kommunstyrelsen har också ansvar som nämnd för arbetsgivarfrågor, näringslivspolitik, fastighetsfrågor och markpolitik, exploateringsverksamheten, god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling och frågor som rör trygghet och säkerhet.

Nacka ska vara bäst på att vara kommun

Tänk vad bra det skulle bli om vi nådde upp till alla mål - Nacka har antagit fyra nya övergripande mål och en ambition om att vara bäst på att vara kommun. Det innebär att vi hela tiden måste sträva efter att bli ännu bättre på styrning & ledning, ännu bättre på att leverera välfärdstjänster av hög kvalitet och på att bevara och utveckla värden i hela Nacka. De nya målen i sig är dock bara ett första steg. Vi måste hela

tiden utveckla våra metoder för att bli bättre på att mäta, följa upp och förbättra resultaten.

Tänk om Nacka hade som mål att bli Sveriges mest jämställda kommun - Vi har idag en feministisk regering och kommunens arbete för jämställdhet måste bidra till uppfyllelse av de nationella målen för jämställdhetspolitiken. Det innebär exempelvis att kommunens resurser måste fördelas jämställt inom alla verksamheter och att Nacka ska vara lika tryggt och tillgängligt för både män, kvinnor och andra.

De nya målen är:

- ❖ Bästa utveckling för alla
- ❖ Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka
- ❖ Stark och balanserad tillväxt
- ❖ Maximalt värde för skattepengarna

Kommunstyrelsens fokus 2017-2019

Välfärdstjänster

Miljöpartiet vill att Nacka ska ha en egen produktion av välfärdstjänster inom alla kommunens verksamhetsområden. Dels för att kunna erbjuda medborgarna ökad valfrihet men också för att nödvändig kompetens alltid ska finnas i kommunens egen organisation. Idag saknar kommunen helt egen produktion inom hemtjänsten vilket både inskränker medborgarnas valfrihet och begränsar kommunens egen kompetens.

Tänk om ingen i Nacka betraktades som olönsam - Samtidigt som Nackas hemtjänst är helt privatiserad, saknas det helt privata aktörer inom daglig verksamheten för kommunens mest utsatta. Det är kostsamt att bedriva daglig verksamhet enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Det krävs också en högre bemanning än vad ersättningen medger på grund av diskrepansen mellan kvalitetskrav och ersättningsnivå. Eftersom privata utförare inte vill gå med förlust och plockar russinen ur kakan blir det kommunen själv som får ta hand om de mest "olönsamma brukarna". Alltsedan kundval började tillämpas inom daglig verksamhet, har omsorg och assistansverksamheten gått med ekonomiskt underskott.

Tänk om vi satsade mer på de allra svagaste i samhället- Miljöpartiet vill inte fortsätta att underfinansiera verksamheten för kommunens mest utsatta och skjuter i vår budget till pengar så att kvalitetskraven kan uppnås. Nacka ska vara bäst på att vara kommun och en bra kommun bör bedömas efter hur den tar hand om sina svagaste medborgare, inte de mest privilegierade.

Arbetsgivarfrågor

Miljöpartiet vill att kommunen skapar en arbetsmiljö som inspirerar medarbetarna och uppmuntrar till hälso- och miljösmarta val både på arbetet och fritiden, vilket främjar hälsa, låga sjuktal och även det viktiga miljömålsarbetet.

Tänk om ännu fler börjar cykla till jobbet - Miljöpartiets förslag om förmåncyklar som infördes hösten 2016 har tagits väl emot och är ett typexempel på projekt som är

bra både för kommunens miljömålsarbete och medarbetarnas hälsa. Samtidigt är det en attraktiv löneförmån i jakten på duktiga medarbetare.

Tänk om allt var bättre i Nacka - Inom många kompetensområden råder brist på arbetskraft och som arbetsgivare behöver vi vara ett attraktivt val både för nyutexaminerade och personer med arbetslivserfarenhet. Vi vill att kommunen som en del i konkurrensen med andra arbetsgivare ska erbjuda de bästa utvecklingsmöjligheterna, och de smartaste och mest attraktiva löneförmånerna.

Tänk om alla trivdes på jobbet - En fråga som aktualiserats på senare år är hur mycket man egentligen kan effektivisera inom den egna verksamheten. Självklart går det alltid att bli bättre på det man gör men förr eller senare nås en gräns där ett sparbetning går ut över de egna medarbetarnas hälsa. Utbrändhet är något som stadigt ökar och sjukskrivning på grund av akut stressreaktion är nu den vanligaste orsaken till sjukskrivning i Sverige. Miljöpartiet vill att kommunen ska bli mer lyhörd på signaler om för hög arbetsbelastning inifrån den egna organisationen.

Näringslivspolitik

Tänk om alla småföretag i Nacka stimulerades till att växa - Kommunen har ett mål om 15 000 nya arbetsplatser i Nacka till 2030. Kommunen kan dock inte själv skapa dessa jobb. Vad vi kan göra, är att skapa så goda förutsättningar som möjligt för företagande. Den tiden är förbi när man kunde locka hit stora industriföretag som Atlas Copco eller Alfa Laval. Idag skapas de flesta jobben i små och medelstora företag i nya branscher och det är de vi ska locka hit. Vi måste också ta tillvara på den kreativitet och kompetens som redan finns i kommunen. Här ser vi det som en extra viktig del av kommunens näringslivsstrategi att skapa flexibla fysiska miljöer för nystartade företag, och att kommunen aktivt erbjuder forum för rådgivning, mentorskap och finansieringsinsatser.

Fastighetsfrågor och markpolitik

Tänk om fler kunde utnyttja samma yta - När vi bygger nya lokaler och platser måste dessa ha en inbyggd flexibilitet så de kan utnyttjas mer effektivt hela året och en större del av dygnet. Med bättre planering kan både lokaler platser utnyttjas för olika ändamål under olika delar av dygnet, vilket sparar både pengar och miljön samtidigt som antal tillgängliga lokaler och platser ökar drastiskt. Det behöver inte bli mindre utrymme bara för att vi förtätar.

Tänk om alla som inte vill köpa en bostad kan välja att hyra - Nacka har en stor brist på framför allt små hyreslägenheter och lägenheter med en låg hyresnivå. Här vill Miljöpartiet att kommunen tar en aktivare roll för att öka på utbudet. Vi vill att minst hälften av de bostäder som ska byggas på mark som idag ägs av kommunen, ska vara hyresrätter. Vi vill också att kommunen vid markanvisningar och exploateringsavtal tar fram kravställningar som gör att det byggs 1500 billiga hyreslägenheter fram till 2030. Idag finns det många äldre som sitter fast i sin bostad och andra grupper som inte ens kommer in på bostadsmarknaden för att de inte når upp till hyresvärdarnas högt ställda inkomstkrav. Vi vill att kommunen inför en kommunal hyresgaranti för att underlätta för fler att skaffa en första bostad men även för att öka rörligheten på bostadsmarknaden.

Tänk om vi skulle bygga billiga bostäder istället för billiga p-platser – Idag subventionerar kommunen priset på p-platser via högre boendekostnader så att fler ska ha råd med en egen bil. Miljöpartiet tycker inte Nacka behöver fler bilar. Vi upplever också bristen på billiga bostäder som större än bristen på billiga p-platser.

Exploateringsverksamheten

Eftersom Alliansregeringen vältrade över kostnader för tunnelbaneutbyggnaden på kommunen, beslutade fullmäktige att tunnelbanebidraget på 850 miljoner kronor helt ska finansieras via ett extra exploateringsbidrag på Västra Sicklaöns nya bebyggelse. Mycket av byggandet kommer ske på kommunägd mark vilket innebär en kraftig värdeökning av kommunens markinnehav. Det är viktigt att detta värde förvaltas på bästa sätt över tid och att man inte som tidigare via för låga skatteintäkter urholkar värdet på kommunens, och nästa generation nackabors tillgångar. Miljöpartiet vill att alla vinster från markförsäljning oavkortat ska gå till nya investeringar och inte som under tidigare mandatperioder, täcka upp hål i en underfinansierad driftsbudget.

Det finns ett beslut om att exploateringsverksamheten på några års sikt ska leverera ett ekonomiskt överskott, vilket ställer krav på nya arbetsätt och andra prioriteringar än tidigare. Målet är att verksamheten ska lämna överskott från och med 2018. Eftersom dagens kalkylmodell endast tar hänsyn till kortsiktiga ekonomiska värden är det viktigt att också ta fram en mer långsiktig beräkningsmodell som utöver ekonomi också tar hänsyn till exploateringens sociala och ekologiska värden.

God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling

Tänk om vi byggde för alla överallt - Nacka är idag en av Sveriges mest segregerade kommuner och vi behöver därför satsa stort på att bygga om Nacka till ett varmare mer integrerat samhälle. Miljöpartiet vill att kommunen tar en mer aktiv roll i samhällsplaneringen när det gäller bostäder, lokaler och anläggningar. Vi vill se en mer socioekonomiskt blandad bebyggelse och skapa fler ickekommersiella mötesplatser. Vi ser stora värden i att erbjuda både fler fysiska platser och offentliga arenor där människor kan mötas och skapa nya nätverk. Social och ekologisk hållbarhet kostar pengar, men ett inkluderande samhälle där alla får plats är mer hållbart på lång sikt, även ekonomiskt.

Tänk om vi började prioritera människan framför bilen – I många glesbygdskommuner är bilen fortfarande den bästa transportlösningen vilket politiken där måste anpassa sig till. Nacka är en storstadskommun med kortare avstånd och bättre kollektivtrafiklösningar än glesbygdskommunerna. Ändå körs genomsnittsbilen i Nacka längre sträckor varje år än genomsnittsbilen i den mest glesbyggda norrlandskommunen. Miljöpartiet har varit med vid utformningen av kommunens lokala miljömål och vill minska den skadliga klimat- och miljöpåverkan från bilen. Vi vill skapa en god bebyggd miljö med en miljöanpassad resurseffektiv bebyggelsestruktur och en mer demokratisk fördelning av gaturummet. I dag är det många som skjutsar sina barn överallt för att det är för mycket biltrafik på vägarna.

Kommunen har som mål att minst halva Nacka ska vara grönt och att alla invånare ska ha nära till olika typer av grönområden och stränder. Det är också viktigt att vi

bevarar de gröna kilarnas funktioner och skapar spridningskorridorer för att binda ihop alla mindre grönområden i kommunen.

Tänk om vi gick från ord till handling - Allt politiskt arbete och det i kommunens verksamheter måste kopplas till de sex lokala miljömålen om dessa ska få någon praktisk betydelse. I dag saknas en tydlig struktur för hur politiken, olika enheter och verksamheter ska samarbeta för miljömålsuppfyllelse. Miljöpartiet vill anställa en miljömålsdirektör med ett övergripande ansvar för att miljömålsarbetet får ett verkligt genomslag i alla kommunens verksamheter.

Tabell driftsbudget kommunstyrelsen

Verksamhet (tkr)	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skillnad budget 16	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Alliansen	2017	tkr	%
Kommunfullmäktige	-5 391	-5 500	-5 500	-28	-200	-5 728	-228	
- varav revision	-1 958	-2 150	-2 100	-11	-50	-2 211	-61	
Kommunstyrelsen	-54 061	-41 598	-45 096	-157	-2 600	-44 355	-2 757	
Varav tunnelbanan	-11000	-12800	-3500			-12 800		
Varav oförutsett	-10100	-10100	-10100		-1900	-12 000	-1900	
Stadsledningskontoret	-87 736	-91 160	-91 214	647	3 000	-90 513	647	
Myndighet och huvudmänna	3 542					0		
Enheten för fastighetsutveckling	6 237	5 000	-6 000	-1 985		3 015	-1 985	
Lokalenheten	40 116	23 000	36 000	15 000		38 000	15 000	
Ny Miljö- och Klimatdirektör						-1 500		
Brandförsvaret	-37 457	-37 427	-37 427	-733		-38 160	-733	
Produktionsenheter	9 851	9 200	8 700	2 700	0	-11 900	0	-9 200
Välfärd Skola	5 533	9 200	9 200			-9 200	0	-9 200
Välfärd Samhällsservice	4 318	0	-500	2 700		-2 700	0	0
Summa	-124 899	-138 485	-140 537	15 444	200	-137 741	744	-0,5

Arbets- och företagsnämnden

Ansvar och uppgifter

Arbets- och företagsnämnden ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Nämnden har även det samlade ansvaret för mottagandet av människor på flykt. För dessa verksamheter ansvarar nämnden för mål, finansiering, och uppföljning.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Fokus har under året legat på mottagandet av nyanlända och kommunen har på flera sätt arbetat bra med detta både vad gäller handläggning av ärenden, akutboenden, kommunala HVB-hem och utökade resurser till volontärsamordnaren.

Nacka behöver en än mer utvecklad form av lokal arbetsförmedling som väl känner till lokala förutsättningar och på plats kan matcha arbetssökande och arbetsgivare. Kommunen behöver verka för att resurser från statligt styrda Arbetsförmedlingen förs över till lokala arbetsförmedlingar och andra initiativ som drivs av kommunen i samarbete med det lokala näringslivet.

En utmaning förblir mottagandet av ensamkommande barn och deras faktiska placering där vi ser att endast drygt hälften av Nackas ensamkommande barn bor i kommunen. En annan stor utmaning är att finna bostad för de vuxna och familjer som fått uppehållstillstånd efter flykt och ska etablera sig i Nacka.

Under kommande år behöver kommunen aktivt stödja de ensamkommande barn som befinner sig i asylprocessen men som hunnit bli 18 år under den långa provoprocessen. Kommunens ansvar för unga sträcker sig under gymnasietiden och något år därefter för att försäkra sig om att ungdomen finner arbete, skola eller lämplig sysselsättning. Detta ska självfallet även gälla de ungdomar som under en tid bott och gått i skola i kommunen och där frågan om asyl med uppehållstillstånd ännu inte avgjorts.

En brist vad gäller vuxenutbildningen (Komvux och SFI-verksamheten) är att det saknas kommunala alternativ inom båda dessa områden, något som både hämmar valfriheten för enskilda nackabor men också gör att kompetensen kring detta saknas i kommunen. Bristen på kommunala alternativ återfinns inom fler delar av nämndens verksamhetsområden vilket behöver ses över för att kunna ge nackaborna verkliga valmöjligheter samt ge möjlighet till bredd av utvecklingsmöjligheter för kommunens medarbetare.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Kommunen behöver fortsätta att utveckla sätt att inspirera till eget företagande och innovation (gärna med hållbarhet i fokus). Kommunen behöver utveckla verksamheter och bli än mer flexibel och snabb i sitt arbetssätt för att bevilja bidrag till de föreningar/organisationer/enskilda aktörer (både privata och kommunala) som arbetar med att minska utanförskapet och bygga hållbara broar mellan kommuninvånare på olika ställen i kommunen.

I dagsläget saknas kommunalt ägda aktörer som verkar inom vuxenutbildningen både vad gäller SFI och samhällsorientering men också vad gäller de övriga kurser som finns inom Komvux. Avsaknaden av kommunalt ägd verksamhet inom dessa områden gör att både mångfald och valmöjligheter inskränks. Det betyder också att kunskapen om dessa verksamheter saknas inom kommunen vilket är till nackdel bl.a. vid upphandling av verksamhet och utveckling av checksystemet.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka kommun behöver satsa på att skapa goda förutsättningar så att kulturella och kreativa näringar kan utvecklas inom kommunen. På så sätt kan kommunens medborgare ställa om och konsumera kultur istället för varor. Detta är någonting som hela tiden måste finnas med i Arbets- och företagsnämndens arbete. Många kommuner har en politik för att stimulera nyföretagande, entreprenörskap och integration, men somliga lyckas bättre än andra. Vilka exempel kan Nacka kan lära av? Ett benchmarkingprojekt i syfte att bli bättre på att skapa förutsättningar inom områdena nyföretagande, entreprenörskap och integration skulle kunna ge svar på denna fråga.

Maximalt värde för skattepengarna

Genom att stötta och hjälpa de som står utanför arbetsmarknaden eller befinner sig i utanförskap skapar vi ett Nacka där alla får plats. Att sätta in insatser tidigt är många gånger helt avgörande för att minska utanförskapet och på lång sikt minska kostnaderna för detta. När två nationalekonomer räknade på vad utanförskap kostar så kom de fram till att ett livslångt utanförskap kostar samhället minst mellan 10 och 15 miljoner kronor per människa.³ Att satsa på individer som riskerar att hamna utanför utgör en kostnad i nuläget men är samhällsekonomiskt lönsamt på längre sikt. Detta måste gälla även de unga över 18 år som befinner sig i asylprocessen.

Eftersom Nacka inte har ett eget bostadsbolag så blir kostnaden för att lösa boendesituationen för de som står utanför bostadsmarknaden hög. Detta gäller också akuta boendeplatser. Tryggheten i en bostad är ett första steg till minskat utanförskap och möjlighet att aktivt söka arbete eller studier. Genom att ha egna bostäder att förmedla skulle kommunen mer aktivt kunna stötta de invånare som har behov av hjälp.

Kommunen behöver även se över kostnaderna för HVB-hem i kommunal respektive privat regi. Maximalt värde för skattepengarna kan också betyda att kommunen driver fler egna HVB-hem och stödjer familjehem direkt utan fördyrande mellanhänder.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta:

- ❖ Ökad ram 2000 tkr centralt kommunalt mottagande av nyanlända barn och elever
- ❖ Ökad ram 1150 tkr sommarjobb för ungdomar
- ❖ Ökad ram 500 tkr Volontär i Nacka varav 100' gemensam föreningsdag
- ❖ Ökad ram 500 tkr utredning och aktiviteter för ensamkommande boende i kommunen som under asylansökan blivit 18 år – 100 000 för utredning samt 400 000 kopplat till de ungdomar som berörs.
- ❖ Ökad ram 150 tkr projektet Ung i Nacka
- ❖ Ökad ram 120 tkr möjlighet till kontaktfamilj/person via kommunen

Idag är det upp till de enskilda skolorna att ta emot barn och unga som just kommit hit och ansvaret för mottagandet ligger hos dem. Miljöpartiet tycker istället att det är kommunen som centralt behöver samordna mottagandet. Ansvaret behöver lyftas från skolorna till kommunal nivå och det blir detta "mottagningscenter" som arbetar med eleverna innan de börjar i skolan. Genom att arbeta med elevernas förkunskaper och eventuella svårigheter redan innan de börjar skolan får de möjlighet att snabbare komma in i skolarbetet och vardagen här.

³ <http://www.va.se/nyheter/2012/09/07/sa-mycket-kostar-utanforskapet/>

Sommaren 2016 sökte 1142 ungdomar sommarjobb via kommunen. 597 av dessa erbjöds jobb. För många ungdomar som saknar egna kontakter och heller inte har föräldrar eller andra anhöriga som har kontakter eller arbeten att erbjuda är sommarjobb hos kommunen en möjlighet till första jobberfarenhet. Att arbeta en del av sommarlovet ger självständighet och ett litet ekonomiskt tillskott och är något som Miljöpartiet vill att fler ungdomar får möjlighet till. Därför har vi i vår budget valt att satsa ytterligare resurser så att fler unga ska få möjligheten att sommarjobba.

Volontär i Nacka är en verksamhet som idag gör ett mycket bra arbete och en stor potential finns att vidare integrera Volontär i Nacka i mottagandet av nyanlända personer och att med extra resurser utveckla verksamheten och samordningen inom kommunen. Även i anordnandet av den gemensamma dag för föreningar i Nacka som Miljöpartiet föreslagit kunde Volontär i Nacka ha en samordningsroll. Nacka kommun har ett rikt föreningsliv men de flesta medborgare känner inte till att det finns så mycket att välja på. Social samvaro med människor är en viktig del av vår fysiska och mentala hälsa och även rent sociala föreningar borde bjudas in till en föreningsdag. En dylik dag kunde ge inte bara tillfälle att visa ”upp sig” utan även att mötas föreningar emellan.

För de flesta ungdomar är 18-årsdagen en glädjens dag men för asylsökande unga och unga som har fått tillfälligt uppehållstillstånd så är denna dag en sorgens dag då de riskerar att bli flyttade till asylboenden eller utvisas⁴. För de unga som söker asyl och har befunnit sig i kommunen under det senaste året behöver kommunen ha en tydlig linje för att säkerställa att ungdomarna får möjlighet att fortsätta bo, gå i skola och träffa sina nya vänner under resterande del av asylprocessen även när de passerat 18-årssträcket. För att säkerställa att detta sker på ett gott sätt måste vägar för detta ses över och medel tillsättas när det finns bra beslutsunderlag.

Arbetet med ”Ungt inflytande” har varit framgångsrikt och Miljöpartiet ser möjlighet att utveckla och permanenta det till att inte bara vara ett ”sommarjobb”. Det finns idag kommuner som arbetar med demokratiprojekt och utveckling där unga startar och driver projekt och får stöd och hjälp från kommunen. Även Nacka skulle kunna ha ett forum på kommunal nivå med representation via skolornas elevråd. Forumet skulle ha en egen budget för att förverkliga sina egna idéer och på så sätt delta i kommunens utveckling och kunde under skolarbetet vara en förening under Nacka kommun med insyn och delaktighet i kommunens arbete. Nacka ska bli bäst på att vara kommun och för att nå dit måste vi våga: våga göra och våga testa och våga ge möjlighet till kommunens unga att vara delaktiga. Allt enligt visionen om öppenhet och mångfald där vi är öppna för att testa nytt och engagera fler kommuninvånare för större mångfald. Miljöpartiet föreslår att Nacka kommun tillsammans med elever via skolornas elevråd startar upp ett oberoende forum för demokrati och delaktighet. Ett projekt som inte bara skulle vara igång under sommarlovet utan finnas hela året – precis som demokratin.

⁴ Detta är risken för de som den dag de blir myndiga har tillfälligt uppehållstillstånd.

Nyanlända barn och ungdomar behöver få möjlighet att via kommunen få en kontaktperson eller kontaktfamilj med förankring i Nackas samhälle. Att vara kontaktperson genom kommunen skulle innebära en kontroll av dem som har kontakt med barnen och ett tydligt regelverk att hålla sig till. Det skulle även innebära ett tydligt "kontrakt" med förväntningar från båda sidor och möjlighet till en liten ekonomisk ersättning för att hitta på olika aktiviteter tillsammans.

Tabell driftsbudget för Arbets- och företagsnämnden

Verksamhet (tkr)	Förändring					Skillnad budget 16			
	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016 T2	Volym	Alliansen	Miljöpartiet	Budget 2017	tkr	%
Grundläggande vuxenutbildning, check	-5 039	-5 103	-3 403	-850			-5 953	-850	16,7
Gymnasial vuxenutbildning, check	-32 031	-32 125	-33 125	-1 952			-34 077	-1 952	6,1
Svenska för invandrare, SFI, check	-10 428	-10 568	-7 568	-2 429			-12 997	-2 429	23,0
Arbetsmarknadsinsatser check	-16 172	-16 254	-9 254	-9 672			-25 926	-9 672	59,5
Arbetsmarknadsinsatser övrigt	-18 166	-24 463	-21 472	-6 230	-500	-1 150	-32 343	-7 880	32,2
Samhällsorientering, kundval	-566	-849	-249	-2 365			-3 214	-2 365	278,5
Ekonomiskt bistånd	-52 044	-51 459	-60 358	-9 298			-60 757	-9 298	18,1
Ensamkommande barn	4 265	0	-4 500	226		-500	-274	-274	-
Nyanlända - flyktingar	3 628	-151	-2 551	36 682		-2 120	34 411	34 562	-22 926,7
Nämnd och nämndstöd	-901	-754	-754	-4			-758	-4	0,5
Myndighet & Huvudmänna	-36 542	-36 852	-37 852	-2 797		-1 000	-40 649	-3 797	10,3
Summa	-163 996	-178 577	-181 087	1 311	-500	-4 770	-182 536	-3 959	2,2

Miljöpartiets Framåtblick

Ett generösare mottagande av människor på flykt

Vi tror på öppenhet och mångfald och vill att vår kommun ska ta ökat ansvar och vara en förebild när det gäller mottagandet av människor på flykt. Om fler tar ansvar kan fler människor i nöd få en fristad.

Kommunen måste erbjuda lämpligt boende till människor på flykt. Människor på flykt är speciellt utsatta på bostadsmarknaden, eftersom de till en början saknar kontakter med andra personer som kan bistå dem i detta sökande. Vi vill även verka för att fler familjer i kommunen ska kunna tänka sig att öppna sina hem för nyanlända.

Miljöpartiet vill att mottagandet i högre grad sker i kommunal regi så att kommunen kan arbeta långsiktigt för ökad trygghet och kunskap inom kommunens egen verksamhet.

Miljöpartiet vill även att kommunen i högre grad stöttar verksamheter som driver transitboenden och privata initiativ på området. Det måste finnas möjlighet att snabbt stötta konkreta verksamheter. Det är oerhört viktigt att bidrag snabbt kan beviljas till olika föreningar, organisationer och dylikt såväl ekonomiskt som materiellt i likhet med vad som skett i grannkommunen Stockholm och dess stöd till Stockholms Stadsmission. Ett akut läge kräver akuta och snabba insatser och här behöver kommunen ta en betydligt mer aktiv roll.

Miljöpartiet vill att kommunen är mer flexibel och snabb i sitt arbetssätt för att bevilja bidrag till de föreningar som arbetar med att minska utanförskapet. Vi vill också se att samordnaren för Volontär i Nacka fortsatt får en större budget och mer personal, särskilt mot bakgrund av att kommunen i så stor utsträckning förlitar sig till privata initiativ.

Vi vill att de unga asylsökande, som vid sin 18 årsdag riskerar att tvingas flytta från kommunen till asylboende, ges möjlighet att fortsätta sina studier tillsammans med kamrater och få bo kvar i kommunen. Nacka kommun ska självfallet säkerställa att även dessa ungdomar ges möjlighet till sysselsättning och studier – precis som övriga ungdomar får om de är mellan 18-21 år.

Gör det lättare för unga och nyanlända personer att komma in på arbetsmarknaden

Att ha ett jobb, gör att man är delaktig, känner sig behövd och får en mindre pressad ekonomi. Ekonomisk och social trygghet är i högsta grad en folkhälsofråga. Med trygghet och trivsel ökar kreativitet och människor vågar mer. Det krävs trygga system för att människor ska våga satsa, starta företag eller byta jobb. Men också trygga system för att arbetsgivare ska våga anställa.

Unga och nyanlända personer som inte studerar eller arbetar är en utmaning och här krävs det krafttag och innovativa lösningar. Ett samarbetsavtal har upprättats mellan arbetsförmedlingen Nacka/Värmdö och kommunen med syfte att samordna insatser och förenkla vägen till egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande. Detta är ett bra initiativ som Miljöpartiet stöder men vill vidareutveckla.

Vi vill att kommunen verka för att resurser från arbetsförmedlingen förs över till lokala arbetsförmedlingar och andra initiativ som drivs av kommunen i samarbete med Arbetsförmedlingen och det lokala näringslivet.

Mångfald inom vuxenutbildningen och SFI

Miljöpartiet vill se att även kommunalt ägda aktörer verkar inom vuxenutbildningen både vad gäller SFI och samhällsorientering men också vad gäller de övriga kurser som finns inom Komvux. Idag finns det inte någon kommunalt ägd verksamhet inom dessa områden vilket faktiskt gör att både mångfald och valmöjligheter inskränks. Eftersom kommunen är en stor arbetsgivare på området utbildning så skulle det om kommunala alternativ fanns inom dessa områden även kunna användas för att snabbt ställa om resurser och kompetens för att möta nya behov som uppstår.

Konsumera kultur istället för varor

Kulturen har en ekonomisk betydelse i samhället. Kulturella och kreativa näringar berikar samhällsekonomin i form av varor, tjänster och jobb. I ett framtida hållbart samhälle kan vi inte längre konsumera varor som idag utan vi måste ställa om och exempelvis ha en ökad kulturkonsumtion. Nacka kommun behöver satsa på att skapa goda förutsättningar så att kulturella och kreativa näringar kan utvecklas inom

kommunen. På så sätt kan kommunens medborgare ställa om och konsumera kultur istället för varor. Detta är någonting som hela tiden måste finnas med i Arbets- och företagsnämndens arbete.

Kommunen måste bli mer aktiv inom benchmarking

Små företag och entreprenörer betonas alltmer som centrala för att skapa sysselsättning och tillväxt. Små företag skapar många nya arbetstillfällen och det är ofta i mindre företag som entreprenörer tar fram nya innovationer. Att skapa fler jobb är viktigt för att motverka utanförskap och bidra till en bra integrering i samhället.

Praktiskt taget alla kommuner har en politik för att stimulera nyföretagande, entreprenörskap och integration, men somliga lyckas bättre än andra. Vilka internationella exempel kan Nacka kan lära av? Miljöpartiet vill att Nacka kommun startar upp ett benchmarkingprojekt i syfte att bli bättre på att skapa förutsättningar inom områdena nyföretagande, entreprenörskap och integration.

Fritidsnämnden

Ansvar och uppgifter

Fritidsnämnden ansvarar för kommunens fritidsverksamhet. I uppdraget ingår att följa utvecklingen och verka för nya former och ny verksamhet inom fritidsområdet. Genom ett nära samarbete med föreningar och organisationer stimuleras fritidslivet i kommunen. Kontantstöd fördelas till föreningar som bedriver verksamheter för barn och ungdom och för personer med funktionsvariationer. Nämnden ansvarar för fritidsgårdar och bevakar behovet av anläggningar och byggnader för fritidsverksamhet samt fastställer principer för upplåtelse av anläggningar. Fritidsnämnden ansvarar även för folkhälsofrågor för personer under 65 år.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Fritid och idrott ska ses som en drivkraft till hållbar utveckling, förbättrad folkhälsa och möjlighet till fysiskt och psykiskt välbefinnande. Medborgaren ska därigenom ha möjligheten att ägna sig åt den fysiska aktivitet och/eller hobby som hen har intresse av. Fritidsaktivitet kan vara fysisk aktivitet såväl som kreativ aktivitet och är något som alla åldrar har behov av.

När nya framtida anläggningar planeras måste strävan efter närhet och tillgänglighet vara vägledande. Detta gäller både ur ett perspektiv där bilen inte behövs för att nå anläggningarna men även på så vis att snittet antal invånare/anläggning förblir detsamma när Nacka växer och invånarna ökar. Att planera anläggningar med möjlighet till olika aktiviteter främjar möten över ålders- och intressegränser och underlättar vardagspusslet. Att anlägga utegym, hundrastgård, lekplats eller annat i anslutning till en idrottsanläggning är smart ur denna synvinkel.

Att unga har en plats att mötas är särskilt viktigt och de bör involveras i framtagande av mötesplatser. När området Nya gatan växer fram kommer exempelvis en fritidsgård att få flytta på sig och med denna försvinner även replokaler då gården har musikprofil. Är det en ny fritidsgård ungdomarna vill ha eller vill de se andra mötesplatser? En stad som ska vara för alla behöver också ta in allas perspektiv.

Kommunen ska verka för ett mer inkluderande fritidsutbud präglad av mångfald där alla – oavsett kön och sexuell läggning – är delaktiga. Det är viktigt att ha ett inkluderande fritidsutbud även för de barn och ungdomar som inte har intresse av klassiska idrottsaktiviteter och kommunen bör ta fram en strategi för att inkludera fler barn och unga oavsett vilka fritidsintressen de har. Ungdomar uttrycker också en önskan om större frihet och flexibilitet i sina fritidsaktiviteter. Barn och ungas valfrihet att inte organisera sig i det traditionella föreningslivet men likväl ha tillgång till kommunalt finansierad fritid ska ses över med syfte att möta målgruppens behov i större utsträckning. Möjligheten till könsneutrala omklädningsrum för personer med könsöverskridande identitet bör utredas som ett led i ett öppet och modernt samhälle.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

När Nacka förtätas måste vi särskilt bevaka att barns utrymme för spontan lek bejakas. Naturliga områden i närmiljön där barn kan leka, träna motorik och fantasi tillsammans med varandra och vuxna är viktigt. När städer förtätas är det oerhört viktigt att vi i processen inte glömmer att planera för barnen och vi behöver i Nacka noga bevaka framväxten av områden eftersom vi bara ser en bit i taget.

Enligt den folkhälsorapport som kom i år har Nacka särskilt fyra hälsoutmaningar att arbeta med: stärka hälsan i utsatta grupper, minska psykisk ohälsa, minska våld i nära relationer samt minska användandet av droger. Folkhälsan ser olika ut i olika delar av Nacka där vi ser en sämre hälsa i bostadsområden där befolkningen har kortare utbildningstid. Att arbeta med alla områden och erbjuda trygga och inbjudande aktiviteter är mot bakgrund av detta viktigt. Den nya kommitté för folkhälsa som föreslås inrättas är mycket välkommen och bör naturligtvis särskilt arbeta med dessa områden.

Idrottsanläggningar och lekplatser i Nacka har i allt större utsträckning gummimaterial som konstgräsgranulat och fallskyddsgummi. Ämnena och det kemiska innehållets påverkan på användarna av dessa platser är en viktig aspekt inte minst ur hälsosynpunkt. Det finns studier där forskningsresultaten visar att det finns hälso- och miljöskadliga ämnen i de typer av gummimaterial som levereras till idrotts- och lekplatser. Studier har också visat att leverantörer av dessa material ofta har dålig information vad gäller innehållet i dessa. Miljöpartiet anser att Nacka kommun måste börja ställa krav på innehållet i materialen för att garantera nackabornas hälsa och miljön i kommunen.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka kommun har ett rikt föreningsliv men många känner inte till att det finns så mycket att välja på. Social samvaro med människor är en viktig del av vår fysiska och mentala hälsa och även rent sociala föreningar borde bjudas in till en föreningsdag.

En dylik dag kunde ge inte bara tillfälle att visa ”upp sig” utan även att mötas föreningar emellan.

Maximalt värde för skattepengarna

Fritidsnämndens prioriterade målgrupper är alla barn och unga i Nacka men aktivitet är något som gör gott i alla åldrar. Att investera i hälsa och välbefinnande och arbeta förebyggande gör att den samhällsekonomiska kostnaden för problem som kan uppstå i framtiden blir lägre. Åtgärder för folkhälsa och mot barnfetma som innefattar exempelvis rörelse och motion i vardagen behöver finnas med redan i samhällsbyggandet och planeringen. Investeringar vi gör nu betalar igen sig på lång sikt på flera plan och samhället behöver skapa miljöer som främjar människors hälsa.

När anläggningar planeras är det särskilt viktigt att ta hänsyn till att lokalerna kan nyttjas av fler för olika ändamål och multisportperspektivet bör därmed finnas med i planeringen av idrottsplatser. Möjligheten att kultur- och fritidsverksamheter kan dela lokaler behöver undersökas, särskilt mot bakgrund av att fritiden består av såväl fysisk som kreativ aktivitet.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer i stort med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta:

- ❖ Ökad ram 500 tkr kolloverksamhet.
- ❖ Ökad ram 500 tkr för jämställdhets- och HBTQ-arbete.
- ❖ Ökad ram 100 tkr till icke traditionella fritidssatsningar.

Miljöpartiet satsar särskilt på kolloplatser så att fler nackabarn och ungdomar ska få möjlighet att åka på kollo. Kollo ska vara öppet för alla kommunens barn och en plats på kollo med den samvaro och roliga aktiviteter det innebär ska därför inte styras av storleken på familjens plånbok. Vi vill att kommunen ser över kolloverksamheten och undersöker hur man skulle kunna erbjuda alla barn och unga som vill att åka på kollo under sommarlovet. Vi vill se över och utveckla de verksamheter vi har idag på exempelvis Nyckelviken och i Velamsund och den bit mark som kommunen äger i Källtorp för att exempelvis kunna erbjuda dagkollo där. Dessa platser ger även möjlighet till verksamheter där mindre djur och odling kan ingå och kan därför lämpa sig särskilt väl för dagkolloverksamhet.

Miljöpartiet vill se ett uppgraderat jämställdhets- och HBTQ-arbete vad gäller fritiden och de aktiviteter som erbjuds. Alla ska vara och känna sig välkomna att delta i kommunens fritidsverksamheter. Att driva verksamhet öppen för alla kan kräva att strukturer analyseras och aspekter ses på med andra glasögon. Att ha workshops, kurser och annat arbete där jämställdhets- och HBTQ-frågor belyses kan vara en del att vidareutveckla.

Vi vill vidare på försök undersöka hur intresset och engagemanget för andra typer av fritidsaktiviteter utanför det traditionella föreningslivet ser ut. Fritid är inte bara

fysisk aktivitet utan även kreativitet och sammanhållning med andra. Vi föreslår därför ett fritidsbidrag riktat till organiserade icke traditionella fritidssatsningar. På detta sätt kan små nya föreningar få möjlighet att utvecklas. Allting är inte och bör inte heller förbli som det alltid varit. Med ett öppet och nyfiket sinne kan kommunens fritidsutbud få ett spännande tillskott.

Tabell Fritidsnämndens driftsbudget

Verksamhet (tkr)	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring			Budget	Skillnad budget 16	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Alliansen	Miljöpartiet	2017	tkr	%
Kontantstöd	-9 204	-9 417	-9 417	-278			-9 695	-278	3,0
Fritidsanläggningar	-75 415	-72 437	-68 937	-459		-600	-73 496	-1 059	1,5
Öppen fritid och lovverksamhet	-26 760	-27 084	-27 084	-427			-27 511	-427	1,6
Idrott- och fritidsenheten	-26 074	-27 406	-27 406	-640			-28 046	-640	2,3
Nämnd och nämndstöd	-996	-1 156	-1 156	-6			-1 162	-6	0,5
Myndighet & Huvudmannan	-5 200	-5 226	-5 226	-1 630		-500	-7 356	-2 130	40,8
Summa	-143 649	-142 726	-139 226	-3 440	0	-1 100	-147 266	-4 540	3,2

Miljöpartiets Framåtblick

Aktivitetschecken – en gemensam fritids- och kulturcheck

Fritidsaktiviteter innefattar mycket såsom fysisk aktivitet, utövandet av ett intresse eller konsumtion av kultur. Mot bakgrund av detta ser Miljöpartiet att det på sikt skulle vara värdefullt att arbeta med dessa frågor i en och samma nämnd. Till detta ska läggas behovet av samutnyttjande av lokaler och nödvändigheten att bygga flexibelt när Nacka växer. Vi behöver multifunktionella lokaler som är bokningsbara och hanteras gemensamt via samma system. Dans kan utövas och konsumeras i samma lokal där exempelvis även teater, föreläsningar och pingis- och schackturneringar kan anordnas. Genom att samordna checken ges också större möjlighet till nackborna att själva välja hur de vill använda denna. Vi kunde även få tillfälle att studera i vilken utsträckning aktivitet väljs efter kön, ålder och bostadsadress och omfördela resurser för en jämnare fördelning av medlen. I flera kommuner ligger frågorna i samma nämnd vilket gör att möjlighet finns att studera hur checkarna påverkats och vilka eventuella synnergieffekter som finns. Möjlighet finns också att arbeta med frågorna i samma nämnd men ha olika checkar och nivåer.

Nacka behöver en öppnare fritid

Människor i alla åldrar har rätt till en varierande, lustfylld och meningsfull fritid. Eget skapande och deltagande i kultur och idrott är viktigt. Nacka behöver fler kostnadsfria och ickekommersiella mötesplatser. Verksamheter som fritidsgårdar, idrottslokaler, replokaler, kaféer, kulturaktiviteter och andra träffpunkter ska vara formade utifrån människors egna villkor.

Unga människor i Nacka är med sin kreativitet och nytänkande en stor och positiv kraft i vårt samhälle. En kreativ fritid som stärker självkänslan och delaktigheten i samhället motverkar utanförskap och ohälsa. I enlighet med Barnkonventionen ska

barn och unga i Nacka ha ett verkligt medbestämmande i frågor som rör deras vardag och kommunens framtida utveckling.

Rusta upp Nackas fritidsanläggningar

Idag finns ett stort behov av att rusta upp kommunens fritidsanläggningar och ytor så att de bli mer energieffektiva. Därför vill Miljöpartiet inventera kommunens idrottsanläggningars status för att kunna sätta igång ett omfattande upprustningsarbete.

En växande kommun med ett växande behov av fritid

Nacka kommun växer och är redan i dagsläget i behov av att bygga nya anläggningar och ytor för att matcha efterfrågan av dagens befolkningsmängd och deras behov. Vi vill göra en grundlig undersökning för att se till att tillgång och efterfrågan på fritidsverksamheter matchar så att det exempelvis inte byggs ännu en hockeyrink av gammal vana, om det egentligen kanske är en curlingbana som kommunens invånare efterfrågar.

Idrottsföreningarna i kommunen har med den verksamhet de bedriver idag redan behov av fler bollplaner och idrottshallar. I takt med att Nacka växer de kommande 20 åren kommer behoven bli ännu större och vi behöver planera för framtidens fritidsarenor redan idag.

Att inrätta spontana ytor för lek och idrott är ett billigt sätt att öka folkhälsan och skapa attraktiva mötesplatser. Vi vill ge nackaborna möjligheter att träna fotboll inomhus vintertid och även ha fler näridrottsplatser för spontanidrott som är tillgängliga för kommuninvånarna som inte deltar i föreningsidrotten.

En tillgänglig och lokal fritid

Miljöpartiet vill främja närhet till fritidsaktiviteter för att minska biltransporter till och från fritidsanläggningar som leder till onödiga klimatutsläpp. Kommunens olika bostadsområden ska ha fritidsanläggningar på nära gång- eller cykelavstånd som barn och unga kan ta sig till på egen hand. Det är extra viktigt att inte minska ner lokala idrottsytor när marken helt plötsligt ökar i värde när vi bygger stad.

Vi vill att varje kommundel ska ha lokala fritidsanläggningar såsom sportplaner som går att värma upp under vinterhalvåret och fritidsgårdar som arbetar aktivt och i samarbete med de närmaste skolorna för att förbättra skolresultatet hos barn och ungdomar och som har öppet även under sommarmånaderna. Vi vill även erbjuda alla barn simskolor utomhus vid kommunens badsjöar under sommarens badsäsong.

Alla invånare i Nacka kommun ska kunna utöva spontana aktiviteter utan att begränsas av ekonomiska resurser eller tillgång till lokaler. Därför ska det finnas upplysta idrottsarenor, utomhusgym och parker för kommunens invånare att tillgå gratis oavsett tid på dygnet och året. Dessa ska dessutom vara lätta att nå med cykel eller kollektivtrafik.

En "fritidsbank" kan underlätta utövandet av olika aktiviteter

Ibland kan möjligheten att kunna delta i olika aktiviteter begränsas av plånboken då utrustning ofta är dyr. Vad gäller barn så måste ju denna även ständigt uppdateras då de växer fort. Miljöpartiet föreslår därmed en utredning av möjligheten till "fritidsbank" där utrustning kan lånas. Att kunna låna utrustning går i linje med den hållbara cirkulära ekonomin och kan dessutom vara ett ypperligt tillfälle att kunna prova på olika aktiviteter. En "fritidsbank" kunde även vara ett bra ställe att låna elcykel och tillbehör som cykelstol och -kärra för att prova på hur det är att cykla med el och klara vardagen på två hjul.

En hållbar och energieffektiv fritid

Under några år har energiförbrukningen i kommunens fritidsanläggningar minskat men inte till den nivå Miljöpartiet önskar och det krävs åtgärder för att komma till rätta med orsakerna. För att kunna nå klimatmålen som Riksdagen har fastställt måste trenden brytas och energiförbrukningen minskas oavsett volymökning. En minskad energiförbrukning innebär också minskade driftskostnader. Merkostnaden för att bygga energieffektiva idrottshallar är marginell och sparas in redan efter ett par år. Tyvärr görs inte detta då det saknas en strategi och det finns även bristande kunskap och erfarenhet om hur miljökrav ställs. Stora besparingar kan göras både ekonomiskt och miljömässigt genom att som Miljöpartiet föreslår anställa en Miljömål- och mångfaldsdirektör med det övergripande ansvaret för kommunens hållbarhetsarbete.

Vi vill redan nu förbereda så att alla konstgräsplaner i kommunen har värmeslingor och kan kopplas till en klimatsmart värmekälla, exempelvis solvärme.

En jämställd och HBTQ-vänlig fritid

Vad flickor och pojkar väljer att ägna sig åt för fritidsaktiviteter skiljer sig fortfarande åt och är betingat av traditionella könsroller vi lär oss som barn. Miljöpartiet är ett feministiskt parti som anser att jämställdhet mellan könen är en grundförutsättning för ett hållbart och demokratiskt samhälle och vi ifrågasätter starkt de könsroller som barn och unga formas in i.

Miljöpartiet vill främja en lika och rättvis fördelning i ekonomiska resurser mellan flickor och pojkars fritidsaktiviteter. Miljöpartiet anser det ändå vara fel att öronmärka pengar till fritidsaktiviteter utifrån en föreställning om könen olika preferenser. Vi vill aktivt arbeta för att barn väljer fritidssysselsättning utifrån intresse och inte utifrån normerande förväntningar.

För unga HBTQ-personer är behovet av mötesplatser stort, platser där de kan vara sig själva och möta andra i samma situation. Vi vill att alla kommunens fritidsgårdar och föreningar som arbetar med ungdomar ska utbildas i HBTQ-frågor.

Vi vill att kommunen anlitar en jämställdhetskonsult som tar fram en strategi för hur vi kan uppmuntra föreningar att sträva mot en jämn könsfördelning i medlemstal och arbeta HBTQ-vänligt i verksamheten. Vidare bör det utredas vilken typ av aktiviteter

som erbjuds i kommunens olika områden då även socioekonomisk och kulturell bakgrund styr våra fritidsvanor. Det finns även ett behov av tillgång till könsneutrala omklädningsrum utöver de traditionella omklädningsrum som finns idag.

En gemensam fritid

För att Nacka ska kunna uppnå en tillgänglig, hållbar och jämställd fritid krävs tydlighet kring kommunens satsningar. Det krävs mod att gå före och förändra och ödmjukhet att ta till hjälp – utifrån och inifrån, från experter och invånare.

Idag är den kommunala politikens överhängande mål att på ideologisk grund göra sig av med den gemensamma driften, och i längden också ägandet, av alla verksamhetslokaler. Detta är direkt skadligt för politikens möjligheter att förbättra situationen i frågor gällande fritidens tillgänglighet, hållbarhet och jämställdhet.

Miljöpartiet ser inget fel i att låta duktiga, ansvarsfulla entreprenörer driva den kommunala verksamheten om fördelar med detta kan påvisas. Vi anser det dock inte mer än rimligt att kräva att syftet med att driva verksamheten ska vara att ständigt öka kvalitén genom att förbättra tillgängligheten, hållbarheten och jämställdheten – oavsett om det är kommunen själv eller en privat aktör.

Kulturnämnden

Ansvar och uppgifter

Kulturnämnden ska stödja utveckling av kulturlivet med valfrihet och mångfald för nackaborna. Det sker genom kulturbidrag till det fria kulturlivet, finansiering av centralt placerade bibliotek, kulturkurser och musikskola för barn och unga, ett tillgängligt och rikt utbud av konst och kultur samt stöd till utveckling av kulturarvet och traditioner. Prioriterat är att alla barn och unga ska ges möjlighet att ta del av kultur, eget skapande och professionellt utbud genom kulturpeng och kundval. Kulturnämnden ansvarar för finansiering, målformulering och uppföljning av kulturverksamheter.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Kulturen är en kraft med potential att förändra ett samhälle från grunden. Tillsammans med lokalt engagemang och kommunala intressen måste deltagandet i kulturlivet vidgas och vi måste bygga en kulturinfrastruktur för *alla* invånare i Nacka. I framtidens hållbara samhälle kan vi inte längre konsumera varor som vi gör idag utan vi måste ställa om och exempelvis ha en ökad kulturkonsumtion. Kultur är en drivande kraft för ett själsligt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle. Ett levande och oberoende kulturliv är viktigt för välfärden och demokratin.

Miljöpartiet menar att det i Kulturnämndens uppdrag borde ingå att erbjuda kulturverksamhet för alla åldrar och inte enbart för barn och ungdomar. Även vuxna

har behov och glädje av kultur och Kulturnämnden bör därmed arbeta för att alla ska ha tillgång till kultur. Mångfald inom kulturen är viktigt för ett heterogent samhälle och den sociala sammanhållningen och kulturutbudet måste spegla de intressen som finns och kultur kunna erbjudas alla åldrar. Att Nacka växer med nya invånare av olika ålder och bakgrund och med blandning av bostäder, lokaler och arbetsplatser gör att vi har alla möjligheter till mångfald inom kulturlivet.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

I utvecklingen av Nacka ska olika perspektiv på kulturarv, kulturmiljöer och kultur- och industrihistoria lyftas fram och tas hänsyn till. Nackas kulturarv skapas, tillgängliggörs och lyfts fram i gränsöverskridande samspel mellan olika generationer Nackabor. Kunskapen om Nackas materiella och immateriella kulturarv och kulturmiljöer bidrar till ökad förståelse för gårdagens Nacka, formar vår identitet i dagens Nacka och hjälper oss att formulera framtidens Nacka. Barn, unga och vuxna i Nacka ska ha bästa förutsättningar att få kunskap om kulturarvet och att vara med och skapa det framtida kulturarvet.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka vill återigen kalla sig stad⁵ och i städer finns ett kulturutbud för alla. Kulturen behöver också få plats i stadsbyggnadsprocessen och planeras in när nya bostäder, arbetsplatser och kvarter byggs. Att ha med kulturen i stadsplaneringen är viktigt inte minst eftersom den miljö vi vistas i, oavsett vi vill det eller inte, påverkar oss och får oss att reagera, tänka och reflektera. Hur något ser ut eller förpackas påverkar vår inställning till det och undersökningar visar hur konst och utsmyckning får oss att föredra vissa miljöer och produkter över andra. Kulturen i vår närmiljö behöver också växa fram i medskapande dialog med de som bor och verkar där.

Maximalt värde för skattepengarna

Möjligheten för kultur- och fritidsverksamheter att dela lokaler behöver undersökas, såväl som samarbetet vad gäller drift och bokning för att utnyttja resurserna effektivt och vara tillgängliga för medborgarna.

Möjligheten till införande av en kulturskolecheck är något Miljöpartiet efterfrågat i budgeten sedan 2011. Att bredda utbudet för barn och unga och ge möjlighet att upptäcka och utforska nytt är stimulerande och berikande och ger större valfrihet för skattepengarna.

⁵ Nacka stad bildades 1949 och övergick till att kalla sig kommun 1970.

https://sv.wikipedia.org/wiki/Nacka_stad läst 2016-10-02. Nacka stad är idag namnet på det nya, tätta och blandade området som växer fram på västra Sicklaön.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver det:

- ❖ Ökad ram 500 tkr utlåning av elcykel på kommunens bibliotek
- ❖ Ökad ram 250 tkr digitalisering av biblioteken
- ❖ Ökad ram 300 tkr vuxenkulturprojekt
- ❖ Ökad ram 350 tkr fristadsförfattare

Elcyklar är någonting som kan få fler att cykla. Miljöpartiets förslag⁶ om att införa förmånscykel för kommunens anställda blev en stor succé och det var många anställda som valde att skaffa elcykel genom detta upplägg. Vi vill ge fler medborgare chansen att testa elcykel i vardagen och se att fler cyklar och att fler Nackabor får möjlighet att testa detta nya färdmedel. Att ge Nackas medborgare möjlighet att låna en elcykel på biblioteket uppmuntrar till cykling och bidrar till uppfyllelsen av Nackas lokala miljömål⁷ och målet om att öka antal resor med cykel⁸. Innan olika "tek" för att låna annat än böcker finns på plats i Nacka anser Miljöpartiet att de befintliga biblioteken kan ha ett begränsat antal elcyklar till utlåning, precis som i andra kommuner. Biblioteken finns redan i Nackas olika hörn och möjligheten skulle därmed finnas att snabbt kunna få igång ett dylikt test-/pilotprojekt. När vi sedan byggt upp andra "prylotek" och "aktivotek" kan "cyklotek" även passa i dessa verksamheter! Kulturnämnden tillförs därför 500 tkr för att starta upp en verksamhet med utlåning av elcyklar via kommunens bibliotek.

Biblioteken tillförs 250 tkr extra för att öka digitaliseringen. Digitaliseringen av material är viktig både för bevarandet av kulturarvet och för tillgängligheten. Äldre material behöver bevaras för framtiden samtidigt som nutida och framtida material behöver vara tillgängligt på fler sätt än exempelvis i traditionell pappersform.

I en stad finns kultur för alla åldrar. Kulturen skänker upplevelser, får oss att tänka och ger lust att skapa. Därför vill vi satsa på kultur för *alla* människor som bor i Nacka, inte enbart för barn och ungdomar. Vi tillför 300 tkr för vuxenkulturprojekt, medel som kan sökas direkt hos kulturenheten istället för via kommunens kulturhus.

Miljöpartiet vill att Nacka kommun ska bli fristadskommun och tillför nämnden 350 tkr för detta ändamål. En fristadsförfattare är en person som bjudits in av en svensk kommun på grund av att hen förföljs i sitt hemland. I Sverige får författaren en fristad under två år för att kunna leva och fortsätta sitt skrivande arbete i trygghet. Nacka kommun ska ansluta sig till den internationella organisationen ICORN:s fristadsprogram för att hjälpa författare i behov av skydd. Kommunen förbinder sig

⁶ [http://infobank.nacka.se/Handlingar/Kommunstyrelsens_arbetsutskott/2015/2015-11-10/14_Remiss_motion_cykelf%C3%B6rm%C3%A5n/14b_Motion_om_cykelf%C3%B6rm%C3%A5n_\(MP\).pdf](http://infobank.nacka.se/Handlingar/Kommunstyrelsens_arbetsutskott/2015/2015-11-10/14_Remiss_motion_cykelf%C3%B6rm%C3%A5n/14b_Motion_om_cykelf%C3%B6rm%C3%A5n_(MP).pdf)

⁷ <http://www.nacka.se/boende-miljo/miljo-klimat-och-hallbarhet/lokala-miljomal/>

⁸ <http://www.nacka.se/boende-miljo/miljo-klimat-och-hallbarhet/lokala-miljomal/frisk-luft/>

att, under två år, varje månad betala ut ett stipendium till fristadsförfattaren samt stå för författarens bostad. Inom ramen för detta tillsätts en fristadskoordinator.

Miljöpartiet välkomnar det förslag till satsning som Alliansen gör på Kulturskolan med en kulturskolecheck till barn och unga, något vi efterfrågat i våra tidigare budgetar. Barn och ungdomar ska, oavsett familjens inkomst och bostadsort, ha möjlighet till eget skapande och chans att spela instrument, sjunga, dansa, filma, slöjda, måla, skriva eller spela teater på fritiden.

Tabell Kulturnämndens driftsbudget

Verksamhet (tkr)	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skillnad budget 16	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Alliansen	2017	tkr	%
Musikskola	-31 401	-29 553	-32 553	-3 866	-215	-33 634	-4 081	13,8
Bibliotek	-42 604	-43 253	-43 253	-216	-800	-45 019	-1 766	4,1
Kulturverksamhet	-48 114	-47 311	-46 511	-498	-163	-48 272	-961	2,0
Nämnd och nämndstöd	-627	-754	-754	-4		-758	-4	0,5
Myndighet & Huvudmanna	-8 074	-8 049	-8 049	-442		-8 841	-792	9,8
Summa	-130 820	-128 920	-131 120	-5 026	-1 178	-136 524	-7 604	30

Miljöpartiets Framåtblick

Aktivitetschecken – en gemensam kultur- och fritidscheck

Var går gränsen mellan kultur och fritid? Kultur kan vara en fritidsaktivitet och fritid kan vara en kulturaktivitet. Mot bakgrund av detta ser Miljöpartiet att det på sikt skulle vara värdefullt att arbeta med dessa frågor i en och samma nämnd. Till detta ska läggas behovet av samutnyttjande av lokaler och nödvändigheten att bygga flexibelt när Nacka växer. Vi behöver multifunktionella lokaler som är bokningsbara och hanteras gemensamt via samma system. Dans kan utövas och konsumeras i samma lokal där exempelvis även teater, föreläsningar och pingis- och schackturneringar kan anordnas. Genom att samordna checken ges också större möjlighet till nackaborna att själva välja hur de vill använda denna. Vi kunde även få tillfälle att studera i vilken utsträckning aktivitet väljs efter kön, ålder och bostadsadress och omfördela resurser för en jämnare fördelning av medlen. I flera kommuner ligger frågorna i samma nämnd vilket gör att möjlighet finns att studera hur checkarna påverkats och vilka eventuella synnergieffekter som finns. Möjlighet finns också att arbeta med frågorna i samma nämnd men ha olika checkar och nivåer.

Kulturens kraft och möjligheter

Konstnärliga uttryck är en spegling av samhället och hjälper oss att förstå vår samtid och historia. För att ny konstnärlig mark ska brytas måste det finnas konstnärlig frihet. Konsten kan därför inte helt lämnas till marknadens villkor. Kulturpolitiken måste skapa förutsättningar för konstnärligt oberoende. Därför anser vi att kulturen ska stå fri från både partipolitik och kommersiella intressen.

I vardagen är offentliga platser som bibliotek en mötesplats för alla – med böcker, ord, berättelser och kultur. Betydelsen som ett bibliotek har för platsen, individen och samhället är närmast ovärderlig.

Vi vill ha mer kultur i skolan. Miljöpartiet vill stärka samspelet mellan lärare och kulturlivet och ge konstnärer och kulturarbetare mer utrymme i barn och ungas vardag. Alla barn och ungdomar ska oavsett familjens inkomst och bostadsort ha möjlighet till eget skapande och ha chans att fylla sin fritid med kultur.

Miljöpartiet vill att Nacka planeras utifrån kulturen och att våra offentliga miljöer smyckas av mer konst. Vi vill även öka konsumtionen av kultur istället för varor och därför satsa på mer kreativa och kulturella näringar i kommunen.

Diskriminering av människor på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck står i strid med den grundläggande principen om alla människors lika värde och rättigheter. För att skapa ett öppet och inkluderande Nacka, fritt från diskriminering behöver normer kunna ifrågasättas, mångfalden synliggöras och fördomar bemötas öppet. Det är ett arbete som behöver bedrivas inom alla delar av samhället. Kultursektorn är en viktig arena för diskussion, påverkan och förändring.

Bygg ett mänskligt och hållbart Nacka

Kulturen ska finnas där människor är. Det innebär att vi ska ha nära till kulturverksamheter, oavsett var vi bor. Men det innebär också att vår närmiljö ska förse med konst. Miljöpartiet vill att en procent vid ny-, om- och tillbyggnader ska gå till att förse offentliga utrymmen med konst eller konstnärlig gestaltning.

Platsspecifik offentlig konst kan spela en viktig roll i stadsutveckling och för att lyfta försummade områden. Miljöpartiet vill ha mer konst i lokalsamhället, därför vill vi lyfta fram lokala konstnärer och ge medborgarna stort inflytande över vilken typ av konst som väljs för just deras område. Det är viktigt att en mångfald av uttryck och röster eftersträvas.

Miljöpartiet vill ta ett helhetsgrepp om livsmiljön när Nacka skapar stad. Samtidigt som staden förtätas behövs det fler mötesplatser för kulturella aktiviteter och upplevelser. Det är viktigt att kommunen gör insatser för att öka möjligheten för Nackas invånare att påverka hur dessa områden utvecklas. En viktig utgångspunkt är att sträva efter ett brett deltagande hos olika grupper och att nå ut även till dem som i dag saknar resurser för att delta i eller saknar erfarenhet av organisationslivet. Kulturen utgör en viktig demokratisk mötesplats där olika samhällsåskådningar bryts mot varandra och där förutsättningar för tillit och respekt skapas. Möjligheten att påverka stadens förtätning främjar demokratisk inkludering. Möjligheten till en meningsfull fritidssysselsättning och tilltalande och intressanta boendemiljöer är avgörande inte bara för den enskildes välmående utan också för känslan av egenmakt och engagemang.

Det behövs en kultursamordnare i Nacka

Miljöpartiet anser att en tjänst som kultursamordnare skulle göra stor skillnad för våra barn och ungdomar, men också för de vuxna. En kultursamordnare skulle kunna vara länken mellan skolan och de statliga medlen som finns inom ramen för skapande skola. Vi vill ge Kultur- respektive Arbets- och företagsnämnden i uppdrag att omfördela arbetsuppgifterna för tjänstepersonerna så att en medarbetare blir kultursamordnare. Kultursamordnaren kan även vägleda kulturarbetare i den snåriga kulturstödsdjungeln och på så sätt skapa mer kultur till barn, ungdomar och vuxna.

Mer kultur i skolan

Skolan är en viktig kulturbärare och alla elever ska ha rätt att kunna utöva olika sorters kultur och konstarter inom ramen för skolans undervisning. Intresse för kulturupplevelser och eget skapande grundläggs oftast i skolan. Det är i skolan som vi först tillåts upptäcka helt nya världar som vi tidigare inte visste fanns. Kommunen bör stödja skolan så att fler kulturaktiviteter når eleverna.

Miljöpartiet vill ha mer kultur i för-, grund- och gymnasieskolan. Vi vill stärka samspelet mellan lärare och kulturlivet samt ge kulturarbetare som musiker, skådespelare, bildkonstnärer, poeter och andra mer utrymme i barnens vardag.

Kultur är viktigt för alla åldrar

Miljöpartiet vill öka stödet till vuxenkultur genom att låta ickekommersiell vuxenkultur få samma låga hyrestariff som barn- och ungdomsinriktade kulturverksamheter i kommunens kulturhus.

Kultur- och musikskola med låga trösklar

För de barn som vill ska det finnas kultur- och musikskolor i kommunens alla delar. Målet är att varje barn som vill ska kunna gå på kultur- och musikskolan och få plats på just det instrument eller område som de själva vill lära sig. Vägen för att nå dit går genom låga avgifter och fler lärare. Barn och unga ska vara delaktiga i utformandet av kursutbudet i kulturskolan.

Nacka kommun behöver utöka sin musikskoleverksamhet till att bli en kulturskola. Kulturpengen behöver "centraliseras" igen och Nacka kommuns blivande kultursamordnare samordna, möjliggöra och tillgängliggöra kultur för barn och ungdomar. Miljöpartiet ser det som ett sätt att investera inför framtiden då barn som deltar i kulturverksamhet främjas till ett innovativt och kreativt tänkande vilket kommer att krävas för att ställa om samhället till ett grönt sådant. Det är även viktigt att hålla taxorna nere så att tröskeln för deltagandet minimeras.

Bibliotek utan kommersiella mål

Biblioteken ska vara fritt tillgängliga och inte drivas av kommersiella mål. Vi vill riva upp beslutet att låta entreprenörer driva vår kommuns folkbibliotek. Tills detta händer vill vi bevaka utvecklingen av hur driften sköts på vår tre folkbibliotek som

drivs av entreprenörer och bidra till en fortsatt bra biblioteksverksamhet genom att öka ramen för medieinköp och påskynda digitaliseringen av biblioteken.

I vardagen är offentliga platser som bibliotek en mötesplats för alla – med böcker, ord, berättelser och kultur. Betydelsen som ett bibliotek har för platsen, individen och samhället är närmast ovärderlig. Kista bibliotek fick förra året utmärkelsen ”Världens bästa bibliotek” samt ”Årets bibliotek” och har sedan de flyttade in i sina nya lokaler tredubblat antalet besökare och kraftigt ökat utlåningen av böcker. Biblioteket ger utrymme även åt andra skapandeverksamheter och samtal och har förutom bibliotekarier även pedagog och producent hos sig. Stora luftiga lokaler bjuder på studieplatser, spontanhäng, ateljé för barn, scen och massa böcker såklart. Varje vecka anordnas det ateljéklubb för barnen, filmvisning, sagostunder på olika språk och kreativ verkstad. Det finns även en scen och ett ljudisolerat rum perfekt för musik/podcastinspelning. Kista är ett utmärkt exempel på hur ett bibliotek kan utvecklas och bli en verklig mötesplats oavsett ålder, språklig härkomst och socioekonomisk bakgrund och är en inspiration för Nackas bibliotek.

Gör museet HAMN till en inkluderande kulturarvsaktör

Kulturarv omfattar både materiella och immateriella lämningar liksom historiska och nutida föreställningar om dessa. Kulturarv är aldrig något fast utan skapas och används för olika syften. Både gemenskap och konflikter kan uppstå när föremål, platser eller händelser lyfts fram som ett viktigt kulturarv. Den som kan göra anspråk på historien, kan göra anspråk på framtiden. Arbetet med att bevara vårt kulturarv ska utgå från jämställdhet, normkritiska perspektiv och mångfald.

Miljöpartiet anser att kulturarv ska skapa gemenskap och öppenhet i vårt gemensamma samhällsbygge. Därför är det viktigt att kulturarvet är inkluderande, d.v.s. att alla i Nacka känner att de är en del av kulturarvet. Det är ett viktigt arbete att tillgängliggöra kulturarvet för medborgarna och museet HAMN är där kommunens viktigaste aktör. Museet HAMN ska lyfta fram och vara en sammanhållande kraft i kommunens kulturarvsarbete. Museet ska få ett utökat uppdrag att arbeta med kommunens kulturarv, både det materiella och det immateriella, utifrån jämställdhet, normkritiskt perspektiv och mångfald. Vi vill att museet ska ha ett aktivt arbete gentemot alla Nackas skolor för att kommunens elever ska kunna ta del av museets utställningar och andra verksamheter.

Hembygdsgårdarna i Nacka är också betydelsefulla för det långsiktiga kulturarvsarbetet, särskilt då med det lokala närområdets historia i fokus. I museet HAMNs utökade uppdrag ingår också att samverka med Nackas hembygdsgårdar.

Miljöpartiet vill att kommunens museum HAMN ska drivas av kommunen istället för att låta en entreprenör sköta verksamheten. Vi vill riva upp beslutet att lägga ut museets drift på en entreprenör. Tills detta händer vill vi bevaka utvecklingen av hur museet sköts.

Fri entré för alla barn och unga till kommunens museum

Bibliotek, museer och arkiv är viktiga för det livslånga lärandet. Fri entré för barn och unga till Nacka hembygdsmuseum, Olle Nymans ateljé och Museet HAMN är därmed en självklarhet. Dessutom vill vi att museernas skolprogram eller liknande som riktas mot Nacka kommuns förskole- och grundskoleelever ska subventioneras av kommunen och helst vara avgiftsfria för skolorna.

Feministisk och jämställd kultur

Miljöpartiet står för en feministisk kulturpolitik. Det innebär att förutsättningar ska ges för att alla ska få möjlighet att utveckla sin skapande förmåga och vara aktiva deltagare i kulturlivet. Kvinnors och mäns berättelser och erfarenheter ska likvärdigt belysas, gestaltas och representeras inom kulturens alla områden. Det är därför viktigt att integrera ett jämställdhetsperspektiv i kommunens kulturverksamheter.

Fritids- och kulturnämnden får i uppdrag att bedriva ett utvecklingsarbete för jämställdhetsintegrering i syfte att kulturverksamheterna inom kommunen ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Alla människor, oavsett ålder, kön, könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning, livsåskådning, social, etnisk och kulturell bakgrund eller funktionsvariation, ska ha rätt att på likvärdiga villkor kunna delta i vårt kulturliv. Fördomar, stereotypa normer och socioekonomiska skillnader står i dag i allt för stor utsträckning i vägen för detta mål. Därför anser Miljöpartiet att insatser ska prioriteras för att alla människor ska beredas fullt tillträde till vårt gemensamma kulturliv. Stereotypa normer och föreställningar ska inte få utgöra hinder för individens möjligheter att utöva sina kulturella rättigheter. Därför bör kommunens kulturpolitik ifrågasätta etablerade normer och vara öppen i sina bedömningar.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att främja en lika och rättvis fördelning av kommunens resurser mellan flickors och pojkars kulturaktiviteter. Vidare ska direktören arbeta aktivt för att barn ska välja aktivitet utifrån intresse och inte utifrån normerande förväntningar.

HBTQ-certifiera folkbiblioteken

Miljöpartiet vill att folkbiblioteken ska vara HBTQ-certifierade. Certifikatet ska garantera att biblioteken arbetar strategiskt för en god arbetsmiljö och ett respektfullt bemötande utifrån ett HBTQ-perspektiv. Personal ska utbildas, informationsmaterial och styrdokument ska gås igenom och revideras. För att bli certifierade måste ett antal kriterier uppfyllas; kunskapsnivå hos anställda, aktivt arbete för att skapa en öppen och inkluderande arbetsplats, respektfullt bemötande samt ett kontinuerligt arbete för att upprätthålla standarden och planlagd kvalitetsgenomgång.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Ansvar och uppgifter

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighets och huvudmannauppgifter inom samhällsbyggnads- och miljöområdet. Detta innebär bland annat att upprätta förslag till detaljplaner och fastighetsplaner, bevaka och besluta i miljö- och hälsoskyddsfrågor och pröva ansökningar om bygglov.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Nacka bygger och ska återigen bli stad.⁹ I en förtätningsprocess sker mycket och många detaljplaner antas när bostäder, arbetsplatser, infrastruktur, skolor, idrottsplatser och grönområden ska skapas. Den snabba utbyggnaden av Nacka innebär en stor utmaning och ställer höga krav på verksamheten vad gäller samordning och planering.¹⁰ För att få en tydlig överblick krävs ett helhetsperspektiv, något som idag saknas i processen. Samtidigt som det är positivt att inriktningen är att skapa en varierad bebyggelse genom tillämpning av så kallad ”frimärksplanering” är det nödvändigt att se helheten i stadsplaneringen. Särskilt med tanke på att vi ska skapa en socialt och ekologiskt hållbar stad. Idag saknas helt kvalitativa indikatorer i stadsbyggnadsprocessen och den nya staden riskerar att bli en traditionell sådan istället för en modern och hållbar stad i framkant.

I Nacka ska alla få plats och det ska finnas olika typer av boenden som alla har råd med. Nacka ska inte delas upp i olika områden utan olika typer av bostäder ska finnas i samma kvarter. Boendesegregation måste motverkas och alla typer av boenden måste få plats i staden. Ett samhälle präglad av mångfald byggs när vi planerar för staden och bygger bostäder, skolor, arbetsplatser och allmänna platser integrerat. Fokus behöver vara på hållbart byggande och bättre framkomlighet med en mer demokratisk fördelning av gaturummet. Kommunens invånare måste uppgraderas från kunder till medborgare – vi är alla med och formar Nacka.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

En god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling ställer krav på att hänsyn tas till områdena som vatten, mångfald, variation i stadsmiljön och buller. Planeringen av Nacka stad med bostäder i goda kollektivtrafiklägen kommer med sannolikhet innebära att avsteg från riktvärdet för trafikbuller blir vanligare. Eftersom vi kommer att se en ökad användning av eldrivna fordon i framtiden kommer förhoppningsvis trafikbullret framöver generellt bli lägre. Vi måste också vara öppna för att arbeta mer med tyst asfalt och sänkta hastigheter på vägarna.

⁹ Nacka stad bildades 1949 och övergick till att kalla sig kommun 1970.

https://sv.wikipedia.org/wiki/Nacka_stad läst 2016-10-02. Nacka stad är idag namnet på det nya, tätä och blandade området som växer fram på västra Sicklaön.

¹⁰ Nacka har en stadsarkitekt anställd enbart på halvtid trots att det byggs och förtätas som aldrig förr. Stadsarkitekten bör ha en överblickande roll och se samt övervaka helheten och löpande vara med i arbetet och informera exempelvis Miljö- och stadsbyggnadsnämnden anser Miljöpartiet.

Idag saknas i stor utsträckning kvalitativa målindikatorer i stadsbyggnadsprocessen, vilket innebär att vi inte heller har några mål för uppföljning av den planering och det byggande som sker. Kommunen har lagt ner ett omfattande och bra arbete för tillämpning av ekosystemtjänster i stadsbyggnadsprocessen, men tyvärr verkar detta arbete inte leda till fortsatt användning utöver den pilot som har genomförts.

Ekosystemtjänster är det som naturen ger oss men som inte alltid kan mätas i direkta pengar. Det visar sig istället i välbefinnande för människan som har tillgång till grönt och skog. Det visar sig i skyddet av flora och fauna och i naturens förmåga att ta hand om och rena både luft och vatten. I en av kommunen framtagna rapport visade det sig oroande nog att ekosystemtjänsterna hotades av planerad bebyggelse. Miljöpartiet ser gärna att det byggs och förtätas men tycker samtidigt att om det finns verktyg och underlag som kommunen har tillgång till och som ger möjligheter att undvika att ekosystemtjänster påverkas negativt, så bör de tillämpas. Vi anser därför att för utvalda områden bör ekosystemtjänster analyseras för att i görlig mån anpassa bebyggelse och infrastruktur till de förutsättningar som naturen har i de aktuella områdena. Vilka ekosystemtjänster kan vi använda oss av för olika platser? är en naturlig fråga som ska finnas med i stadsbyggnadsprocessen.

Ekosystemstudier behövs för fler områden och måste få praktisk betydelse i stadsbyggnadsprocessen. Mark är hårdvara när samhällen förtätas och finns det inte en plan för grönområden så riskerar all mark att bebyggas. Vi behöver synliggöra och inkludera de nyttor naturen ger oss i stadsbyggnadsprocessen och samhällsplaneringen. Det Nacka som det planeras för idag lämnar stort utrymme åt privatbilismen och för litet åt nya, innovativa mobilitetslösningar. Vi anser att kommunen ska ta steget fullt ut och på västra Sicklaön införa flexibel parkeringsnorm. Dagens styrning med parkeringsnormer som innebär att garage behöver byggas i direkt anslutning till fastigheter får en styrande effekt på stadsplaneringen som sådan, samtidigt som den även är orättvis då boende som inte har bil får bidra till att täcka kostnaderna för garage. Genom att tillsammans med fastighetsägarna skapa lösningar som ger bra mobilitetslösningar och med stort hänsynstagande till inte minst gående kan stadsmiljöer med helt andra kvaliteter uppnås.

Stark och balanserad tillväxt

Att sälja ut mark för att finansiera kommunkassan är inte ekonomiskt lönsamt gentemot att ha den kvar och få årlig tomträttsavgäld. Varje försäljning av mark måste noggrant övervägas särskilt mot bakgrund av att det visat sig att beslutsmaterialet för markförsäljning inte bara varit bristfälligt utan t.o.m. missvisande. Om vi vill ha ett Nacka där alla får plats och där vi bygger olika bostäder i en blandad stad så måste vi tänka till när vi planerar den nya staden. Att sälja av central mark istället för att själva bestämma över den och bygga exempelvis hyresrätter för de som står utanför bostadsmarknaden bidrar till ett uppdelat Nacka.

Maximalt värde för skattepengarna

Att sälja mark och reinvestera försäljningsintäkterna är ett sätt för Nacka att hitta finansiering. Att sälja mark är dock att förlora rådigheten över den och bidrar till att vi inte kan bestämma vad som där ska byggas. Detta leder till ett uppdelat Nacka där det i vissa stadsdelar inte finns en enda hyresrätt, något som är påverkar sammanhållningen och samhällsbyggandet negativt. I värsta fall kan det även vara så att kommunen tvingas köpa tillbaka mark till ett högre pris. Att sälja mark till varje pris är inte att ge maximalt värde för skattepengarna eftersom mark även genererar

tomträttsavgäld i flera år. Inför varje försäljning måste alternativen noga jämföras dels vad gäller intäkt, dels vad gäller rådighet över marken.¹¹

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta.

- ❖ Ökad ram 500 tkr i studier av ekosystemtjänster för fler områden i Nacka.
- ❖ Att kommunen går vidare med sänkningen av p-norm och börjar tillämpa flexibel p-norm i de områden som ingår i Nacka stad.

Den ekosystemtjänststudie som idag är framtagen¹² visar att det är två typer av ekosystemtjänster som är särskilt viktiga. En av dessa är de s.k. kulturella ekosystemtjänsterna¹³. För det pilotområde som studerats i rapporten (Ryssviken-Nacka strand-Jarlaberg) visade det sig att de kulturella ekosystemtjänsterna skulle minska med 11 % mellan år 2014 och 2030 till följd av bebyggelse och exploatering i området. Det är viktigt att denna rapport och dess slutsatser implementeras i stadsbyggnadsprocessen men Miljöpartiet ser ett behov av att ta fram ekosystemtjänststudier för fler områden som ska förtätas och avsätter 500 tkr för detta ändamål.

Den sänkning av p-normen som nu görs är välkommen och i de delar som ingår i Nacka stad bör nu nästa steg tas genom att införa flexibel p-norm och tillsammans med fastighetsägarna ta fram och utforma parkeringslösningar som är yteffektiva och ger möjligheter till gatu- och bebyggelselösningar där gång- och cykeltrafik är norm och där mellanrummen kan utnyttjas till lek och sociala aktiviteter. Den p-norm som är antagen idag är inte i linje med en modern och hållbar stad och blir dessutom väldigt kostsam då p-platser måste sprängas ned i garage. Vi föreslår en halvering av dagens p-norm, vilket innebär en samhällsbesparing i mångmiljardklassen.

Tabell Miljö- och stadsbyggnadsnämndens driftsbudget

Verksamhet (tkr)	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring			Budget	Skillnad budget 16	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Alliansen	Miljöpartiet	2017	tkr	%
Projekt	-1 728	-2 436	-2 436	-12			-2 448	-12	0,5
Nämnd och nämndstöd	-4 351	-4 476	-4 476	2 021			-2 455	2 021	-45,1
Myndighet & Huvudmanna	-23 855	-24 563	-24 563	-2 166	-300	-500	-27 529	-2 966	12,1
Summa	-29 934	-31 475	-31 475	-157	-300	-500	-32 432	-957	3,0

¹¹ I Planiaområdet i Sickla såldes mark efter att en hög försäljningssumma jämförts med blott två års tomträttsavgäld för marken. Det är inte att få maximalt värde för skattepengarna utan snarare missvisande information för att få försäljning att verka mer lönsamt.

<https://mpnacka.com/2016/10/06/hyresrattens-visa/>

¹² "Visualisera och värdera ekosystemtjänster i kommunal samhällsplanering – Ekotjänster i Nacka"

¹³ Tillgången till rekreation/friluftsliv, pedagogisk, estetik/inspiration, kulturarv och biologisk mångfald.

Miljöpartiets Framåtblick

Vi måste följa upp de lokala miljömålen och andra strategier

Under de senaste åren har strategier och riktlinjer tagits fram och beslutats inom t.ex. cykelsatsningar och hållbart byggande. Lokala miljömål har antagits. Det är nu viktigt att dessa leder till konkreta, verkningsfulla åtgärder som sedan följs upp och utvecklas vidare. Vilken styrande effekt riktlinjerna för hållbart byggande har haft, har inte följts upp och de har inte heller lett till att kvalitativa målvariabler tagits fram för de indikatorer som finns för hållbart byggande. Riktlinjerna som sådana behöver ses över och t.ex. koordineras med kommunens miljömål, samtidigt som en uppföljning görs av tillämpningen av de riktlinjer som beslöts av MSN 2012. Styrningen av införandet och tillämpningen av kommunens miljömål behöver skärpas. Trots att miljömålen antogs av KF redan tidigt i år kan nu konstateras att de inte har tagits hänsyn till i tillräcklig utsträckning i årets mål- och budgetprocess. Här behövs därför tydligare anges vilka som berörs av respektive mål och hur processerna ska se ut för att miljömålen ska få den behandling i berörda verksamheter som krävs för att uppnå önskad måluppfyllelse. MSN:s verksamhet berörs av många av miljömålen varför detta är viktigt för att målen ska få det genomslag som krävs i verksamheten.

Ekologisk, ekonomisk och socialt hållbar stadsplanering

Miljöpartiet anser att stadsplaneringens viktigaste uppgift är att skapa ekologiskt och socialt långsiktigt uthålliga samhällen och som även är ekonomiskt hållbara. Vi vill utveckla Nacka för kommande generationer och för att möta kommande utmaningar, bland annat till följd av klimatförändringarna. Vi vill skapa ett humanare, lugnare, grönnare Nacka där alla kan trivas och slå rot.

För att möta klimatförändringarnas utmaningar för framtiden vill vi att stadsbyggandet i kommunen ska ske med en övergripande målsättning om ett helt fossilneutralt Nacka år 2045. Detta ställer höga krav på byggnaders och infrastrukturens utformning, på kollektivtrafik och andra trafiklösningar.

Kommunen ska även verka för att det statliga Miljöstyrningsrådets minimikrav tillgodoses i alla stadsbyggnadsprocesser.

Utveckla västra Sicklaön!

Här skapas en helt ny stad. Miljöpartiet vill att det ska bli en ”grön” stad, en förebild för utformningen av framtidens stadsmiljöer. Bebyggelsen ska anpassas till de förutsättningar som landskapet och naturen ger. Gröna sammanhållna områden ska ge utrymme för lek och möten samtidigt som de skapar möjligheter till stadsodling. Det ska vara en hållbar och levande stadsmiljö med en blandning av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och service. Att se till att andelen arbetsplatser ökar i centrala Nacka är en mycket viktig punkt eftersom det ger rusningsrörelser i flera riktningar och ger en jämn belastning och utnyttjande av infrastruktur. Dåligt

utnyttjad infrastruktur är mycket kostsam och icke miljövänlig. Vi vill utgå från människornas rörelsemönster istället för bilarnas när vi bygger nytt och ge plats för möten mellan människor och med ett trafiksystem där gång-, cykel och kollektivtrafik är de självklara transportmedlen.

Kollektivtrafiken måste vara med i ett tidigt stadium av planarbetet, så att den kan vara snabb, punktlig, bekväm och den självklara normen för dagligt resande. För Nacka Strand, Kvarnholmen, Finnboda och Saltsjöqvarn är sträckningen av den planerade tunnelbanan inte sådan att den betjänar dessa områden på ett bra sätt. Det är bra att den linbanestudie som Miljöpartiet länge efterfrågat¹⁴ nu genomförts i Nacka men denna behöver innefatta en längre sträckning så att även Finnboda, Kvarnholmen och Nacka strand/Bergs gård ingår i denna. Linbana i kollektivtrafiken är ett utmärkt komplement till buss och båttrafiken.

Vi vill att all nybyggnation ska behöva ingen eller mycket liten mängd tillförd energi. Byggnadernas energiförsörjning ska framför allt komma från förnybara energikällor, gärna producerad i eller i närheten av byggnaden. Vi vill se flerfamiljshus i moderna massivträkonstruktioner. Gröna tak och öppen dagvattenhantering blir vanligt förekommande inslag i stadsmiljön. Självklart arbetar vi med och utreder möjliga ekosystemtjänster.

Att arbeta med mellanrummen i staden och ett omhändertagande av allmänt tillgängliga ytor är mycket viktigt för att skapa delaktighet och gemenskap. Det är också viktigt att även arkitekturen ges tyngd, betydelse och placerar Nacka i tiden. Vi har ett kulturarv med vackra industribyggnader att förvalta, men vi måste också visa att vi kan ha en stadsplanering och arkitektursyn som tål framtidens krav på långsiktighet, funktion och kvalitet.

Bygg fler hyresrätter i Nacka

Vi vill bygga fler hyresrätter i Nacka, särskilt i områden där denna boendeform saknas. Vi vill samtidigt motverka att fler hyresrätter omvandlas till bostadsrätter i de mest attraktiva områdena. En kommun med blandade bostads- och upplåtelseformer blir mindre segregerad och mer levande. Nacka har brist på både normalstora hyresrätter och små lägenheter med rimlig hyra som unga och äldre klarar av att betala och det är viktigt att vi får bättre balans i bostadsutbudet.

När kommunen inte äger sin egen mark förlorar vi även möjligheten att påverka vad för bostäder som där byggs. På Kvarnholmen kommer exempelvis inte en enda hyresrätt att byggas och vi förlorar ytterligare möjlighet att bygga en blandad stad som stävjar segregation.

¹⁴ <http://www.nvp.se/Arkiv/Artiklar/2012/10/Linbana-bra-for-integrationen/>

Bygg med flexibel p-norm, kommunalt parkeringsbolag och laddinfrastruktur för en modern och hållbar stad

Det krävs en ny syn på parkeringsnorm och bilvägar när centrala Nacka ska förtätas. Stora satsningar på utbyggnad av gång- och cykelbanor och kollektivtrafik är nyckeln till minskat bilberoende. Mer utrymme till bilar leder oundvikligen till fler bilar och det krävs ett helt nytt sätt att tänka för att lösa problemen vi skapat med det gamla sättet att tänka. Vi välkomnar att kommunen inför en parkeringspolicy som ger möjlighet till lägre p-norm och med incitament för fastighetsägare att vidta åtgärder som kan leda till att boende har egen bil i mindre utsträckning och åker mer kollektivt eller cyklar. Dock anser vi att ytterligare steg bör tas och flexibel p-norm införas, där yteffektiva lösningar för parkeringar tas fram tillsammans med fastighetsägarna. Det vi planerar och bygger de närmaste åren ska fungera i en framtid med helt andra mobilitetsmönster än vad som gäller idag och där allt talar för att såväl bilinnehav som personbilstrafik minskar kraftigt.

Vi vill också starta ett kommunalt parkeringsbolag för att bättre ta kontroll över parkeringssituationen. Kommunen ska också ha det övergripande ansvaret för upp- och utbyggnad av laddinfrastruktur för bussar, cyklar och bilar.

Sluta subventionera bilar, börja subventionera bostäder

Bilåkandet har under lång tid varit subventionerat på olika sätt och bilen som privat transportmedel är något vi alla vant oss vid. I Nacka har den styrande politiska majoriteten valt att ange ett maxpris för hur mycket nya parkeringsplatser får kosta samtidigt som detsamma konsekvent vägras vad gäller hyresrätter. När bostäder byggs måste dessvärre även de som inte har bil vara med och betala för parkeringsplatser via högre hyror/månadsavgifter. Självklart finns det ett samband mellan pris och efterfrågan och fler och billigare p-platser gör att fler tar bilen. På samma sätt skulle fler och billigare hyreslägenheter leda till att fler kan hyra en egen bostad. Nacka måste ta sikte mot framtiden och sluta subventionera p-platser på bekostnad av bostäder. Vi vill se fler billiga hyreslägenheter – inte fler billiga p-platser.

Spara träden och bergen

Nybyggnation ska i första hand ske på redan hårdgjord eller tidigare utnyttjad mark och kollektivtrafiknära platser. Områden med höga naturvärden ska i möjlig utsträckning bevaras och bebyggelse ske med hänsyn till negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden.

Bevara strandskyddet och bevara Nacka grönt

Nacka omges av mycket vatten och därför behöver vi även ta hänsyn till och skydda mot klimatförändringarnas konsekvenser, som den höjda havsnivån och ökade nederbördsmängder när vi bygger nytt.

Vi vill i högre grad skydda Nackas unika grönområden, områden av riksintresse och områden med strandskydd mot exploatering. När Nacka växer och förtätas måste vi planera för fler grönytor, tydligt avgränsade stadsparker, skyddade reservat och trädkantade gator. Att erbjuda kvalitativa grönytor för rekreation, sport, paus och återhämtning är en självklarhet i en modern tätortskommun. Stränderna och närheten till vattnet och skärgården är Nackas signum och kan inte förhandlas bort.

Majoriteten i Nacka vill exploatera den hundraåriga skogen Trolldalen på Henriksdalsberget och göra plats för både bostäder och bilvägar, ett både kraftigt och dyrt ingrepp i naturen och området. Miljöpartiet anser i detta fall att möjligheterna att göra ett undantag i strandskyddet bör prövas – området är redan idag ianspråktaget av olika verksamheter – i viken nedanför Trolldalen och planera för byggnationer där i stället. Det är en väl skyddad vik och bostäderna kunde istället för i Trolldalen läggas i rent söderläge mot vattnet. Den gång- och cykelväg som idag löper längs viken skulle kunna kantas av bostäder och bli mer tillgänglig och trygg samtidigt som hela området fick nytt liv. De båtar, bryggor och äldre vackra brygghus som ligger intill vattnet skulle kunna restaureras och göras mer tillgängliga för allmänheten. Genom att bygga bort bullret från Värmdöleden kunde hela viken få nytt liv samtidigt som lugn och ro kunde få en mer framstående plats. Skogen på höjden med sina hundraåriga träd, våtmark, berghällar, växter och djur kunde istället för att försvinna göras mer tillgänglig för boende, skolelever och barn i hela området exempelvis via nya trappor och promenadstigar upp till området.

Bergs gård

Bergs gård kan bli ett fantastiskt fint område att bo och leva i. Utsikten över havet och den omkringliggande naturen ger förutsättningar för att skapa en boendemiljö utöver det vanliga. Viktigt är då att bebyggelsen ges en utformning och en funktionalitet som tar till vara dessa förutsättningar, bostäder och andra lokaler som är miljöanpassade, byggda med den senaste miljöteknologin och med en utformning som förhöjer områdets karaktär. Viktigt är också att vi inte som på Kvarnholmen enbart bygger bostadsrätter utan även planerar för hyresrätter.

Läget kräver också att kollektivtrafiklösningar väljs som ger en bra och säker förflyttning för dem som bor och arbetar i området. Även här anser Miljöpartiet att en linbana kan vara en attraktiv lösning.

Mer stadsodling i Nacka

När vi planerar det gröna i staden vill vi i högre grad plantera träd och buskar med ätbara frukter och bär. Det är viktigt att det vi planterar är hållbart och har fler användningsområden i det ekologiska kretsloppet. Vid nybyggnation vill vi reservera områden/platser för stadsodling för de boende och utnyttja tak för t ex odling eller som solcellsenergekälla.

Planera Nacka utifrån kulturen

En hållbar livsmiljö utgörs bland annat av kulturarvet och kulturmiljöns betydelse för människor. Kulturarvet i form av platser och byggnader kan återbrukas och sparar då resurser. Miljöpartiet vill införa metoden ”cultural planning” i stadsplaneringen vilket innebär att den kulturella dimensionen i stadsplaneringen ska lyftas fram och värderas. Kulturarvet och kulturmiljön ska ses som en resurs som bevaras men också användas. Offentliga miljöer ska i hög utsträckning smyckas av konst.

Natur- och trafiknämnden

Ansvar och uppgifter

Natur- och trafiknämnden ansvarar för vägar, gator, parker och naturmark med tillhörande anläggningar ägda av kommunen och som är tillgängliga för allmänheten. För att säkerställa funktionen där, också över tid, behövs drift- och underhållsåtgärder, reinvesteringar och nyinvesteringar och kravställande på nya anläggningar som främst kommer till genom exploateringsverksamheten som kommunstyrelsen svarar för.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Arbetet med att säkra framkomligheten för kollektivtrafik och cyklister uppvisar i nuläget såväl mycket stora brister som risker och måste drastiskt förbättras. Den för nackaborna så viktiga porten in till huvudstaden – Henriksdalskorsningen – uppvisar en fortsatt problematisk trafiksituation och ombyggnaden av Slussen kommer att påverka Nacka under lång tid framöver.

Det var välkommet att en linbanestudie som Miljöpartiet länge efterfrågat¹⁵ genomfördes, men den omfattade bara sträckningen mellan Henriksdal och en planerad T-banestation, och planeras inte att nu genomföras. Miljöpartiet föreslår i stället en gondolbana som knyter samman t.ex. Nacka strand/Bergs gård, Kvarnholmen Finnboda och Henriksdal med T-banestation/matarbussystem. Denna gondolbana kan bli nödvändig mycket snart eftersom buss- och båttrafiken kanske inte kommer att räcka för kollektivtrafikbehoven. Också när T-banesystemet är byggt så kommer gondolbanor att behövas, bl.a. för att få en bra fungerande matartrafik från områdena längs med Nackas norra kust.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Ett av Nackas lokala miljömål handlar om hur kommunen ska ha ett attraktivt och varierat landskap med en bevarad mångfald av djur och växter. Den biologiska mångfalden kan dock behöva hjälp på traven och särskilt när det byggs nya områden

¹⁵ <http://www.nvp.se/Arkiv/Artiklar/2012/10/Linbana-bra-for-integrationen/>

och grönstrukturer hotas eller försvinner så måste den bejakas. Olika forskning¹⁶ och studier visar på bl.a. villaträdgårdarnas potential att förbättra förutsättningarna för biologisk mångfald. Kommunen bör ta fram en strategi och mer aktivt informera nackaborna om vilka ekosystemtjänster deras trädgårdar kan bidra med och hur trädgårdarna kan främja den biologiska mångfalden.

Förra året var det 101 cykelolyckor i Nacka. Det betyder minst 101 oskyddade trafikanter som riskerat livet då de valt cykeln som transportmedel. Nacka behöver en plan som kompletterar den cykelstrategi som nyligen tagits fram i kommunen. Enligt cykelstrategin ska cyklandet i kommunen öka och år 2030 bör 20 % av alla resor ske med cykel. Men investeringarna i Nackas cykelnät går alldeles för långsamt. Nacka behöver en cykelplan för att nå målet om ökad cykling och förbättra både lokalmiljön och stadens framkomlighet. När vi skapar stad och bygger nya bostäder, arbetsplatser, cykelbanor och vägar så gäller det att den cykelstrategi som idag finns kompletteras med en tydlig plan så att även cykelperspektivet finns med i stadsplaneringen.

Nacka kommun saknar en gångstrategi men en projektplan är glädjande nog antagen. Eftersom i stort sett alla rör sig till fots är det en viktig grupp att ta hänsyn till i stadsplaneringen. Människor går med olika syften och de har helt skilda målpunkter, men oavsett destination måste gångvägarna vara sammanlänkade med varandra, orienterbara, bekväma, säkra och trygga. Särskild hänsyn måste tas till barn, unga vuxna, äldre och personer med funktionsvariationer.

Stark och balanserad tillväxt

I dagsläget saknas strategiska mål och resurser som tillräckligt tillgodoser kravet på långsiktig hållbarhet, såväl ekologiskt som ekonomiskt. Måluppfyllelsen och arbetet med ekosystemtjänster kräver större resurser än nu. Vilka ekosystemtjänster kan vi använda oss av för olika platser? är en naturlig fråga som måste finnas med i stadsbyggnadsprocessen.

Miljöpartiet vill att lönsamma LCC-investeringar (LifeCycleCost) alltid ska genomföras i kommunen och att LCC-beräkningar alltid ska finnas med i beslutsunderlag och att miljöaspekter ska vägas in i dessa beräkningar. Investeringsmodeller ska visa där investeringar som är ekonomiskt lönsamma ur ett livscykelperspektiv separeras från övriga investeringar. Dessa investeringar innebär inga kostnader för kommunen, bara besparingar. Ingen tjänar på att lönsamma investeringar skjuts på framtiden p.g.a. ett ekonomiskt feltänk. Det är också viktigt att vi i beslutsunderlagen får en korrekt bedömning av investeringarnas ekologiska, ekonomiska och sociala konsekvenser.

I och med bildandet av det nya kommunala bolaget för vatten, avlopp och avfall, Nacka Vatten och Avfall AB, är NTN inte längre ansvarig för dessa områden. Nämnden behöver dock fortsatt bevaka arbetet med områdena, särskilt mot bakgrund av att miljömål för bolaget saknas. Ägardirektiven för bolaget behöver

¹⁶ Se exempelvis Centrum för biologisk mångfald, Sveriges lantbruksuniversitet, <http://www.slu.se/cbm>

kompletteras med mål om miljövänlighet och långsiktig hållbarhet vad gäller lösningar för vatten och avlopp samt avfall.

Maximalt värde för skattepengarna

Nacka har ett aktivt båtliv och det stora flertalet av båtarna läggs under vintertid upp på land där också diverse underhållsarbeten sker. Gamla båtuppläggningsplatser och småbåtshamnar bär ofta på en miljöskuld. Många gånger är det oklart vem som bär ansvaret för att sanera dessa och den direkta omgivningen om behov av detta skulle uppstå. Det kan röra sig om föroreningar från oljespill, färgrester och olika kemikalier. En årlig miljöavgift på alla småbåtshamnar, större båtuppläggningsplatser, varv och marinor i Nacka skulle av denna anledning behövas. Medlen i en dylik miljösaneringsfond kunde sedan användas i situationer där ansvarsfrågan inte går att utreda.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer i Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta:

- ❖ Skapande av Kyrkvikens stadspark.
- ❖ Ökad ram 250 tkr framtagande av en naturvårdsplan inklusive skydd av groddjur.
- ❖ Ökad ram 1 mnkr förbättring av vattenkvalitet i Järlasjön.
- ❖ Ökad ram 500 tkr projektering för gång- cykelbana längs Saltsjöbadsleden mellan Fisksätra och centrala Nacka.
- ❖ Ökad ram 2 mnkr projektering för gång- och cykelbanor högt frekventerade skolvägar.
- ❖ Ökad ram 500 tkr för arbetet med ekosystemtjänster inkl. att förbereda för fler marina naturreservat.

Regnvattnet som kommer från Sickla Köp kvarter med sina kraftigt trafikerade parkeringsplatser och stora taktytor är den enskilt största föroreningskällan av Järlasjön. Kommunen har till ett alltför lågt pris övertagit ansvaret för reningen av det förorenade vattnet från köp kvarterets ägare och har nu bestämt att upplåta den vackra miljön i Kyrkviken för en reningsbassäng. Miljöpartiet vill skapa Kyrkviksparken, en vacker våtmarksspark där det förorenade regnvattnet från Sickla köp kvarter kan renas naturligt på sin väg ner mot Järlasjön. Vi vill även se en lösning där Järlaledens sträckning förbi Kyrkviken tas bort och personbilstrafiken leds över till Värmdövägen via Planiavägen. Kombinerad buss-/tågtrafik på Saltsjöbanan mellan Nacka respektive Järsla station skulle öppna för stora möjligheter att skapa en naturskön mötesplats vid Kyrkviken. Det går då nämligen att helt ta bort Järlaledens sträckning förbi Kyrkviken och skapa en fantastisk stadspark, där dagvatten kan renas naturligt på sin väg ner mot Kyrkviken. Den centralt belägna Kyrkviksparken med sitt mikroklimat och perfekta söderläge skulle generera enorma värden både socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Tack vare skapandet av en stadspark – något som kommunen och centrala Nacka idag saknar – frigörs även mark närmast Sicka

köp kvarter som skulle kunna detaljplaneras för bostäder. Investeringen i stadsparken är därmed ingen tillkommande kostnad. Nacka stad behöver ickekommerisella mötesplatser för alla.

Det är svårt att överblicka vad som händer med naturen när mark splittras upp i mindre detaljplaner. Därför är det viktigt att identifiera områden med skyddsvärda biotoper på Sicklaön och på ett bra sätt skydda och integrera dessa områden i den bebyggelse som planeras. Dessa områden kan erbjuda nackaborna viktiga ekosystemtjänster och samtidigt vara ett verktyg för att nå Nackas lokala miljömål. Vi vill också särskilt satsa på att förbättra livsmiljöer för Nackas groddjur och säkerställa att det finns livskraftiga populationer även i framtiden. En spridningskorridor för groddjur behöver skapas mellan Nyckelsvikens och Långsjöns naturreservat genom att exempelvis anlägga småskaliga dammar och säkra passager under Värmdöleden. Kommunen behöver också informera alla fastighetsägare om hur de kan bidra till att skapa livskraftiga miljöer för groddjur. Nämnden tillförs 250 tkr för framtagande av en naturvårdsplan samt skydd av groddjur för Västra Sicklaön.

Vattenkvaliteten i Järlasjön behöver förbättras och nämnden tillförs därmed 1 mnkr.

Menar vi allvar med målen om antalet resor som ska ske med cykel så behöver vi snabba, säkra och tillgängliga cykelvägar. En gång- och cykelbana längs saltsjöbadsleden är en sådan sträcka som kunde underlätta vardagspendlingen med cykel och en projektering bör genomföras omgående. För att uppmuntra barn och unga att cykla behöver vi också trygga och säkra gång- och cykelvägar runt våra förskolor och skolor. Att skjutsa dörr-till-dörr är varken bra för klimatet, närmiljön eller hälsan men för att våga skicka iväg barn själva till skolan krävs det säkra skolvägar. Att få bort biltrafiken från skolorna är också viktigt ur säkerhetssynpunkt.

Det är inte bara biotoper på land som är viktiga utan även marina biotoper är viktiga att skydda för den biologiska mångfalden. Nämnden tillförs därmed 200 tkr för att påbörja arbetet med att inrätta flera marina naturreservat i Nacka.

Tabell Natur- och trafiknämndens driftsbudget

Verksamhet (tkr)	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skillnad budget 16		
	2015	2016	2016 T2	Volym	Alliansen	2017	tkr	%	
Gator, vägar, park & naturvård	-170 123	-198 824	-180 759	-13 584	3 000	-4 250	-213 658	-14 834	7,5
Nämnd och Nämndstöd	-1 684	-1 696	-1 925	-9	0		-1 705	-9	0,5
Myndighet & Huvudmanna	-24 763	-23 844	-23 844	-119	0		-23 963	-119	0,5
Delsumma	-196 571	-224 364	-206 528	-13 712	3 000	-4 250	-239 326	-14 962	6,7
VA - verket							0	0	-
Avfallsverket							0	0	-
Summa	-196 571	-224 364	-206 528	-13 712	3 000	-4 250	-239 326	-14 962	6,7

Miljöpartiets Framåtblick

Matarbussar för minskad biltrafik i Nacka

Med matarbusstrafik i villaområden några timmar under morgon och eftermiddag på vardagar så kommer trafiksäkerheten vid skolor att bli bättre, bilberoendet att

minska och trycket på infartsparkeringarna gå ner. De små bussarna med förslagsvis 10-minuterstrafik stannar bl.a. vid skolor, förskolor och matarbusstationer. Miljöpartiet vill att Nacka kommun samarbetar med landstinget för att starta matarbusstrafik, som också skulle kunna vara en dellösning för att minska biltrafiken under ombyggnaden av Slussen. Möjlighet att söka finansiering via de statliga stadsmiljöavtalen bör undersökas.

Få fler att välja cykeln

Miljöpartiet välkomnar att Nacka kommun nu planerar att fr.o.m. nästa år erbjuda låncyklar, något vi föreslog 2012.¹⁷ Allt fler väljer att cykla till och från jobbet och lämnar därmed bilen hemma och bidrar till minskade klimatutsläpp samtidigt som det frigör ytor till bostäder, parker och cykelvägar. För att fler ska välja att cykla och gå krävs det politiska prioriteringar. Cykelvägarna måste bli bättre och säkrare, få mer plats och byggas ut.

Alliansen vill bygga ut cykelbanorna i Nacka kommun enligt Cykelplan 2014. Miljöpartiet ställer sig bakom planen för att skapa bra förutsättningar för nackaborna att kunna cykla. Däremot vill Alliansen dra ut på processen ända fram till år 2030 medan vi vill göra storsatsningar på cykelbanor redan nu. Detta är särskilt viktigt för barn som behöver säkra skolvägar för att inte vara beroende av att bli skjutsade med bil.

Tunnelbana i Nacka

Nacka är helt beroende av en väl fungerande kollektivtrafik och Miljöpartiet står därför bakom det avtal som krävs för byggandet av tunnelbanan till Nacka. Vi hade helst sett en annan sträckning, ett annat finansieringsupplägg, en annan tidsplan, lägre motkrav på bostadsbyggande m.m. men insåg redan i ett tidigt skede att alla inblandade var tvungna att kompromissa för att tunnelbanan skulle bli verklighet.

Eftersom Alliansen i Nacka valt att förhandla om en Östlig förbindelse för bilar – något som Miljöpartiet bl.a. menar inte är förenligt med miljömålen¹⁸ – så borde hårdare motkrav ha ställts för att få till en förlängning av tunnelbanan till Orminge.

Bygg gondolbanor i Nacka

Det var välkommet att en linbanestudie som Miljöpartiet länge efterfrågat genomfördes, men den omfattade bara sträckningen mellan Henriksdal och en planerad T-banestation, och planeras inte att nu genomföras. Miljöpartiet föreslår i stället en gondolbana som knyter samman t.ex. Nacka strand/Bergs gård, Kvarnholmen Finnboda och Henriksdal med T-banestation/matarbussystem. Denna gondolbana kan bli nödvändig mycket snart eftersom buss- och båttrafiken kanske inte kommer att räcka för kollektivtrafikbehoven. Också när T-banesystemet är byggt

¹⁷http://infobank.nacka.se/Handlingar/Kommunfullmaktige/2012/20120910/Inkomna_interpellationer_motioner_2012-09-10/Motion_Lanecyklar_MP.pdf

¹⁸ <http://www.nvp.se/Arkiv/Artiklar/2016/03/miljomal-kan-inte-nas-om-osterleden-byggs/>

så kommer gondolbanor att behövas, bl.a. för att få en bra fungerande matartrafik från områdena längs med Nackas norra kust.

Gondol- och linbanor finns i allt fler städer runtom i världen. Senaste exemplet är Göteborg men även i Sollentuna finns planer på införande av detta. Gondolbana mellan Nacka Centrum, Bergs gård/Jarlaberg, Nacka Strand, Kvarnholmen och Slussen skulle avlasta det allt hårdare trycket på annan kollektivtrafik och är än mer angeläget under Slussens ombyggnad. Även andra sträckningar, bl.a. gondolbana till Lidingö, skulle tillgodose ett behov av kollektivtrafik. Miljöpartiet föreslår att dessa förslag utreds så snart som möjligt.

Slussen – en av Nackas viktigaste platser

Slussen är idag den viktigaste trafikplatsen för många av Nackas resenären. Vi vill ha en säker bussterminal i Slussen med korta och bekväma byten till t-bana och bussar. Vi vill prioritera bussterminalens läge framför kommersiella lokalers läge.

Ombyggnaden av Slussen innebär en omfattande påverkan på trafiken. För att bytespunkten Slussen ska fungera under byggtiden krävs att det är orienterbart och att det går att ta sig på ett säkert, komfortabelt, tryggt och tillgängligt sätt till och från och i alla relationer mellan tunnelbanan, bussterminalen för Nacka/Värmdö-bussarna, stadsbussarna, Saltsjöbanan och båttrafiken.

Nacka kommuns trafiksystem är en del av Stockholms läns trafiksystem, vilket innebär att kommuninvånarnas trafiksituation i hög utsträckning påverkas av de strategier, riktlinjer och åtgärder som beslutas i övriga länet. Nacka kommun måste därför kontinuerligt samordna sitt framkomlighetsarbete med sina samverkanspartner så att kommuninvånarna oavsett resmål erhåller en godtagbar trafiksituation.

Mer återvinning och återanvändning i Nacka

Genom det nya kommunala bolaget för avfallshantering har vi nu möjlighet att via taxor utveckla verksamheten. Då bolaget är kommunalt finns tillfälle att ge det i uppdrag att arbeta för miljövänliga och långsiktigt hållbara lösningar eftersom ekonomisk vinstmaximering inte är ändamål för kommunala bolag. En modern stad strävar ständigt efter att lämna ett så litet ekologiskt fotavtryck som möjligt – även vad gäller förbrukningsmaterial. Det har vi dessutom som lokalt miljömål i form av ett konkret mål om minskad mängd hushållsavfall per invånare.

I ett grönt Nacka moderniserar vi avfallshanteringen och sluter kretsloppen. Miljöpartiet vill att fler avfallsfraktioner än matavfall och ”brännbart” samlas in direkt vid småhusen. Att erbjuda avfallskärl med flera fack för sortering ”hemma vid grindstolpen” borde vara något som är självklart i ett Nacka med många en-, tvåfamiljs- och fritidshus. Precis som med matavfallsåtervinningen skulle deltagande

kunna vara frivilligt men med en kraftig rabatt på avfallstaxan, t.ex. via den ”gröna skatteväxling”¹⁹ vi föreslog 2013.

De återvinningsstationer som idag finns i kommunen för privatpersoner bör kunna nyttjas även av förskolor och skolor som ett inslag i den pedagogiska verksamheten där förskolepersonalen tillsammans med barnen återvinner olika material.

Miljöpartiet ser gärna att avtal sluts med närliggande kommuner om möjlighet att få tillgång till deras återvinningscentraler. Ur ett miljö- och tillgänglighetsperspektiv bör medborgarna ha rätt att åka till närmaste återvinningscentral oavsett var den är belägen.

Den planerade kretsloppsparken i Kil är mindre tillgänglig för många nackabor. Vi vill att också boende i centrala Nacka får lätt tillgängliga återanvändningsverksamheter i linje med den cirkulära ekonomi som Miljöpartiet förespråkar.

Naturen måste värnas och skötas

En viktig princip i en politik för hållbar utveckling är att all verksamhet ska ske med hänsyn till naturen och anpassas så att livet och dess mångfald inte hotas. Det är därför viktigt att verksamheter i Nackas naturreservat inte ska få ske på bekostnad av avsikten med reservaten och dess naturmiljö. Det innebär bl.a. att reservaten inte naggas i kanten av andra intressen, som t.ex. marinor. I bildandet av naturreservat har tyvärr andra intressen än de som NTN ansvarar för ofta varit för starka.

Även naturen som inte ingår i naturreservat måste tas hand om bättre i den framtida planeringen. Inför kommande förtätningar föreslår Miljöpartiet att det tas fram en naturvårdsplan för all natur som inte ingår i naturreservat.

Vatten är vårt viktigaste livsmedel

Vatten behövs för allt liv. Vatten är också en av Nackas största tillgångar. Nackas sjöar och vattendrag är fulla av miljöskadliga ämnen och näringsämnen, som till stor del kommer med dagvattnet.

Miljöpartiet vill se mer gröna tak och annat naturligt omhändertagande av dagvatten istället för mekanisk rening. Vi vill inte ha en reningsanläggning av dagvatten i Kyrkviken utan vill att dagvattnet ska renas naturligt på sin väg ner mot Järlasjön.

Då ansvaret för Nackas vatten nu gått över till att förvaltas i ett kommunalt bolag behöver vi som ägare ge detta bolag tydliga krav om miljöhänsyn så att det aldrig är någon tvekan i valet mellan ekonomisk kostnad och långsiktigt hållbar kostnad. Sandasjön är Nackas enda reservvattentäkt och möjlighet att öka dess uttagskapacitet finns nu via det kommunala bolagets brukartaxor.

¹⁹http://infobank.nacka.se/handlingar/Kommunfullmaktige/2013/20130923/Inkomna_motioner_int_erpellationer_enkel_fraga/Motion_Gr%C3%B6n_skattev%C3%A4xling_inom_avfallstaxan_MP.pdf

Socialnämnden

Ansvar och uppgifter

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten när det gäller individ- och familjeomsorg och funktionsnedsättningsområdet och också andra uppgifter som en socialnämnd enligt lag ska fullgöra. Undantag är till exempel ekonomiskt bistånd och flyktingmottagande inklusive ensamkommande ungdomar över 18 år samt kommunal vård och omsorg för personer 65 år och äldre, som ligger på arbets- och företags- respektive äldrenämnden.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Att få rätt stöd i tid är många gånger avgörande för den enskilde individen och hans anhöriga. Att arbeta förebyggande leder till att rätt insatser kan sättas in i ett tidigt skede och att oro och lidande kan undvikas. För den enskilde medborgaren i behov av stöd är detta positivt men även samhällsekonomiskt på lägre sikt är det bäst att arbeta förebyggande och sätta in rätt stöd och insatser tidigt.

Den stora bristen på socionomer i Sverige gör att det gäller det att behålla dem vi har och vara attraktiva för de som söker jobb. Ett fokusområde behöver därför vara att arbeta strategiskt med personal- och kompetensförsörjning. En kartläggning av handläggarnas löner och anställningsvillkor i jämförelse med andra kommuner är en del som skulle kunna ses över. Även arbetssituationen och antalet handläggare behöver studeras. Det är inte hållbart att öka lönen men samtidigt minska antalet tjänster. För att minska den administrativa arbetsbördan skulle en väg med anställning av assistenter direkt från gymnasium och vuxenutbildning kunna vara en väg att prova.

Hos socialtjänsten behöver den fysiska arbetssituationen med öppna landskap ses över. Det måste finnas tillgång till privata/enskilda rum för att arbeta och föra samtal, särskilt mot bakgrund av att flera ärenden har mer eller mindre sekretesskaraktär. De "glasburar" som idag finns måste bokas i förväg och räcker därmed inte till. Handläggarna behöver trygga arbetsplatser och veta att det finns ett skrivbord för dem när de kommer till arbetet. Detta gäller inte minst de som arbetar med ärenden som rör barn och unga.

När Nacka växer och bygger bostäder måste vi stå beredda och hjälpa de som har behov. När Nacka växer och stadshuset behöver byggas ut så måste fler arbetsrum för socialtjänsten vara en prioritet.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Vi behöver bygga mer integrerat och blandat för att undvika en uppdelning av Nacka. Som det ser ut idag byggs det alldeles för få hyresrätter och det saknas även hyresrätter som fler kan ha råd att bo i. I en sådan ny stadsdel som Kvarnholmen kommer det exempelvis inte byggas en enda hyresrätt. Kommunen saknar här rådighet över marken och dess ägare vill vinstmaximera och bygger därmed

bostadsrätter i det övre prisspannet. Vi behöver bygga bostäder för alla och även ha blandade boenden i olika prisspann i samma byggnad - inte dela upp kommunen i områden där samma sorts bostäder koncentreras till ett och samma fysiska område. Social housing är en form av bostäder som kommunen behöver titta på när vi planerar nya centrala Nacka.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka kommun har ett rikt föreningsliv men många känner inte till att det finns så mycket att välja på. Social samvaro med människor är en viktig del av vår fysiska och mentala hälsa och även rent sociala föreningar borde bjudas in till en föreningsdag. En dylik dag kunde ge inte bara tillfälle att visa "upp sig" utan även att mötas föreningar emellan. Även föreningar för personer med funktionsvariationer och deras anhöriga skulle få möjlighet att träffas på en sådan föreningsdag.

Vi behöver arbeta mer i förebyggande syfte kring användningen av alkohol och narkotika, särskilt bland Nackas unga. Ungdomsverksamheter som Horisonten, Polarna och Mini-Maria gör här en viktig insats och samverkan med dem är oerhört värdefullt.

Maximalt värde för skattepengarna

Stor valfrihet i välfärden innefattar även valfriheten att välja kommunala alternativ. Att i ett tidigt skede uppmärksamma och sätta in rätt stöd och resurser för de som är i behov av samhällets stöd innebär effektivt utnyttjande av skattekollektivets medel. Ett Nacka där vi är trygga och mår bra och känner att vi snabbt och enkelt får hjälp om så inte skulle vara fallet leder till ett Nacka med mindre sociala problem.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer i stort med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta:

- ❖ Ökad ram 2 mnkr till förebyggande åtgärder och tidiga insatser
- ❖ Ökad ram 4 mnkr för personalomkostnader

Miljöpartiet vill tillföra 2 mnkr till arbetet med förebyggande åtgärder och tidiga insatser och utveckla samarbetet med idéburna organisationer så att människor med missbruksproblem får den hjälp de behöver.

Det går inte att effektivisera inom den egna verksamheten hur länge som helst istället för att kompensera för kostnadsökningar, förr eller senare blir verksamheten lidande. Därför vill Miljöpartiet i år skjuta till 4 mnkr för ökade personalomkostnader.

Tabell Socialnämndens driftsbudget

Verksamhet (tkr)	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skillnad budget 16		
	2015	2016	2016 T2	Volym	Alliansen	2017	tkr	%	
Barn och unga (IFO)	-94 200	-96 082	-96 900	-8 563	-800	-2 000	-107 445	-11 363	11,8
Vuxna 19-64 år (IFO)	-46 700	-46 256	-38 500	464	0		-45 792	464	-1,0
Personer med funktionsnedsättning	-397 100	-429 389	-419 200	-16 804	-1 851		-448 044	-18 655	4,3
Gemensam socialtjänst	0	0	0	-8 368	0		-8 368	-8 368	-
Myndighet & Huvudmänna	-129 300	-103 312	-102 100	-3 937	-1 000	-4 000	-112 249	-8 937	8,7
Nämnd och nämndstöd		-10 850	-10 600	8 935	0		-1 915	8 935	-82,4
Summa	-667 300	-685 888	-667 300	-28 273	-3 651	-6 000	-723 812	-37 924	5,5

Miljöpartiets Framåtblick

Sextimmarsförsöket

För att studera effekten på socialtjänsthandläggarnas hälsa och sjukskrivning vill Miljöpartiet starta en fokusgrupp. Deltagarna i fokusgruppen skulle få 6-timmars arbetsdag. Denna grupp skulle sedan jämföras med en annan grupp som arbetade nuvarande ordinarie arbetstid för att se den reducerade arbetstidens påverkan på de olika variablerna.

En översyn över hur det gick vid nämndförändringarna

Mot bakgrund av att ansvaret för olika grupper av individer delades upp på olika kommunala nämnder skulle en uppföljning av denna ansvarsuppdelning behövas. Detta är särskilt viktigt då det är av stor betydelse att individer får rätt hjälp så att ingen riskerar att falla mellan stolarna.

En socialt omtänksam kommun

Nacka kommun ska vara en kommun där vi tar hand om varandra och tillgodoser våra invånares olika sociala behov. Miljöpartiet vill att socialomsorgens verksamhet i Nacka ska vara av god kvalitet, med god service och rättssäker handläggning. Vi vill ha en socialtjänst som bygger på forskning och beprövad erfarenhet.

Säkra utbildad vårdpersonal i Nacka

Miljöpartiet vill säkra fortsatt rekrytering av utbildade vårdpersonal och ställer sig bakom Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) rekommendationer att anta ett samverkansavtal om Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom vårdområden på högskolenivå.

Stärkt arbete för utsatta barn och unga vuxna

Under året har antalet barn i behov av stöd ökat stort. Det gäller framför allt anmälningar av barn som bevittnat våld. Nacka har i flera undersökningar visats ligga dåligt till när det gäller unga och deras liberala syn på och användning av narkotiska medel. Miljöpartiet tycker det är oroväckande och vill prioritera arbete med att hjälpa och stödja utsatta barn, unga vuxna och familjer.

Det är viktigt att jobba förebyggande och uppsökande när det gäller utsatta barn och unga eftersom dessa familjers problem ofta är komplexa och kostsamma för socialtjänsten. Miljöpartiet vill att Socialtjänsten ska bli mer inriktade på att hjälpa barn tidigare, detta blir bättre för både barnen och anhöriga och är både socialt och ekonomiskt hållbart för kommunen.

Vi ser även hur fler stannar hemma och inte kommer iväg till skolan och fokus och tidiga insatser för denna grupp behövs därmed. Det är därför viktigt att arbeta både förebyggande och nämndöverskridande.

Fokus på gemensamt ansvar och samverkan för barn och familjer i behov av stöd

Miljöpartiet accepterar aldrig att barn och familjer i behov av stöd ska falla mellan stolarna i kommunens olika verksamheter. Vi vill prioritera det förebyggande arbetet mot missbruk och vi vill stärka föräldrarnas roll som förebilder för ungdomar med missbruksproblematik och minska våldet bland unga.

För att fånga upp barn och unga som har det svårt krävs ett aktivt samarbete mellan elevhälsan, föräldrar, primärvården, ungdomsmottagningen och psykiatrin. Samarbetet mellan skolan och socialtjänsten är särskilt viktigt. Miljöpartiet vill att det ska finnas ungdomsmottagningar och familjecentraler i fler av Nackas bostadsområden och en bättre utbyggd elevhälsovård. Det behövs fler kuratorer och vuxna i barnens närhet, för att upptäcka och förhindra psykisk lidande. Om utsatta barn inte får stöd och hjälp i tid så kan det i värsta fall leda till oförmåga att förhindra självmord.

Erbjud arbete och sysselsättning till unga med funktionsvariationer

God hälsa, social samvaro och stimulerande aktiviteter är viktigt för att uppleva mening och sammanhang. Vår ambition med omsorgen är att förbättra möjligheterna till god hälsa, ge ökad livskvalitet, kontinuitet och trygghet för människor med funktionsvariation.

Miljöpartiet vill att kommunen ska erbjuda arbete till unga vuxna med funktionsvariation. Arbetsplatser kan finnas både inom kommunal och privat verksamhet. Vi vill att kommunen stöttar och informerar privata arbetsgivare om funktionsvariationer i arbetslivet och upplyser arbetsgivaren att en nedsättning kan bli till en fördel i verksamheten. Exempelvis innebär inte en neuropsykiatrisk diagnos automatiskt att individen inte klarar av att arbeta, däremot kan individen behöva ett särskilt stöd.

Rusta upp och bygg fler LSS-boenden

När Nacka växer måste vi i stadsbyggnadsprocessen säkerställa att ett visst antal procent av bostäderna som byggs står till socialnämndens förfogande. Uppföljning av att så verkligen sker är sedan nödvändig. Om samhället planeras för människor med

inriktning på ökad tillgänglighet blir det bra för alla, speciellt för barn och äldre. Tillgänglighet kan se ut på olika sätt. Fysisk tillgänglighet innebär att lokaler och andra fysiska miljöer är anpassade för personer med nedsatt rörelseförmåga, syn, hörsel eller som har en dold funktionsvariation.

När Nacka stad skapas måste kommunen vara med tidigt i processen och planera för olika typer av boenden för att säkra att även sociala boenden byggs. När det byggs nytt bör möjligheten att kunna vika ett visst antal lägenheter för kommunens bruk exempelvis för LSS-boenden. Detta kan exempelvis ske genom att kommunen när nya bostadsrättsföreningar bildas är med och köper en del av lägenheterna så att de kan användas i kommunens regi. Det finns även ett behov av fler sociala kontrakt där kommunen står som garant gentemot exempelvis en hyresvärd.

Bättre resurser till neuropsykiatriska funktionsvariationer

Antalet personer med neuropsykiatriska funktionsvariationer med livslånga insatser ökar i samhället så även i Nacka. Detta medför ökade kostnader för kommunen. Vi vill kunna erbjuda kompetent personal som kan bemöta och stödja dessa personer och vill därför att det tas fram en utbildningsplan för att höja personalens kompetens inom detta område.

Ökade resurser inom beroendeenheten

Missbruk orsakar samhället enorma kostnader och drabbade individer ett stort mänskligt lidande. Personer i missbruk har precis som alla andra rätt till bästa möjliga vård.

Miljöpartiet vill ge ökade resurser till förebyggande insatser och till stödinsatser för personer med beroendeproblematik. Personer med beroendeproblematik har precis som alla andra invånare rätt till bästa möjliga vård. Alla som har behov av det ska i ett tidigt skede erbjudas verksam behandling för att kunna bryta sitt beroende. En minskning av missbrukets destruktiva krafter innebär betydande vinster både för kommunen, för individen och hens anhöriga.

Olika typer av boenden för olika typer av behov

Alla människor har rätt till en bostad oavsett socioekonomisk situation eller eventuella funktionsvariationer. Miljöpartiets bostadspolitik ska motverka segregation och premiera mångfald vilket minskar risken för boendesegregation och skapar ett mer levande samhälle. Olika boendeformer bör blandas och finnas tillgängliga i alla områden i kommunen. Den höga ombildningstakten från hyresrätt till bostadsrätt i Nacka gör att kommunen har svårt att hitta bostäder till människor med olika sociala behov. Det finns många medborgare som kommunens tjänstepersoner har kontakt med som enbart behöver hjälp med boendet på grund av höga avgifter och hyror.

Våldsutsatta kvinnor är en grupp med stort och ofta akut behov av skyddat boende. Miljöpartiet anser att kommunen måste kunna erbjuda permanenta bostäder till

våldsutsatta kvinnor som flyr med eller utan sina barn istället för att inhysa dem på hotell eller vandrarhem för en längre period.

Slutligen skulle ett kommunalt bostadsbolag avsevärt förbättra kommunens möjligheter att hitta boenden till människor med olika typer av sociala behov istället för att kommunen ska tvingas ut på marknaden och köpa upp enstaka bostäder.

Bättre uppföljning och kontroll av utförare

Stora resurser satsas på att utveckla mångfald och valfrihet i Nacka. Detta har lett till att en stor mängd utförare har etablerat sig, främst inom hemtjänsten, men även inom särskilt boende och LSS-boende. Förutom uppenbara problem för äldre och personer med funktionsvariation att göra genomtänkta val innebär det även stora svårigheter att följa upp och kontrollera att verksamheterna fungerar och att de mål man har kommit överens om uppnås. Miljöpartiet prioriterar valfrihet, men det finns en borte gräns för hur många val en medborgare behöver ha och en borte gräns för hur många utförare som kommunen effektivt kan styra och kontrollera.

Meddelarfrihet och offentlighetsprincipen ska gälla alla offentligt finansierade välfärdstjänster eftersom detta har stor påverkan på utformningen av verksamheterna.

Under 2015 har kostnaderna ökat för personer med flera svåra funktionsvariationer med personlig assistent. Vi vill ta reda på orsakerna till detta och planera för att ta bättre hand om dessa framtiden.

Utbildningsnämnden

Ansvar och uppgifter

Utbildningsnämnden är huvudman och/eller myndighet för förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, grundsärskola, specialskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola samt för vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet. Utbildningsnämnden ansvarar för finansiering, uppföljning, utvärdering och systematiskt kvalitetsarbete för dessa verksamheter i enlighet med skollagen eller annan författning. Utbildningsnämnden ansvarar också för målformuleringar samt att se till att det finns ett varierat och allsidigt utbud med hög kvalitet som ska tillgodose föräldrars och elevers önskemål om förskole- och skolplats. Föräldrar och elever ska även ges en allsidig information om verksamheterna.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Nacka är bra när det gäller skolresultaten för barn och elever i förskolor och skolor men sämre när det gäller andel behöriga pedagoger, lärartäthet och sjukdomstal hos lärare. En stor utmaning är just att öka andelen personal med förskolläro- och lärutbildning i förskolan och andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i

fritidshemsverksamheten men även att locka hit behöriga lärare, få dem att må bra och att stanna kvar. En stor utmaning i Nacka är att minska barngrupperna och hålla riktvärdet på antal barn per förskolpedagog. Utbildade pedagoger är en del men dessa måste även ha möjligheten att bedriva pedagogisk verksamhet, se och ha tid för varje barn.

Det är av stor vikt att fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet genom att utvärdera, analysera, stödja och informera föräldrar om kvaliteten i skolorna. Ett råd som utskott till Utbildningsnämnden som kunde hålla i kontakter med fackförbund, skolor, elev- och föräldraorganisationer skulle för detta ändamål kunna införas. Detta råd skulle vara i linje med Naturvårdsrådet och dess arbete i Natur- och trafiknämnden.

Det skulle behövas fler metoder för att inhämta information från föräldrar och andra om verksamheten med fokus på kvalitativa istället för kvantitativa mätmetoder. Till exempel kunde intervjuer med föräldrar och barn samt med pedagoger vara ett sätt att försöka ringa in aspekter som inte framkommer i enkäter. Det gröna skolvalet behöver utvecklas med fler aspekter i verktyget "Jämföraren". Andelen svarande föräldrar måste dessutom framgå för att måttet om andel nöjda föräldrar ska kunna säga något om verkligheten och resultaten jämförbara med varandra.

Elevernas möjlighet till reellt elevinflytande fortsätter att sjunka trots att Miljöpartiet flera gånger pekat på vikten av detta och fick gehör för att lägga till det som väsentlighetsområde i arbetet inför 2015 års budget. Även om vi är positiva till att den politiska majoriteten antligen verkar ha vaknat vad gäller denna fråga så kommer det att krävas rejäla krafter för att vända utvecklingen och Nacka har på detta område mycket kvar att arbeta med. Miljöpartiet anser härutöver att kommunen ska inleda ett utvecklingsprojekt där skolor kan lära av varandra.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Arbetet för att nå Nackas miljömål saknas bland nämndens mål. Avsaknaden av styrmedel för att nå målen blir särskilt tydligt vad gäller andelen ekologiska livsmedel i förskolor och skolor där ett mål om 75 % ekologiskt i utbudet aldrig kommer att säga något om vad som faktiskt serveras på tallriken. De kulturella ekosystemtjänsterna saknas också helt i nämndens arbete, något som riskerar att slå tillbaka när Nacka exploateras och grönområden med möjlighet till pedagogisk verksamhet försvinner. Som ett led mot ett hållbart samhälle behöver vi arbeta med morgondagens vuxna. Att miljöcertifiera Nackas förskolor är ett steg på vägen dit.

Förutom de lokala miljömålen saknas också det arbete som Mångfaldskommittén bedriver med uppföljning av metoder och lärdomar. Ska vi på allvar ställa om Nacka och få med ett mångfaldsperspektiv så är det av yttersta vikt att dessa två områden finns med i Utbildningsnämndens arbete och verksamhet.

En attraktiv livsmiljö ställer också krav på en god lärandemiljö där även barnens och elevernas delaktighet borde mätas.

Stark och balanserad tillväxt

Att kunna välja skola innebär också att tillgång till förskolor och skolor måste finnas i

samtliga kommuner och i barns och elevers fysiska närhet. När Nacka växer och de centrala delarna förtätas behöver vi planera in förskolor och skolor och se till att dessa verkligen byggs. Är det så att ingen vill bygga och driva skola så måste kommunen vara beredd att investera i skolor. På Västra sicklaön kan vi exempelvis stå inför denna utveckling och vi måste stå beredda att där själva anordna skola och inte lita till att "marknaden löser det".

Maximalt värde för skattepengarna

Nacka behöver lyfta en del av ansvaret för nyanlända barn och ungdomars introduktion i skolan från de enskilda skolorna till övergripande kommunal nivå. Genom att sätta in resurser och stötta barn och elever innan de börjar i skolan får de enskilda skolorna redan vid barnens och ungdomarnas skolstart en "portfolio" där kunskaper och färdigheter framgår så att rätt stöd kan sättas in från början. Detta sätt att arbeta är med framgång beprövat i andra kommuner och det finns behov av att även Nacka utreder denna arbetsform för att mottagandet i skolorna ska bli mer likvärdigt.

Idag är samhället anpassat efter att alla ska göra allting samtidigt, vare sig det handlar om att ta bussen till skolan eller jobbet, lämna på förskolan eller utöva fritidsaktiviteter. Behov finns därmed att på försök införa senarelagda skoldagar för att vetenskapligt kunna utvärdera effekterna av en senare skolstart både för de berörda eleverna och det övriga samhället.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer till stora delar med Alliansens budgetförslag men vill utöver detta:

- ❖ Ökad ram 1,14 mnkr likvärdighetsgaranti
- ❖ Ökad ram 2 mnkr pedagogiska måltider i för-, låg- och mellanstadieskolan
- ❖ Ökad ram 150 tkr reellt elevinflytande
- ❖ Ökad ram 500 tkr stipendier för fortbildning i klimatsmart mat
- ❖ Ökad ram 120 tkr stipendier inom miljö och mångfald
- ❖ Ökad ram 3842 tkr förskolan
- ❖ Ökad ram 288 tkr förskoleklassen

Likvärdighetsgaranti betyder att alla barn och elever ska kunna ta del av utbildning på ett likvärdigt vis oavsett skola och individuella förutsättningar. Alla har rätt till stöd och resurser för att skoltiden ska bli likvärdig.

De pedagogiska måltiderna i skolan är ett viktigt lärandeverktyg. Därför ska den tid pedagoger och lärare äter tillsammans med barn och elever ingå i arbetstiden och lunchen ska vara gratis. Förutom att ge energi och näring kan måltiden ge eleverna kunskap om en hållbar livsstil. Vi i Miljöpartiet vill införa pedagogiska måltider i förskolan och skolan upp till årskurs sex. Detta innebär att vi i Miljöpartiet vill att

lärare gratis och under betald arbetstid ska kunna äta tillsammans med sina elever. Vi vill också att det tas fram mål och riktlinjer för pedagogiska måltider i Nacka.

Miljöpartiet anser att elevinflytande inte bara är en del av lärandet utan också en del av en medveten utveckling av skolan. Skolan ska vara demokratisk och såväl elever som föräldrar och medarbetare ska ha inflytande i skolans styrning och verksamhet. Elever som får inflytande över sin egen skolgång mår bättre då de blir mindre stressade och de tar också större ansvar för sina studier och sin närmiljö. Ingen vill gå till en arbetsplats med känslan av att man inte kan påverka sin fysiska och psykiska arbetsmiljö. Skolan är Sveriges viktigaste arbetsplats och den borde inte vara ett undantag.

Vi vill att alla skolor i Nacka kommun erbjuds möjligheten att ingå i ett projekt för att utveckla det reella elevinflytandet genom att de träffas och lära från varandra. Projektet bör inkludera både rektorer, lärare och elever och ska ledas av och samordnas genom Nacka kommun.

Arbetet för att nå Nackas miljömål bedrivs även i bispisningsköken. Genom att arbeta med vegetarisk/vegansk matlagning, ekologiskt och mot matsvinn reducerar vi vårt klimatavtryck avsevärt. Vi vill ge Nackas bispisningspersonal möjlighet att vidareutbilda sig i klimatsmart matlagning. Detta skulle även kunna locka fler engagerade kockar till Nacka, något vi behöver särskilt mot bakgrund av att Nacka växer.

För att kunna ge gymnasieelever förutsättningar att utveckla ambitiösa gymnasiearbeten inom ramen för den nya gymnasieskolan vill vi instifta två typer av stipendier som alla elever som går i gymnasiet i Nacka ska kunna söka. Vi vill införa stipendier inom två ämnesområden: demokrati och hållbar utveckling. Stipendieansökningarna tas upp i utbildningsnämnden för beslut, på detta sätt får utbildningsnämnden en insyn i gymnasiearbetet och de elever som söker stipendierna får en kontakt med ansvariga utbildningspolitiker. Miljöpartiet satsar 120 000 kr på införande av stipendier till gymnasieelever vars gymnasiearbeten behandlar frågeställningar gällande demokrati eller hållbar utveckling.

Miljöpartiet väljer slutligen att utöver Alliansens förslag ge 0,5 % i pris- och lönekomensation för förskolan. Även förskoleklasserna får pris- och lönekompenationsökning för att ge än bättre förutsättningar för verksamheten under det förberedande året innan skolstart.

Tabell Utbildningsnämndens driftsbudget

Verksamhet (tkr)	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring			Budget	Skillnad budget 16	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Alliansen	Miljöpartiet	2017	tkr	%
Förskola		-681 980		-18 582	-3 153	-3 842	-707 557	-25577,0	3,75
Pedagogisk omsorg	-700 586	-27 857	-700 837	-1144	-120		-29 121	-1264,0	4,54
Vårdnadsbidrag	-1 868	-1 907	-1 207	1 348			-559	1348,0	-70,69
Fritidshem 6 år	-212 223	-74 886		466	85		-74 335	551,0	-0,74
Fritidshem 7-9 år		-140 556	-216 442	-2 130	252		-142 434	-1878,0	1,34
Öppen fritidsverksamhet	-4 571	-5 199	-4 999	-214			-5 413	-214,0	4,12
Förskoleklass	-57 444	-57 600	-57 900	-18	-1152	-288	-59 058	-1458,0	2,53
Grundskola	-914 997	-976 423	-976 323	-46 838	-20 465		-1 043 726	-67303,0	6,89
Grundsärskola	-21 861	-23 481	-23 881	-1 912	-508		-25 901	-2420,0	10,31
Gymnasieskola	-298 205	-304 658	-312 458	-20 905			-325 563	-20905,0	6,86
Gymnasiesärskola	-12 430	-12 855	-11 955	-64			-12 919	-64,0	0,50
Likvärdighetsgarantin	-227 502	-242 839	-243 639	-10 051		-1 140	-254 030	-11191,0	4,61
Öppen förskola	-5 965	-6 000	-6 000	-30			-6 030	-30,0	0,50
Nämnd och nämndstöd	-25 801	-14 958		13 645			-1 313	13645,0	-91,22
Myndighet & Huvudmänna		-11 716	-25 974	-14 181	-300		-26 197	-14481,0	123,60
Pedagogiska måltider						-2000	-2 000	-2000,0	-
Klimatsmart mat						-500	-500	-500,0	-
Reellt elevinflytande						-150	-150	-150,0	-
Stipendier i Miljö och Mångfald						-120	-120	-120,0	-
Forskning och utv.	-1 403	-1 936	-1 236	141			-1 795	141,0	-7,28
Summa	-2 484 856	-2 584 851	-2 582 851	-100 469	-25 361	-8 040	-2 718 721	-133 870	5,2

Miljöpartiets Framåtblick

En grön skola är rättvis och meningsfull

En rättvis och meningsfull skola är alla barns rättighet. Miljöpartiets syn på skolan bygger på att alla barn och unga i grunden är aktiva och kreativa individer med förutsättningar att bli solidariska, ansvarstagande och lyckliga vuxna. En rättvis och meningsfull skola är en trygg skola som stimulerar till livslångt lärande och ger möjligheter till personlig utveckling.

Genom satsningar på ett Grönt skolval, försök med flexibelt skolschema, ett rättvist internhyressystem som är separerat från skolpengen, pedagogiska måltider, garanterad modersmålsundervisning, mer elevinflytande och en näringsrik ekologisk skolmat ger vi Nackas skolor och elever bättre förutsättningar för att få en rättvis och meningsfull skola med hög kvalitet.

I en rättvis skola ska pengar gå till lärare och elever

Skolpengen ska täcka större delen av skolans kostnader, tyvärr måste en del skolor lägga en stor andel av skolpengen på höga internhyror till kommunen istället för på lärare och böcker. Detta leder till orättvisor då vissa skolor har mindre pengar per elev till den pedagogiska verksamheten. Alla barn och ungdomar har rätt till en god skolgång oavsett vilken skola de går i. Vi i Miljöpartiet vill att kommunens egna skolor och förskolor får full ersättning för sina hyreskostnader i ett system vid sidan om skolpengen.

Ett grönt skolval

Att välja skola åt sitt barn är ett svårt beslut och vi i Miljöpartiet vill göra det lättare genom att utveckla Nacka kommuns webbverktyg "Jämföraren" så att föräldrar kan jämföra skolor och skolomsorg på fler grunder än idag. Exempelvis ska föräldrar kunna jämföra om skolorna har bemannade skolbibliotek samt vilka öppettider dessa har eller hur öppettiderna på fritidshem ser ut över ett kalenderår. Det ska också vara lättare att få tillgång till observationsrapporter från kommunsamarbetet "VÅGA VISA" så att föräldrar lättare kan skapa sig sin egen bild av vilken skola eller skolomsorg som passar just deras barns behov bäst.

Vi i Miljöpartiet vill bland annat att det genom "Jämföraren" ska gå att jämföra olika verksamheter inom skola och skolomsorg utifrån flera grunder än idag: exempelvis i frågor som bemannade skolbibliotek, form av idrottsundervisning, andel behörig personal, sammansättning och anställningsgrad i elevhälsoteam samt möjligheter till estetisk verksamhet²⁰.

Vi i Miljöpartiet vill anställa en utbildningsexpert som på halvtid ska ha i uppdrag att utveckla informationstjänster som exempelvis "Jämföraren" i samarbete med skolor och elever och föräldrar. Målet är att alla elever och föräldrar på ett enkelt sätt ska ha möjlighet att jämföra olika skolor utifrån kriterier som de anser är relevanta.

Utred effekterna av ett flexibelt skolschema

Ungdomars naturliga sömnrhyth skiljer sig mycket från vuxnas och då forskning visar att försök med senarelagda skolscheman för skolungdomar ökar skolresultaten vill vi ge i uppdrag till Valfärd skola att genomföra ett försök där senarelagda skoldagar genomförs för att utreda vilka effekter det kan ha på elevers hälsa och skolresultat.

Ekologisk mat i skolan är en rättighet

I många skolor och förskolor serveras idag mat som både är dålig för hälsan och miljön. Nacka måste tänka om och börja ställa krav på den mat som serveras i kommunen. Miljöpartiet vill ställa om till närlagad och ekologisk mat som är god, näringsrik och klimatsmart. Elever som äter bra presterar bättre i skolan och lever ett sundare liv i stort.

Vi i Miljöpartiet vill att 90 % av all skolmat ska vara ekologisk år 2020 och självklart ska föräldrar och elever inför skolvalet kunna jämföra hur olika skolor lever upp till deras förväntningar.

Hela världen i klassrummet

Att hela världen finns i klassrummet är en av skolans främsta tillgångar. Undervisningen i skolan ska ha en global utgångspunkt och ta hänsyn till elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kompetenser. Estetisk och skapande verksamhet är

²⁰ Ett minimikrav för att säga något om jämförbarheten är naturligtvis även att andelen svarande föräldrar framgår.

viktigt för att kunna omfamna hela människans utveckling. Andra modersmål än svenska ska ses som en tillgång i skolan och som en resurs för den enskilde elevens lärande. Ämnesundervisning på modersmålet är viktigt för att ge alla elever en ärlig chans att utveckla de kunskaper och förmågor som läroplanen uttrycker.

Vi i Miljöpartiet vill garantera att alla elever med annat modersmål än svenska får undervisning på sitt modersmål.

Äldrenämnden

Ansvar och uppgifter

Äldrenämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten, kommunal vård och omsorg och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd/kommunal nämnd, avseende personer över 65 år. Äldreenheten svarar för myndighetsutövning, finansiering och utveckling av äldreomsorgen. Enheten utreder och fattar beslut om insatser för äldre, t.ex. hemtjänst, dagverksamhet, trygghetslarm och äldreboende. Enheten utreder och beslutar om behovet av färdtjänst och bostadsanpassningsbidrag, fastställer avgiften för den enskilde och vilken ersättning anordnarna får för utförd tjänst.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Vi behöver satsa mer på Nackas äldre befolkning. Andelen äldre i Nacka och i resten av Sverige ökar mer än övriga åldersgrupper. Detta ställer höga krav på vår kommunala äldreomsorg som redan idag har hög belastning. Nacka måste bygga särskilda boenden för äldre integrerat i detaljplanerna för att möta framtidens utmaningar då befolkningsstrukturen gör att antalet äldre ökar. Nacka kommer att behöva cirka hundra platser de kommande tre åren och därefter ökar det mer. Ett kommunalt bostadsbolag skulle utöver att bygga vanliga hyresrätter även kunna bygga trygghetsboenden och andra boendeformer för personer med särskilda behov.

Att Nackas medborgare på äldre dagar kan behålla sin hälsa och tillhöra ett socialt sammanhang är viktigt både för välbefinnandet och livskvaliteten. Att arbeta hälsofrämjande är att arbeta förebyggande och undvika att exempelvis sjukdom och fallskador inträffar.

Det särskilda boendet för äldre är ett stort problemområde. Ersättningen till boendena har visat sig vara för lågt budgeterad samtidigt som volymökningen är stor. Många från andra kommuner har också sökt särskilt boende här. Nacka kommun är då skyldig att erbjuda plats om personen bedöms ha behov av det. Detta har resulterat i att Nacka kommun för de egna invånarnas räkning i dagsläget endast har tillgång till 65 % av platserna på de särskilda boenden som drivs i privat regi i kommunen. På sikt krävs ytterligare åtgärder så länge kommunerna har olika ersättningssystem.

För att uppnå målet om bästa utveckling för Nackas äldre befolkning är det nödvändigt att arbeta proaktivt för att möta äldres behov och utveckla insatser som leder till psykisk och fysisk god hälsa samtidigt som möjlighet till social samvaro med andra ges. Tillräckliga förutsättningar för att nå målen betyder att anslagen måste öka och insatser behövs under olika budgetposter enligt Miljöpartiets förslag nedan.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Äldre ska ha möjlighet att bo i attraktiva boendeformer och miljöer enligt individuella önskemål. Mötesplatser ska vara lättillgängliga och här behöver Nacka satsa mer för att skapa sådana och särskilt mot bakgrund av den förtätning och befolkningsökning som sker behöver nämnden vara med i stadsplaneringen. Vad som dock saknas är Äldrenämndens medverkande i framtagandet av olika boendeformer för äldre där nämnden på ett tidigt stadium behöver delta i planeringen. Det finns ett mycket stort behov av långsiktighet i planeringen när det gäller de äldres behov av boende såväl vad gäller volymen som ekonomi.

Stark och balanserad tillväxt

Äldres valmöjligheter tillgodoses inte enbart genom en ökad privatisering utan kommunen behöver här ta ett betydligt större ansvar. Nacka saknar ett kommunalt bostadsbolag och därmed även möjligheten att bygga de typer av boenden som behövs, inklusive äldreboenden. Nackabornas tillgång till äldreboenden behöver tryggas nu och inför framtiden.

Maximalt värde för skattepengarna

Regelbundna uppföljningar har länge varit eftersatt och är något som krävs för att säkerställa att tjänsterna svarar mot behoven. De utökade kontroller som nu har införts har visat sig vara effektivt och måste fortsätta. När det gäller införande av välfärdsteknologi inom äldreomsorgen så *kan* teknikutveckling öka möjligheterna för äldre att leva tryggt i hemmet och bidra till ett aktivt liv och delaktighet i samhället. Om teknologin också kan frigöra resurser är det givetvis en vinst men tekniken får aldrig ersätta mänskliga kontakter. En nyligen framlagd forskningsstudie från USA visar att risken för depression minskar genom kontakt ansikte-mot-ansikte med andra människor. Av rapporten framgår också att fler telefonsamtal eller e-postkontakter inte är någon positiv effekt när det gäller depression. Den etiska kompassen måste också alltid finnas med vid alla bedömningar av ny teknik. Teknik innebär inte bara möjligheter utan medför även etiska ställningstaganden.

Miljöpartiets förslag

Till stora delar instämmer vi med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta:

- ❖ Ökad ram 500 tkr förebyggande hälsoinriktat arbete (utvidgning av projektet Eken
- ❖ Ökad ram 700 tkr äldreombudsman

Eken-projektet arbetar med att stärka säkerheten och minska risken för fallskador för hemmaboende äldre över 65 år. Projektet har rönt stort intresse och nått goda resultat och det är mycket glädjande att det nu blir en permanent satsning. I förra årets budget föreslog Miljöpartiet stöd för en fortsatt utveckling av projektet. I årets budget vill vi utvidga projektet till ytterligare ett kommunalt äldreboende.

En kommunal äldreombudsman är en neutral tjänsteperson dit personer över 65 år kan vända sig med olika frågor. Äldreombudsmannen kan ha arbetsuppgiften att informera om äldreomsorgen, rättigheter och skyldigheter, ge råd och stöd till enskilda, samt ta emot synpunkter och klagomål för förmedling till berörda. Äldreombudsmannen ska vara en opartisk och fristående part som kan uppmärksamma brister och föreslå förändringar. Som neutral stödperson kan äldreombudsmannen även vara ansvarig för den uppsökande verksamheten där alla som fyller 75 år under året och inte har hemtjänst på lämpligt sätt får information om äldreomsorg, olika boendeformer, vikten av fysisk aktivitet med mera.

Tabell Äldrenämndens driftsbudget

Verksamhet (tkr)	Förändring					Skillnad budget 16			
	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016 T2	Ram	Alliansen	Miljöpartiet	Budget 2017	tkr	%
Summa Äldre	-648 415	-665 942	-666 300	-720 866	-11 965	0	-732 831	-66 889	10,0
Särskilt boende - check	0	0	0	-389 764	-7 637		-397 401	0	-
Särskilt boende - avtal	0	0	0	-42 781	0		-42 781	0	-
Hemtjänst - check	0	0	0	-195 788	-3 276		-199 064	0	-
Ledsagning - check	0	0	0	-1 424	-26		-1 450	0	-
Avlösning - check	0	0	0	-1 424	-26		-1 450	0	-
Verksamhet med beslut enl LSS - check	0	0	0	-15 607	0		-15 607	0	-
Dagverksamhet äldre - check	0	0	0	-6 875	0		-6 875	0	-
Korttidsvård - ej check	0	0	0	-17 410	0		-17 410	0	-
Trygghetslarm - ej check	0	0	0	-8 748	0		-8 748	0	-
Övrig verksamhet	0	0	0	-41 045	-1 000		-42 045	0	-
Myndighet & Huvudman		-40 711	-42 800	-349	0	-1 200	-42 260	-1 549	4
Nämnd och nämndstöd		-11 055	-6 600	9 850	0		-1 205	9 850	-89
Summa	-648 415	-717 708	-715 700	-711 365	-11 965	-1 200	-776 296	-58 588	8,2

Miljöpartiets Framåtblick

Särskilt boende för äldre

Det särskilda boendet för äldre är ett stort problemområde. Ersättningen till boendena har visat sig vara för lågt budgeterad samtidigt som volymökningen är stor. Svårigheterna inför 2017 beror också på att Nackas ersättning är förhållandevis låg jämfört med bl.a. Stockholms stad, en av de kommuner som konkurrerar om platserna på Nackas privata boenden. Nacka har också ett annat ersättningssystem än Stockholm. Eftersom Nacka inte garanterat anordnarna inom ”kundvalet”²¹ ett visst antal platser är de fria att erbjuda lediga platser till de kommuner de anser ger de mest fördelaktiga villkoren. Många från andra kommuner har också sökt särskilt boende här. Nacka kommun är då skyldig att erbjuda plats om personen bedöms ha behov av det. Detta har resulterat i att Nacka kommun för de egna invånarnas räkning i dagsläget endast har tillgång till 65 % av platserna på de särskilda boenden som drivs i privat regi i kommunen. Miljöpartiet anser att detta är mycket otillfredsställande och har i Äldrenämnden föreslagit att ge förvaltningen i uppdrag att undersöka möjliga förändringar i ersättningssystemet i syfte att öka Nacka kommuns konkurrenskraft. Speciellt fokus bör läggas på möjligheterna att öka ersättningen vid demens, schablonersättningen för lokaler, momscompensation samt ersättningen till anordnaren för tom plats längre än sju dagar.

På sikt krävs ytterligare åtgärder så länge kommunerna har olika ersättningssystem. Miljöpartiet anser att Nacka kommun snarast bör ta erforderliga kontakter för att få en länsöverenskommelse till stånd.

Miljöpartiet anser att Nacka kommun måste bygga särskilda boenden för äldre integrerat i detaljplanerna för att möta framtidens utmaningar då befolkningsstrukturen gör att antalet äldre ökar. Nacka kommer att behöva cirka hundra platser de kommande tre åren. Därefter ökar det mer. Vi måste bygga nu och gärna i egen regi. Det behövs en omfördelning av medel från byggprojekt vägar till byggprojekt människor.

Hälsofrämjande verksamhet

Att Nackas medborgare på äldre dagar kan behålla sin hälsa och tillhöra ett socialt sammanhang är viktigt både för välbefinnandet och livskvaliteten. Att arbeta hälsofrämjande är att arbeta förebyggande och undvika att exempelvis sjukdom och fallskador inträffar. Att vara frisk kan också betyda att individen blir mer självständig och mindre beroende av hjälp utifrån. Den som önskar ska exempelvis ha möjlighet att bo kvar hemma längre.

Att arbeta förebyggande gör att vård och omsorg på kort sikt ökar men samhällsekonomiskt på lång sikt kostar mindre tack vare en friskare befolkning.

²¹ Miljöpartiet har uppgraderat kommunens invånare från kunder till medborgare.

Förutom att det är en satsning på individen så är det med andra ord även en investering för framtiden. Detta visar inte minst erfarenheterna från EKEN-projektet.

Miljöpartiet välkomnar den satsning på psykisk ohälsa som kommunen nu bestämt att göra via införandet av ett stödprogram för äldre med psykisk ohälsa. Vi föreslog i en motion förra året att en utredning och kartläggning av personer med mild depression borde göras för att förebygga svårare depressioner senare i livet. Idag är självmordsfrekvensen bland deprimerade äldre män oroväckande hög och att arbeta förebyggande på detta område sparar mycket lidande.

När särskilda boenden för äldre byggs måste vi se till att det även finns utrymmen för friskvård.

Säkra utbildad vårdpersonal och satsa på personalen

Miljöpartiet vill säkra fortsatt rekrytering av utbildad vårdpersonal genom att vid upphandlingen kräva att de företag som är verksamma i kommunen ska ta emot studerande från högskolan i deras olika kandidatprojekt.

Ordet ”svenska språket” bör i upphandlingskriterierna bytas ut mot möjlighet till kommunikation mellan utföraren och den äldre. Dels säkerställs utbildad personal i framtiden och dels snabbas integrationen och inträdet på arbetsmarknaden på vad gäller de som har annat modersmål än svenska.

Äldreenhetens handläggare i Nacka har betydligt fler ärenden per handläggare än i jämförbara kommuner. Det kan leda till svårigheter att hinna genomföra noggranna utredningar och risken för bristande rättssäkerhet ökar därmed. Den stressade arbetssituationen riskerar dessutom att orsaka utbrändhet bland handläggarna. Kompensation i form av löneökning är en del men utöver detta är det sannolikt att fler handläggare behöver anställas. Det är dokumenterat att det finns en underbemanning och att denna inverkar negativt på arbetsmiljö och effektivitet. En utredning av kompetens- och nyanställningsbehovet är mot bakgrund av detta angelägen och bör initieras snarast möjligt.

Mer resurser till de äldre

Vi behöver satsa mer på Nackas äldre befolkning. Andelen äldre i Nacka och i resten av Sverige ökar mer än övriga åldersgrupper. Detta ställer höga krav på vår kommunala äldreomsorg som redan idag har hög belastning.

Miljöpartiet vill att äldre i Nacka ska kunna påverka mer av innehållet i omsorgsinsatserna, underlätta möjligheten till individuella lösningar på boende, inklusive trygghetsplatser och korttidsboende. Större hänsyn bör tas till sociala och psykologiska skäl hos äldre. Vi vill ha ett generösare biståndsbeslut för de mycket gamla som vill bo i ett särskilt boende. Fler ska få plats när de så önskar. Ofta lämnar de en större bostad när de flyttar in på ett boende, vilket är positivt för Nackas bostadsmarknad. Äldre par bör i stor utsträckning kunna få bo tillsammans. Efterlevande make som bott i gemensam lägenhet på särskilt boende bör få förtur till enkelrum så att hen kan få bo kvar där hen känner sig trygg och säker. Vi måste

garantera att HBTQ-personer behandlas med respekt och hänsyn och vi vill därför att all personal inom äldreomsorgen i Nacka utbildas i mångfalds- och HBTQ-frågor.

Mer kultur till våra äldre

Kulturen har betydelse för hälsan både vad gäller inlärning och rehabilitering enligt många forskare. Kulturella aktiviteter och kulturupplevelser är hälsofrämjande och rehabiliterande. Miljöpartiet vill bidra till att äldre människor inom exempelvis demensvård och äldreomsorg ska ha samma rätt att få ta del av kulturaktiviteter som övriga medborgare i kommunen.

Rätt till goda matvanor

Miljöpartiet vill ha god, närlagad, näringsrik och ekologisk mat i äldreomsorgen. Vi vill att äldre ska ha rätt till närlagad mat och att all mat inom omsorgen skall hålla hög kvalitet och i hög grad vara lagad på ekologiska råvaror. God närlagad mat behöver inte bli dyrare. Äldre som bor hemma ska kunna välja mellan matlåda eller att få maten lagad i hemmet. Äldre som är beroende av hemtjänsten ska kunna välja att äta minst en måltid om dagen tillsammans med andra.

God hälsa, ökad livskvalitet och tillgänglighet för äldre med funktionsvariation

Fler äldre med funktionsvariation har behov av livslånga insatser. Inom området ökar antalet brukare, insatser och kostnader. God hälsa, social samvaro och stimulerande aktiviteter är viktigt för att uppleva mening och sammanhang.

Vår ambition med omsorgen är att förbättra möjligheterna till god hälsa, ge ökad livskvalitet, kontinuitet och trygghet för äldre med funktionsvariation.

Att öka tillgängligheten är viktigt för kommunens äldre. Vi vill att de äldre får samma möjlighet som alla andra att vistas ute i samhället. Fysisk tillgänglighet innebär att lokaler och andra fysiska miljöer är anpassade för personer med nedsatt rörelseförmåga, syn, hörsel eller som har en dold funktionsvariation som allergier, doftöverkänslighet, nedsatt ork eller kognitiv svikt.

Individuella lösningar på äldres boende

Boendefrågan är viktig för att få en äldreomsorg som är anpassad efter individens önskemål. Pensionärer är inte en homogen grupp och det behöver finnas olika typer av bostäder på olika platser i kommunen. En del gillar liv och rörelse, några vill bo nära anhöriga medan andra vill bo lugnt och naturnära. Därför vill Miljöpartiet skapa former för att underlätta möjligheterna till individuella lösningar på äldreboendet. Tillgänglighet är vidare en mycket viktig faktor att beakta och vid planering av äldreboenden så ska kommunikationsmöjligheter noga utredas. Att kollektiva trafiklösningar finns betyder mycket för att kunna ta sig ut på egen hand och få besök av icke bilburna anhöriga och vänner.

Vi vill starta ett kommunalt bostadsbolag som utöver att bygga vanliga hyresrätter även ska kunna bygga trygghetsboenden och andra boendeformer för personer med särskilda behov.

Vi vill även att kommunen ordnar fler och alternativa boenden för äldre som exempelvis kollektiv- och generationsboenden.

Vid byggande av senior- och generationsboenden bör man ta stor hänsyn till de boendes behov av en god livsmiljö gällande allergier, luft, buller och andra störande element. Det ska finnas bostäder som är anpassade både för de som har allergier och de som vill bo med djur och det behövs framöver ökade resurser för sysselsättning och träffpunkter för äldre.

Mer stöd åt anhöriga

Anhöriga till äldre tar ofta ett stort personligt ansvar för omsorgen av äldre och detta har stor betydelse både för äldre och för samhället i stort. Det är en feministiskt viktig fråga då det i de flesta fall är kvinnor som tar hand om sina äldre och tvingas gå ned i arbetstid och förlorar inkomst och kommande pension. Miljöpartiet vill fortsätta att satsa på stöd till de som vårdar en anhörig och bevilja insatser som: avlösning i hemmet, dagverksamhet, korttidsboende, omvårdnadsbidrag, hemtjänst och trygghetslarm. Vi vill fortsätta satsa medel på att behålla kommunens demenssjuksköterska och anhörigkonsulent. Dessa två personer kan bistå de anhöriga när det gäller behovet av att strukturera upp situationen kring den hjälpsökande och också erbjuda personligt stöd direkt till de anhöriga.

Bättre uppföljning och kontroll av utförare

Stora resurser satsas på att utveckla mångfald och valfrihet i Nacka. Detta har lett till att en stor mängd utförare har etablerat sig, främst inom hemtjänsten, men även inom särskilt boende och LSS-boende. Förutom uppenbara problem för äldre och personer med funktionsvariation att göra genomtänkta val innebär det även stora svårigheter att följa upp och kontrollera att verksamheterna fungerar och att de mål man har kommit överens om uppnås.

Miljöpartiet prioriterar valfrihet, men det finns en borte gräns för hur många val en medborgare behöver ha och en borte gräns för hur många utförare som kommunen kan styra och kontrollera på ett effektivt sätt.

Samtliga företag som är godkända anordnare måste kontrolleras regelbundet. Kontrollerna ska inte aviseras i förväg utan vara oanmälda. Noggranna kontroller av de anställdas utbildningsbevis måste göras kontinuerligt för att säkerställa att företagen ger de tjänster till äldre som de har godkänts att utföra. Den fördjupade kontroll av utförarna som har inletts måste fortsätta och intensifieras. Avtalstrohet ska vad gäller alla företag följas upp vid bokslut.

Meddelarfrihet och offentlighetsprincipen ska gälla alla offentligt finansierade välfärdstjänster, eftersom detta har stor påverkan på utformningen av

verksamheterna. Möjligheten till kritikerätt mot arbetsgivaren är viktig och ska gälla all offentligfinansierad verksamhet.

Överförmyndarnämnden

Ansvar och uppgifter

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken, samt vad som i övrigt åvilar överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt annan lag och författning. Nämnden verkar kontinuerligt för att det finns gode män och förvaltare att tillgå. Nämnden erbjuder gode män och förvaltare möjlighet till kunskapsutbyte och information som är väsentlig för uppdraget.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Nämndens huvuduppdrag är att alla som har behov av och rätt till god man eller förvaltare har det, och att dessa fullgör sitt uppdrag på bästa sätt. Nämnden följer upp att uppdraget fullgörs på bästa sätt. Det är centralt att alla som verkar för huvudmännens bästa, gör det utifrån deras fokus. Vidare är god service till huvudmän och gode män viktigt.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Som renodlad myndighetsnämnd för överförmyndarverksamheten har nämnden inget uppdrag att verka för utvecklingen av den fysiska miljön. Däremot kan nämnden bidra till utvecklingen av kommunen som en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar kommun.

Stark och balanserad tillväxt

När kommunen växer blir det flera som behöver god man. Därtill kommer de ensamkommande barn som behöver god man. Nämndens uppdrag är att se till att alla snabbt får en god man med god kompetens.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämnden bidrar med att skattepengarna användas på bästa sätt genom att ha låga kostnader och en verksamhet med hög effektivitet. Det görs genom att ha fokus på att i alla delar göra rätt från början och att göra saker i rätt tid.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer med Alliansens förslag. Samtidigt ser vi hur kommunen under kommande år aktivt behöver stödja de ensamkommande barn som befinner sig i asylprocessen men som hunnit bli 18 år under den långa prövoprocessen.

Tabell Överförmyndarnämndens driftsbudget

Verksamhet (tkr)	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skillnad budget 16		
	2015	2016	2016 T2	Volym	Alliansen	2017	tkr	%	
Överförmyndarverksamhet	-3 042	-3 141	-3 141	-66	0	-3 207	-66	2,1	
Nämnd & nämndstöd	-267	-170	-170	-1	0	-171	-1	0,6	
Myndighet & Huvudmanna	-4 096	-4 183	-4 183	-21	0	-4 204	-21	0,5	
Summa	-7 405	-7 494	-7 494	-88	0	0	-7 582	-88	1,2

